

Budućnost je u vašim rukama
Neka se vaš glas čuje

Višejezična digitalna platforma Konferencije o budućnosti Europe

Izvješće
Veljača 2022.

Izjava o odricanju od odgovornosti: za ovo izvješće odgovorni su isključivo autori i ono ne odražava stajališta institucija EU-a ni Konferencije o budućnosti Europe.

Analizu je provelo poduzeće Kantar Public.

Sadržaj

SADRŽAJ	3
UVOD	4
SAŽETAK	6
1. PREGLED DOPRINOSA NA PLATFORMI	14
2. KLIMATSKE PROMJENE I OKOLIŠ	22
3. ZDRAVLJE	32
4. SNAŽNIJE GOSPODARSTVO, SOCIJALNA PRAVDA I RADNA MJESTA	43
5. EU U SVIJETU	54
6. VRIJEDNOSTI I PRAVA, VLADAVINA PRAVA, SIGURNOST	62
7. DIGITALNA TRANSFORMACIJA	72
8. EUROPSKA DEMOKRACIJA	81
9. MIGRACIJE	90
10. OBRAZOVANJE, KULTURA, MLADI I SPORT	98
PRILOG I. POPIS IDEJA PO TEMATSKOM PODRUČJU KOJE TRENUTAČNO IMAJU NAJVEĆU PODRŠKU I NAJVIŠE KOMENTARA	107
PRILOG II. METODOLOGIJA	119

Uvod

Europski parlament, Vijeće i Europska komisija Konferencijom o budućnosti Europe omogućili su europskim građanima i građankama iz svih 27 država članica da se uključe u raspravu o izazovima i prioritetima kojima se treba posvetiti kako bismo zajedno stvorili Europu spremnu za budućnost. Kao dio procesa Konferencije 19. travnja 2021. pokrenuta je višejezična digitalna platforma (dalje u tekstu „platforma“) (futureu.europa.eu) koja će biti aktivna tijekom Konferencije.

Platforma je ključna sastavnica Konferencije: svakom građaninu i građanki EU-a omogućuje sudjelovanje na bilo kojem od 24 službena jezika EU-a. Građani i građanke mogu iznijeti svoje ideje, poduprijeti ideje drugih i dati svoj komentar. Platforma je ujedno mjesto na kojem svatko može objaviti informacije o

događanjima u okviru Konferencije i izvijestiti o njihovu ishodu.

Svi doprinosi na platformi potom se prikupljaju i analiziraju te služe kao doprinos radu [europskih panela građana i građanki](#) i [plenarne skupštine Konferencije](#).

Dosad su objavljena tri [privremena izvješća](#), koja obuhvaćaju doprinose na platformi do 3. studenoga 2021.

Cilj je ovog izvješća usto obuhvatiti doprinose do 20. veljače 2022. Detaljnije informacije o doprinosima država članica na platformi dostupne su u dodatnom izvješću koje se istodobno stavlja na raspolaganje na platformi.

Pri čitanju ovog izvješća važno je imati na umu da doprinosi na platformi predstavljaju stajališta sudionika i sudionica te da ne bi trebalo smatrati da predstavljaju stajališta europskih građana u cjelini. Nalazi u ovom izvješću ni na koji se način ne mogu upotrijebiti za predviđanje ishoda rasprava u okviru procesa Konferencije o budućnosti Europe. Bit će podložni daljnjoj raspravi i ocjeni na plenarnoj skupštini Konferencije, gdje će se uzimati u obzir i rad europskih panela građana i građanki.

Analitički rezultati predstavljeni su u izvješću u skladu s tematskim područjima utvrđenima na platformi:

- klimatske promjene i okoliš
- zdravstvo
- snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta
- EU u svijetu
- vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost
- digitalna transformacija
- europska demokracija
- migracije
- obrazovanje, kultura, mladi i sport.

Ideje navedene na platformi pod kategorijom „druge ideje” uvrštene su u jedno od devet navedenih tematskih područja ili u nekoliko tematskih područja u slučaju međusektorskih pitanja.

Za svako se tematsko područje pruža pregled tematskog grupiranja ideja i događanja, kao i izvješća o događanjima, s pomoću sustava za analizu teksta kojim se otkriva višestruko pojavljivanje slične ideje, na bilo kojem jeziku. Te utvrđene teme i podteme prikazane su prema učestalosti pojavljivanja kako ju je procijenio analitičar s pomoću sustava za analizu teksta. U okviru s tekstom na početku svakog tematskog područja navedeni su neki primjeri događanja održanih u okviru tog tematskog područja, pri čemu je naglasak stavljen na nova događanja, koja su dodana od objave posljednjeg izvješća. Svakom tematskom području priložena je mentalna mapa koja pruža vizualni prikaz analize sadržaja po temama i podtemama.

Napomena o metodologiji

U izvješću je naglasak stavljen na **kvalitativnu analizu** doprinosa na platformi. To se provodi na temelju ideja, izvješća o događanjima i komentara sudionika kako bi se dobio širok pregled sadržaja platforme. U praksi je u okviru svakog tematskog područja istraživački tim proveo ručnu analizu teksta i grupiranje predloženih ideja i zatvorenih događanja te izradio izvješća o događanjima s pomoću računalno potpomognutog alata za grupiranje. Slijedom toga izrađen je sažetak zajedničkih tema i mogućih podtema. Analiza grupiranja po temama i podtemama provedena je u okviru prethodno utvrđenih tematskih područja. To znači da se ideje koje obuhvaćaju više tematskih područja ili ideje koje su sudionici podnijeli u okviru više tematskih područja ili u kategoriji „Druge ideje” mogu pojaviti više puta u ovom izvješću u okviru relevantnih tematskih područja. Taj je pristup odabran kako bi se pružila cjelovita perspektiva o svakom od tematskih područja Konferencije.

U ovoj se analizi navode i pitanja koja je istaknuo manji broj sudionika i sudionica ako pružaju novu perspektivu u odnosu na druge sudionike. Cilj je pružiti opći pregled raspona i raznolikosti ideja koje se trenutačno predlažu na platformi, a ne usredotočiti se na kvantitativne elemente. Međutim, u tekstu su navedene teme, podteme ili ideje koje se često ponavljaju, imaju mnogo komentara ili im je velik broj osoba dao podršku kako bi se odrazilo trenutačno stanje rasprava na platformi, uključujući visoku razinu interesa za neka pitanja ili rasprave o njima. Ti se elementi upotrebljavaju i kao smjernica za redoslijed predstavljanja tema u ovom izvješću.

Kvantitativni elementi (broj ideja, komentara, osoba koje su dale podršku i događanja) upotrebljavaju se i u pregledu doprinosa i popisu ideja koje trenutačno imaju najveću podršku i najveći broj komentara po tematskom području koji se nalaze u **Prilogu I**.

Napominjemo i da se u analizi iz ovog izvješća pojam „**doprinosi**” odnosi na kombinaciju ideja, komentara i izvješća o događanjima.

Dotadne pojedinosti o metodološkom pristupu navedene su u **Prilogu II**.

Sažetak

U ovom izvješću sažete su aktivnosti na višejezičnoj digitalnoj platformi za Konferenciju o budućnosti Europe od njezina pokretanja do 20. veljače 2022.

U tom razdoblju na platformi je zabilježeno 43 734 doprinosa, od čega 16 274 ideje, 21 264 komentara i 6 196 događanja, kojima je obuhvaćeno svih deset tematskih područja.

Iako je u proteklom razdoblju zabilježen znatan broj novih doprinosa, u većini njih ponavljaju se postojeće teme i podteme, što dovodi do neznatnih promjena u poretku tema u nekim tematskim područjima s obzirom na njihovo ukupno pojavljivanje.

U nekoliko slučajeva utvrđene su nove teme. Primjerice, nove teme registrirane su u tematskom području „obrazovanje, kultura, mladi i sport”, gdje su se novim doprinosima prethodno zabilježene podteme potkrijepile i proširile u izdvojene teme. U njima se raspravlja o nesigurnosti radnih mjesta i nezaposlenosti mladih osoba, kreativnim djelatnicima i akademskim stručnjacima, pristupu tercijarnom obrazovanju i kulturi te uključivosti u sportu. Slični su procesi bili prisutni u tematskom području „zdravlje”, gdje su podteme o skrbi za oboljele od raka i zdravstvenom osoblju prerasle u samostalne teme.

Klimatske promjene i okoliš

Sudionici i sudionice zabrinuti su zbog klimatskih promjena i njihovih učinaka, kao i zbog brojnih drugih okolišnih izazova. Najčešće teme odnose se na emisije i energiju iz obnovljivih izvora. Sudionici općenito žele ubrzanu zelenu tranziciju uz neposredne i konkretne mjere EU-a i vlada, te su iznijeli niz prijedloga kao što su poticanje proizvodnje i prijevoza na temelju zelenije energije, promjena obrazaca potrošnje, održivija poljoprivreda, promicanje bioraznolikosti i zaustavljanje onečišćenja. U doprinosima se naglašava potreba za obrazovanjem i komunikacijom na razini EU-a, uz inicijative za rješavanje tih pitanja. Neki sudionici i sudionice otvorili su pitanje socijalne pravde u kontekstu klimatske politike. Ideje se mogu tematski grupirati kako slijedi:

- opći poziv vladama i EU-u da poduzmu hitne mjere i uspostave snažniju europsku okolišnu politiku za borbu protiv klimatskih promjena. Sudionici i sudionice iznose nekoliko prijedloga za rješavanje problema emisija i raspravljaju o najboljim praksama i načinima za ubrzanje zelene tranzicije i provedbe zelenog plana na lokalnoj i regionalnoj razini;
- pod temom energije sudionici se snažno zalažu za povećanje uporabe obnovljive energije i povećanje energetske raznolikosti provedbom istraživanja i inovacija povezanih s alternativnim izvorima energije, i za kućanstva i za mala i srednja poduzeća. Međutim, neki sudionici i sudionice skrenuli su pozornost na pitanje prihvaćanja od strane stanovništva te je bilo žučnih rasprava o nuklearnoj energiji;
- sudionici i sudionice žele mjere za poticanje razvoja i upotrebe alternativnih, ekološki prihvatljivih prijevoznih sredstava te su izneseni razni prijedlozi za poticanje korištenja javnog prijevoza, kao i pozivi za pojačano istraživanje i ulaganje u alternativna prijevozna rješenja;
- u okviru teme potrošnje sudionici pozivaju na strože mjere za rješavanje pitanja otpada i rasipanja hrane te promicanje recikliranja i

kružnog gospodarstva, koje su usmjerene i na proizvođače i na potrošače. Osim toga, pozivaju na donošenje mjera za promicanje održivije potrošnje u sektorima kao što su turizam, moda, elektronički uređaji itd. Jednako tako, sudionici izražavaju zabrinutost zbog pritiska na okoliš povezanih s digitalnom transformacijom, kao što je razvoj kriptovaluta;

- promicanje bioraznolikosti i dobrobiti životinja uz pozive na ponovno pošumljavanje, zaustavljanje krčenja šuma, zaštitu ugroženih vrsta i povećanje broja istraživačkih ustanova povezanih s bioraznolikošću;
- u okviru teme poljoprivrede snažna je podtema poziv na ukidanje upotrebe pesticida i općenito na usvajanje ekološki prihvatljivijih poljoprivrednih praksi. Druge mjere u vezi s okolišem uključuju promicanje lokalne poljoprivrede, bioraznolikosti, vegetarijanske ili veganske prehrane i poštenih cijena za poljoprivrednike;
- sredstva i mjere za borbu protiv onečišćenja, koje se smatra izvorom pritiska na okoliš. Navode se rješenja za borbu protiv onečišćenja vode, upotrebe plastike koja dovodi do onečišćenja te se pritom poziva na zabranu upotrebe jednokratne plastike, kao i protiv svjetlosnog onečišćenja;
- obustava subvencija koje nisu prihvatljive za okoliš, kao što su subvencije za fosilna goriva ili štetne subvencije u ribarstvu, kao i razni prijedlozi za mjere oporezivanja kako bi se potaknula promjena ponašanja i promicala održiva potrošnja, primjerice porezom u svrhu održivosti;
- sudionici i sudionice žele da se ulože veći naponi, u obliku pojačanog podizanja svijesti, obrazovanja i komunikacije, kako bi se osigurala promjena ponašanja i stavova;
- posebna tema posvećena je stanovanju i izgradnji, uz ideje koje se odnose na održivo stanovanje, ekološki prihvatljive građevinske materijale i „novi europski Bauhaus“;

- sudionici i sudionice raspravljali su o interakciji između digitalizacije i klimatskih promjena u okviru tematskog područja „digitalna transformacija”.

Zdravlje

Tematsko područje „zdravlje” obuhvaća širok raspon tema. Sudionici i sudionice najčešće, te polazeći od iskustva s bolešću COVID-19 i njezinim posljedicama, pozivaju na jednak pristup kvalitetnoj zdravstvenoj skrbi diljem EU-a i iznose ideje za jaču suradnju među državama članicama, bolju usklađenost i integraciju, primjerice putem standarda kvalitete skrbi na razini EU-a. Sudionici i sudionice pozivaju na porast istraživanja i ulaganja u području medicine te predlažu različite ideje za poboljšanje javnog zdravlja općenito. Glavne su teme sljedeće:

- mjere za osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi kojoj sve osobe imaju pristup. Posebno se spominje osiguravanje pristupa skrbi o mentalnom zdravlju. Prijedlozi uključuju, među ostalim, europski sustav zdravstvenog osiguranja kako bi se osigurala cjenovna pristupačnost;
- jača suradnja i integracija, ojačani zdravstveni sustav EU-a ili čak povećana nadležnost EU-a u pitanjima javnog zdravlja;
- integrirane strategije za zajedničke zdravstvene izazove EU-a, kao što su rak, mentalno zdravlje, sprečavanje samoubojstava, rijetke bolesti itd.;
- resursi i mjere za promicanje zdravstvene pismenosti, zdravog načina života i prehrane, među ostalim usmjerenih na mentalno zdravlje i različite načine za odvratanje od konzumacije nezdravih proizvoda kao što je duhan. Sudionici pozivaju EU da više ulaže u niz preventivnih zdravstvenih mjera;
- potreba za koordiniranim inovacijama i ulaganjima u zdravstvena istraživanja na

razini EU-a, posebno u vezi sa sve starijim demografskim profilom u EU-u;

- u okviru teme usmjerene na pristupe medicini, ideje o kojima se raspravljalo uključuju palijativnu skrb i skrb na kraju života, integraciju prirodnih lijekova ili medicinu koja je više zasnovana na holističkom pristupu;
- mogućnosti i prijetnje zdravlju povezane s povećanom digitalizacijom u posljednjih nekoliko desetljeća, pri čemu se među prilikama raspravljalo o integraciji europskih sustava e-zdravstva, a među prijetnjama o opasnostima koje proizlaze iz digitalne ovisnosti;
- procjena učinka bolesti COVID-19, uključujući evaluaciju odgovora kao što su EU digitalna COVID potvrda, potreba za reevaluacijom zdravstvenog osoblja i pouke koje treba izvući kako bi se pripremlilo za buduće pandemije i borbu protiv njih;
- manje istaknute teme odnose se na mjere povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem, kao što su borba protiv menstrualnog siromaštva, spolni odgoj i pravo na pobačaj, te na skrb za oboljele od raka, o čemu se posebno raspravljalo u kontekstu prevencije, rane dijagnostike i udruživanja resursa diljem EU-a.

Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda

i radna mjesta

Tema koja se često otvara u okviru tog tematskog područja jest važnost da Europa postane uključivija i socijalno pravednija, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19. Doprinosi u okviru te teme uključuju i razne prijedloge za poticanje gospodarskog rasta u EU-u, kao što su istraživanje i inovacije, daljnje jačanje jedinstvenog tržišta te razne mjere za podupiranje malih i srednjih poduzeća i strateških industrija. Osim toga, sudionici i sudionice vjeruju da je za uspješno

funkcioniranje i daljnji rast EU-a ključna dobrobit različitih skupina ljudi, posebice onih u najnepovoljnijem položaju. Najistaknutije teme o kojima se raspravljalo u okviru ovog tematskog područja sljedeće su:

- prijedlozi za izgradnju uključivije i socijalno pravednije Europe u skladu s europskim stupom socijalnih prava, kao što su mjere socijalne zaštite, uklanjanje rodničkih razlika u plaći, mjere za smanjenje siromaštva, rodna ravnopravnost, jamčenje prava osoba s invaliditetom, prava i zastupanje pripadnika skupine LGBTIQ. Među različitim konkretnim idejama sudionici i sudionice raspravljaju o jedinstvenom pristupu EU-a socijalnoj sigurnosti, uz uvođenje rodničkih kvota na razini upravnih odbora i indeksa mjerenja društvene jednakosti;
- gospodarski oporavak, uključujući zabrinutost zbog rastućeg javnog duga u EU-u, rasprave o ulozi Europske središnje banke, pozivi na preispitivanje Pakta o stabilnosti i rastu te na proširenje Mehanizma za oporavak i otpornost, kao i razni prijedlozi za potporu lokalnoj proizvodnji i lokalnoj potrošnji kako bi se potaknulo unutarnje tržište i gospodarstvo EU-a;
- poticanje rasta zaposlenosti ulaganjem u inovacije, obrazovanje, digitalizaciju, istraživanje i razvoj, ali i uspostavom zelenog gospodarstva. Posebna pozornost posvećena je potpori malih i srednjih poduzeća jer se ona smatraju pokretačima inovacija;
- sudionici i sudionice smatraju da su mjere socijalne sigurnosti važne za postizanje socijalne pravde. Bezuvjetni osnovni prihod ideja je koja se najčešće spominje. Jednako tako, otvaraju se pitanja o koordiniranim mirovinskim politikama i mirovinama u državama članicama EU-a, kao i o drugim postupcima kako bi se smanjilo siromaštvo. Poziva se da se općenito uzme u obzir demografska preobrazba u EU-u. Kao i drugdje, poziva se na uvođenje digitalizirane zajedničke iskaznice socijalnog osiguranja EU-a i prenosiva socijalna prava za mobilne građane i građanke EU-a;
- različiti oblici oporezivanja za pravedno i uključivo gospodarstvo, kao što su porezne mjere za osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja među poduzećima, porezi za zaštitu okoliša i minimalni porez na razini EU-a za borbu protiv poreznih oaza;
- jednako tako, sudionici i sudionice razmatraju zajedničku poreznu politiku s europskom fiskalnom reformom za ujedinjeniju europsku budućnost, uključujući više vlastitih sredstava EU-a ili proračun neovisan o državama članicama, kao i prijedloge za dodatno jačanje jedinstvenog tržišta;
- prijedlozi za poboljšanje radnih uvjeta, kao što su fleksibilan rad i pravo na isključivanje, te posebne mjere za daljnje olakšavanje mobilnosti radne snage unutar EU-a. Posebno se raspravlja o nezaposlenosti mladih, uz nekoliko prijedloga za potporu mladima pri ulasku na tržište rada;
- neke ideje dovode u pitanje trenutni gospodarski model kako bi se krenulo prema uključivom i pravednom europskom blagostanju, primjerice razmatranjem gospodarskog modela koji ne uzima u obzir samo BDP.

EU u svijetu

U okviru tog tematskog područja otvorene su razne teme povezane s vanjskom politikom. Općenito, najčešće se javljaju teme u kojima se poziva na snažniju prisutnost EU-a na globalnoj političkoj sceni u skladu s njegovim temeljnim vrijednostima. Sudionici i sudionice na platformi otvaraju pitanje strateške autonomije i često smatraju da bi EU trebao biti odvažniji u primjeni meke i tvrde sile, iako su neki sudionici izrazili sumnju u tom pogledu. Glavne su teme:

- doprinosi u kojima se raspravlja o općim ciljevima vanjske politike EU-a, uz pozive na zajedničku vanjsku politiku EU-a kojom se

zalaže za ljudska prava i demokratske vrijednosti diljem svijeta;

- razvijanje različitih sredstava i mehanizama kako bi se poboljšao imidž EU-a i osiguralo da ga se shvaća ozbiljno na globalnoj političkoj sceni, uz opsežnu raspravu o zajedničkoj obrambenoj politici kako bi EU mogao intervenirati, ali i imati odvratajuću ulogu i predstavljati geopolitičku silu u odnosu na druge globalne sile;
- stvaranje vojske EU-a i povezanih centraliziranih obrambenih ili vojnih institucija;
- preispitivanje pravila o jednoglasnosti pri donošenju vanjskopolitičkih odluka i davanje većih ovlasti Europskom parlamentu;
- mjere za povećanje vidljivosti EU-a i ideje o diplomatskom predstavništvu EU-a, primjerice jedinstvenim mjestom u Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda;
- primjena meke sile kao zagovornik multilateralizma jačanjem trgovinskih politika;
- daljnje proširenje, posebno na zemlje zapadnog Balkana;
- poticanje strateške autonomije EU-a i stavljanje većeg naglaska na primarnu funkciju zajedničkoga gospodarskog tržišta EU-a;
- zauzimanje odlučnijeg stava prema Kini, osobito donošenjem strategije Europske unije za strana ulaganja.

pozivaju na veću rodnu ravnopravnost, priznavanje prava pripadnika zajednice LGBTIQ te uključivanje etničkih manjina i osoba s invaliditetom. Još jedna ideja koja se ponavlja u okviru ove teme usmjerena je na potrebu za očuvanjem i obranom vladavine prava. Glavne su teme i ideje sljedeće:

- rasprave uključuju osiguravanje ljudskih prava općenito i načine na koje se to može provesti, kao i osiguravanje niza prava i sloboda. Građanska i politička prava često se spominju na platformi u okviru navedenog tematskog područja, a među doprinosima se najčešće navode pravo na privatnost i slobodu izražavanja, kao i njihova ograničenja (dezinformiranje, govor mržnje). Raspravlja se i o gospodarskim i socijalnim pravima, kao i u okviru tematskog područja „snažnije gospodarstvo”;
- otvara se pitanje borbe protiv diskriminacije te načina i mjera za postizanje ravnopravnijeg i uključivijeg društva, osobito za osobe s invaliditetom, starije osobe te nacionalne i etničke manjine. Velik broj ideja odnosi se na postizanje rodne ravnopravnosti, kao što je osiguravanje jednake plaće, i na poboljšanje zaštite prava i sloboda pripadnika zajednice LGBTIQ;
- niz konkretnih prijedloga odnosi se na načine poboljšanja zaštite vladavine prava u EU-u, kao što su mehanizam preispitivanja ili uvođenje kaznenih strategija za zemlje u kojima je došlo do povrede vladavine prava, primjerice smanjenjem bespovratnih sredstava ili oduzimanjem glasačkih prava u Vijeću. Međutim, neki sudionici i sudionice kritiziraju to kao percipirano uplitanje EU-a u unutarnja pitanja država članica;
- skupina doprinosa usmjerena je na vrijednosti EU-a, kao što su ljudska prava, sloboda, ravnopravnost, demokracija, vladavina prava, pluralizam, solidarnost i rodna ravnopravnost, kojima bi se, prema sudionicima, trebalo voditi u politikama EU-a i djelovanjima EU-a na globalnoj razini ili bi one čak trebale biti utvrđene u ustavu EU-a;

Vrijednosti i prava, vladavina prava i sigurnost

Sudionici i sudionice promiču ideje o ravnopravnosti i različitim pravima i slobodama te raspravljaju o konceptu europskih vrijednosti kao vodećem načelu za donošenje politika EU-a. Budući da se ravnopravnost smatra temeljnom vrijednošću EU-a, postoji snažna potpora za jačanje napora za stvaranje uključivog društva, a sudionici i sudionice osobito

- rasprave također obuhvaćaju ulogu kršćanskih vrijednosti, pri čemu neki sudionici ističu da se konzervativniji stavovi i pristupi unutar EU-a ne bi smjeli zanemarivati;
- kao i u okviru u okviru tematskog područja „EU u svijetu”, niz sudionika i sudionica raspravljao je o ideji vojske EU-a i potrebi za bližom suradnjom europskih zemalja u pitanjima unutarnje sigurnosti;
- poziva se na poboljšanje regulative kako bi lobiranje bilo transparentnije i kako bi se suzbila korupcija.

Digitalna transformacija

Sudionici i sudionice općenito naglašavaju važnost olakšavanja digitalne transformacije u širokom rasponu područja, uključujući upravljanje, gospodarstvo i zdravlje, kao i ulaganja u nju. Međutim, ističu i nekoliko izazova povezanih s digitalnom transformacijom, kao što su etička pitanja, rastući digitalni jaz, nedostaci Opće uredbe o zaštiti podataka i kiberprijetnje. Teme koje se općenito najčešće javljaju odnose se na potrebu za ulaganjem u digitalno obrazovanje i poticanje digitalnih vještina te prelazak na digitalnu suverenu Europu. Glavne su teme sljedeće:

- osiguravanje da građani EU-a posjeduju potrebne digitalne vještine kako bi uspjeli u svijetu koji je u sve većoj mjeri digitaliziran te digitalizacija obrazovnog sustava;
- sredstva i mjere za potporu digitalnim inovacijama, kao što su umjetna inteligencija i jačanje digitalnog suvereniteta. To obuhvaća širok raspon podtema: poticanje primjene softvera otvorenog koda, održiva proizvodnja, društveni mediji i platforme koji poštuju standarde EU-a u pogledu privatnosti te općenito izgradnja europskog digitalnog ekosustava koji je konkurentan i otvoren prema svijetu, ali je i siguran te se u njemu poštuje privatnost;

- nekoliko alata za digitalno građanstvo i digitalno ujedinjenje EU-a s prijedlozima za digitalne portale, identifikaciju diljem Europe s pomoću digitalne elektroničke osobne isprave ili metodu provjere identiteta korisnika na europskoj razini za pristup osobnim podacima ili za javne usluge;
- sudionici i sudionice bave se temom privatnosti i sigurnosti podataka te iznose ideje koje se odnose na centraliziranu pohranu osjetljivih osobnih podataka, jamčenje sigurnih javnih mreža softverom otvorenog koda ili lancem blokova, zakonodavne mjere za zaštitu privatnosti podataka i centraliziran pristup obrani EU-a od kiberterorizma;
- rad na digitalnoj uključenosti s pomoću mjera kojima se jamči cjenovno pristupačan i uključiv pristup digitalnom prostoru i poticanje digitalnih vještina u širokom rasponu profila stanovništva, kao i osiguravanje geografske digitalne pristupačnosti, među ostalim u ruralnim područjima;
- trajne mjere za digitalnu tranziciju, pri čemu digitalizacija dovodi do smanjenja onečišćenja, i pozivi, među ostalim, na trajnu digitalnu opremu koja se može popraviti;
- digitalizacija gospodarstva s mjerama koje se odnose na kriptovalute i poziv na uvođenje digitalnog eura;
- ulaganje u digitalno obrazovanje i digitalno zdravstvo radi promicanja zdrave i savjesne upotrebe tehnologije.

Europska demokracija

Ideje u okviru tog tematskog područja obuhvaćaju širok raspon pitanja. Teme koje se najčešće ponavljaju odnose se na izbore za Europski parlament, izgradnju otpornosti europskih institucija s obzirom na buduće promjene s pomoću restrukturiranja i pitanje „federalizacije”. Uvelike se

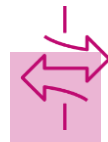

raspravlja o potrebi za povećanjem sudjelovanja građana u oblikovanju politika. Sudionici i sudionice smatraju da je ključno povećati znanje o pitanjima u vezi s EU-om i poticati zajednički europski identitet. Kao i pod drugim tematskim područjima, sudionici i sudionice često naglašavaju potrebu za zaštitom demokracije i očuvanjem vladavine prava u EU-u. Najistaknutije su teme sljedeće:

- u pogledu zastupljenosti, promjena načina na koji se održavaju izbori za Europski parlament kako bi se povećalo sudjelovanje građana u demokratskim procesima EU-a, uz prijedloge za transnacionalne izborne liste i transnacionalne kampanje; predlaže se i izravno biranje predsjednika EU-a;
- ideja o federalizaciji ima istaknuto mjesto. doprinosi se kreću od poziva na poduzimanje koraka prema federalnoj uniji u određenim područjima do uspostave europskog ustava. S druge strane, neki su sudionici skeptični ili pozivaju na decentralizaciju, uz veće ovlasti država članica;
- prijedlozi uključuju mjere da savjetovanja s građanima i njihovo sudjelovanje postanu strukturni dio upravljanja EU-om kako bi se među građanima stvorio osjećaj odgovornosti u pogledu donošenja odluka u EU-u. Postoje prijedlozi za institucionalizaciju građanskih skupština, stvaranje internetskih platformi ili organiziranje referendumna na razini EU-a;
- predlažu se institucijske reforme kako bi institucije EU-a bile učinkovitije i transparentnije te kako bi ih se približilo građanima i građankama. Među najčešćim su prijedlozima glasovanje kvalificiranom većinom umjesto jednoglasnog odlučivanja u Vijeću, osobito u pogledu zaštite vrijednosti EU-a, te općenito veća uloga Europskog parlamenta;
- mehanizmi i sredstva za poticanje većeg angažmana građana i građanki EU-a i osiguravanje njihove bolje povezanosti i informiranosti o EU-u, institucijama EU-a i odlukama EU-a. Prijedlozi se odnose na bolju komunikaciju, smanjenje odvojenosti zastupnika u Europskom parlamentu od

njihovih glasača, zajedničke medijske platforme EU-a i poticanje europskog duha; posljednji prijedlog zabilježen je i u okviru tematskog područja „obrazovanje, kultura, mladi i sport“;

- mehanizmi i sredstva za zaštitu demokratskih vrijednosti u pogledu lobiranja i korupcije te mjere protiv vlada koje krše demokratska načela. Obuhvaćena je i borba protiv dezinformiranja, koja se spominje i pod drugim tematskim područjima.

Migracije

Iako se u okviru tog tematskog područja dosljedno poziva na zajednički pristup EU-a migracijama, doprinosi otkrivaju da se mišljenja u vezi s tim pitanjem izuzetno razlikuju, više nego o bilo kojoj drugoj temi. S jedne strane, u jednoj se skupini interakcija poziva na veću solidarnost i bolje postupke integracije, dok se u drugim doprinosima, s druge strane, želi snažnije djelovanje u cilju kontrole i smanjenja migracija. Treća skupina sudionika i sudionica zauzima srednji položaj te se zalažu za poticanje međunarodne mobilnosti, ali samo među gospodarski razvijenim demokracijama. Teme koje se najčešće ponavljaju uključuju zajedničku migracijsku politiku EU-a, poštovanje ljudskih prava u području migracija te potporu integraciji migranata na različite načine, ali navode se i ideje kojima se poziva na strože granične kontrole i upravljanje migracijama. Ideje se mogu sažeti kako slijedi:

- pozivi na zajedničku migracijsku politiku, kao što je politika EU-a o migraciji radne snage, selektivna migracijska politika EU-a ili sustav utemeljen na bodovima;
- pozivi na migracijsku politiku kojom se poštuju ljudska prava, s boljom infrastrukturom za prihvat i sigurnijim migracijskim rutama; humaniji postupci azila i vraćanja;
- posebne mjere i sredstva za smanjenje migracija ili različiti oblici kontrolirane

- migracije, uz strože granične kontrole i strožu repatrijaciju;
- sredstva i mjere za olakšavanje integracije i podupiranje prava migranata i osoba sa stalnim boravištem u EU-u. Predložene mjere uključuju učenje jezika i programe volontiranja za migrante te informativne kampanje za senzibiliziranje građana EU-a kako bi se suzbio rasizam;
- protivljenje migracijama u bilo kojem obliku, njihovo povezivanje s terorizmom, prijetnjom kulturnom identitetu EU-a ili migracijama koje se upotrebljavaju kao političko oružje;
- bolja organizacija i koordinacija napora u pogledu nadzora državnih granica: veća potpora Frontexu i veća solidarnost među državama članicama;
- potreba za rješavanjem temeljnih uzroka migracija u zemljama podrijetla, na primjer s pomoću pojačanih razvojnih politika i jednakih trgovinskih odnosa. U raspravama se dotaklo i načina za borbu protiv klimatskih migracija.

Obrazovanje, kultura, mladi i sport

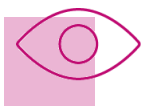
S obzirom na višetematsku prirodu tog tematskog područja, obuhvaćeni sadržaj uključuje niz tema. Dok se mladi spominju u mnogim idejama diljem platforme, u okviru ovog tematskog područja najveći je naglasak na obrazovanju i kulturi. Kao i drugdje na platformi, u temama utvrđenima u tom tematskom području često se provlači poziv na poticanje zajedničkog identiteta EU-a, pri čemu se doprinosi odnose na, između ostalog, razmjenu, izloženost i mobilnost. Mnoge teme u okviru tog tematskog područja međusektorske su prirode te se pojavljuju i na drugim mjestima na platformi:

- načini i mjere za poticanje razvoja europskog identiteta i europskog građanstva, uz ključnu ulogu medija i europskog novinarstva te europskih produkcija u širenju europskih vrijednosti i kulture;

- jača poduka stranih jezika ili obvezni predmeti u školama o institucijama EU-a i europskoj povijesti također se smatraju načinom za poticanje prepoznatljivosti i zajedničkog identiteta EU-a. Na platformi su u okviru raznih tematskih područja izneseni brojni prijedlozi o jedinstvenom zajedničkom jeziku; prijedlozi se kreću od esperanta do engleskog kao zajedničkog jezika. Poziv na priznavanje esperanta osobito je u velikoj mjeri prisutan u okviru raznih tematskih područja, među ostalim pod „drugim idejama”;
- razni prijedlozi za poticanje mobilnosti unutar EU-a, osobito u pogledu obrazovanja, među ostalim uz proširenje stipendija u okviru programa Erasmus;
- u nekoliko ideja ukazuje se na potrebu za obrazovanjem otpornim na promjene u budućnosti te poziva na digitalizaciju, promicanje mekih vještina uz vještine u području STEM-a ili općenito međukulturne vještine;
- osim toga, u idejama podnesenima u okviru ove teme raspravlja se o posebnim mjerama povezanim s mladima i nezaposlenosti mladih, nesigurnošću radnih mjesta, potrebama u pogledu obrazovanja i osposobljavanja ili posebnom potporom za zapošljavanje mladih;
- osiguravanje jednakog pristupa obrazovanju, konkretno tercijarnom obrazovanju, posebno pružanjem potpore stanovnicima ruralnih područja, bivšim zatvorenicima, etničkim manjinama i osobama s invaliditetom kako bi im se omogućio pristup tercijarnom obrazovanju;
- potreba za podupiranjem i zaštitom kulturne i kreativne industrije s pomoću pravnog okvira;
- načini i mjere za potporu akademskim stručnjacima i stručnjakinjama te istraživačima i istraživačicama;
- u manjem dijelu ideja raspravlja se o sportu u EU-u i načinima za poboljšanje uključivosti u sportu.

1. Pregled doprinosa na platformi

Pregled aktivnosti

Od 19. travnja 2021., kada je pokrenuta višezjezična digitalna platforma, do 20. veljače 2022. ondje je prikupljeno ukupno 43 734 doprinosa, koji obuhvaćaju ideje, komentare i događanja. Ta se aktivnost može raščlaniti na sljedeći način:

- ideje: 16 274
- komentari: 21 264
- događanja: 6196 (uz 550 061 sudionika).

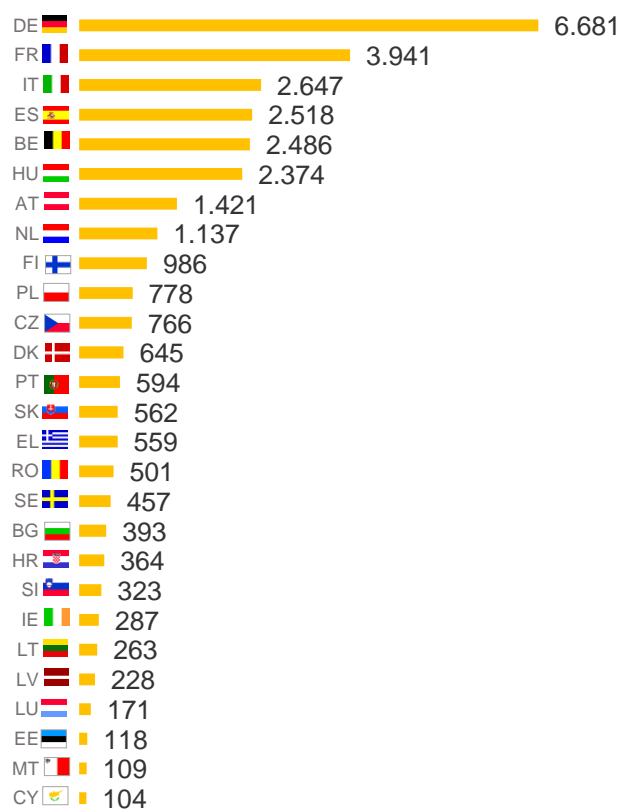
Ako se promatra trend (vidjeti PrikazPrikaz 1), mogu se uočiti tri razdoblja izražene aktivnosti s obzirom na podnošenje ideja i komentara. Prvo se podudara se s pokretanjem platforme, a drugo se odvila u vrijeme otvaranja Konferencije o budućnosti Europe 9. svibnja, dok je treće razdoblje najveće aktivnosti zabilježeno u tjednu prije isteka roka od 20. veljače za doprinose koje treba uzeti u obzir u ovom izvješću.

Prije ostavljanja doprinosa na platformi od sudionika i sudionica traži se da navedu svoju državu boravišta, obrazovanje, dob, rod i radni status. Podaci se obrađuju anonimno. Budući da se te informacije dobrovoljno dijele, postoje ograničenja u pogledu uvida koji se može pružiti na toj osnovi i koji je prikazan u nastavku. Na primjer, 26,9 % doprinosa ostavljaju sudionici i sudionice koji nisu naveli svoju državu boravišta.

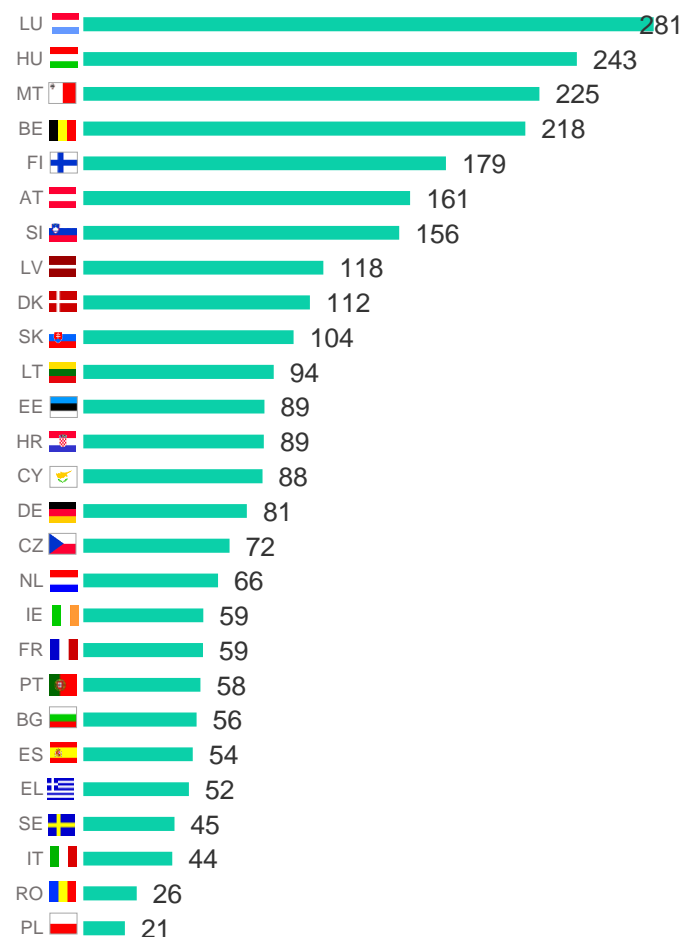
Aktivnost na platformi zabilježena je u svim zemljama EU-a, kao što je vidljivo na slici 2., na kojoj je prikazan ukupan broj doprinosa po zemlji. Osim toga, zabilježeno je 1,2 % doprinosa iz trećih zemalja izvan EU-a.

Prikaz 2 – Volumen doprinosa po zemlji (19. 4. 2021. – 20. 2. 2022.)

Kako bi se detaljnije predočio broj doprinosa u odnosu na broj stanovnika, na sljedećem se prikazu nalazi pregled broja doprinosa iz svake zemlje na milijun stanovnika.

Prikaz 3 – Volumen doprinosa po zemlji, razmjerno na milijun stanovnika (19. 4. 2021. – 20. 2. 2022.)

Pregled događanja

Kako je Konferencija napredovala, organiziran je sve veći broj događanja. Pružaju priliku da se veći broj osoba uključi u taj demokratski proces utemeljen na pristupu „odozdo prema gore”. Od pokretanja digitalne platforme do 20. veljače 2022. na platformi je registrirano ukupno 6196 događanja. U skladu s Poveljom Konferencije (dostupna [ovdje](#)), građani moraju biti na prvom mjestu pri svakom događanju te da događanja moraju biti uključiva i pristupačna te poticati različitost u raspravama. Postoje vodiči kako bi se pomoglo organizatorima događanja (dostupni [ovdje](#)). Kako bi događanja učinkovito doprinijela Konferenciji, izvješća o događanjima u kojima se detaljno navode zaključci i konkretne ideje koje iz njih proizlaze moraju se učitati na digitalnu platformu (vidjeti [smjernice](#)). Ta izvješća o događanjima, zajedno s opisom događanja i povezanim idejama, uzimaju se u obzir u cjelokupnoj analizi doprinosa na platformi.

Događanja povezana s Konferencijom organiziraju se u različitim formatima s obzirom na njihovu vrstu i opseg te profil publike ili organizatora, kao i njihovo tematsko područje. Cilj je ovog odjeljka pružiti uvid u raznolikost vrsta događanja, dok je njihov doprinos u pogledu sadržaja obuhvaćen pod relevantnim tematskim područjima platforme.

Događanja se održavaju na internetu, uživo ili u hibridnom obliku. Često se organiziraju u obliku rasprava ili radionica, kao što je niz dijaloga o budućnosti organiziranih u Španjolskoj s, među ostalim, radionicom za građane o osnovnom dohotku (vidjeti [događanje](#)) ili radionica za građane o održivim urbanim praksama koja je održana u malom flamanskom gradu (vidjeti [događanje](#)). Neka se događanja organiziraju u klasičnijim formatima i uključuju, na primjer, glavnu prezentaciju nakon koje slijedi predviđeno vrijeme za pitanja i odgovore, dok se druga događanja organiziraju u formatima koji su više zasnovani na raspravama. Neka događanja registrirana na platformi dio su dugotrajnijih projekata savjetovanja, kao što je projekt Decide Europe, simulacija zakonodavnih vijećanja na razini EU-a za učenike i učenice srednjih škola u Češkoj i Slovačkoj (vidjeti [događanje](#)). Postoje i inovativni formati, poput radionice na kojoj su sudionici mogli davati preporuke

u okviru igre u kojoj su preuzeli različite uloge (vidjeti [događanje](#)), hakatona organiziranog u Latviji, na kojem su se sudionici međusobno natjecali u timovima kako bi oblikovali inovativna i održiva rješenja (vidjeti [događanje](#)) ili događanja „šetnja i razgovor o klimatskim promjenama” u Španjolskoj (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o sudjelovanju, neka se događanja organiziraju s ciljem uključivanja doprinosa određenih kategorija sudionika, kao što su žene (vidjeti primjer [događanja](#)), mladi (vidjeti primjer [događanja](#)) ili osobe s invaliditetom (vidjeti [događanje](#)). Na razini zajednice organizira se niz događanja, primjerice participativno događanje s stanovnicima određenog grada ili regije kao što je okrug Jönköping (vidjeti [događanje](#)) ili sa stanovnicima prekogranične regije radi rasprave o zajedničkom izazovu kao što je prilagodba klimatskim promjenama koje utječu na španjolsko-portugalsko pogranično područje (vidjeti [događanje](#)).

U tematskom smislu neka su događanja usmjerena na proces Konferencije ili budućnost Europe u širem smislu, kao što je događanje u Njemačkoj koje pruža opći uvod u Konferenciju ([događanje](#)) ili događanje u kojem se razgovor sa osobama starije životne dobi o aktualnim pitanjima povezanim s EU-om kombinira s podukom digitalnih vještina u Latviji ([događanje](#)). Druga su događanja usmjerena na specifične teme, primjerice gradove koji potiču demokraciju (vidjeti [događanje](#)) ili na migracije, poput događanja koje je održalo Sveučilište u Kopenhagenu (vidjeti [događanje](#)).

Događanja postavljaju različiti organizatori: uz građane i građanke EU-a, akademsku zajednicu i organizacije civilnog društva, Konferenciji o budućnosti Europe organizacijom događanja doprinijele su i nacionalne, regionalne i lokalne vlasti te institucije EU-a. Neke države članice organiziraju nacionalne panele građana i građanki, dok druge provode ili podupiru razne druge vrste savjetovanja. Događanja organiziraju i predstavništva Europske komisije u državama članicama, uredi za vezu Europskog parlamenta, Odbor regija i Europski gospodarski i socijalni odbor.

Tko sudjeluje u raspravi?

Pri procjeni profila sudionika i sudionica koji su dostavili informacije o svojoj državi boravišta (73 %), uključujući one iz trećih zemalja, mogu se iznijeti sljedeća opažanja:

Otpriblike polovica sudionika izjasnila se kao muškarac (49,1 %), a 16,1 % kao žena. Međutim, više od četvrtine sudionika (33,9 %) nije dostavilo informacije o rodu, a 0,9 % njih izjasnilo se kao nebinarna osoba, tako da te brojke pružaju tek ograničen uvid.

Zastupljenost dobnih skupina prilično je raznolika, pri čemu su osobe u dobi od 55 do 69 godina najaktivnija dozna skupina u pogledu doprinosa (18,3 %), a slijede ih osobe u dobi od 25 do 39 godina (17,1 %) te osobe u dobi od 40 do 54 godine (15,3 %).

Kad je riječ o zanimanju, profesionalni radnici (14,8 %) i umirovljene osobe (11,2 %) najaktivniji su na platformi. Rukovoditelji i rukovoditeljice (10,8 %) te studentska populacija (8,3 %) također su bili prilično aktivni. Samozaposlene osobe (8 %), fizički radnici (5,3 %) i nezaposlene osobe (2,7 %) bili su nešto manje aktivni na platformi. 38,2 % sudionika i sudionica nije se izjasnilo o svojem zanimanju.

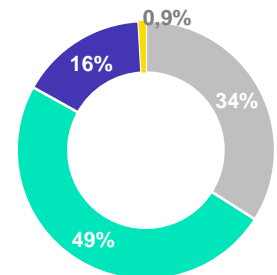
Kad je riječ o obrazovanju, osobe s visokim obrazovanjem bile su najaktivnije (43,2 %). U najmanjoj su se mjeri navodili sociodemografski podaci o obrazovanju (39,6 %).

Treba napomenuti da sociodemografski podaci koji su ovdje predstavljeni pružaju tek ograničen uvid jer organizacije na platformi izrađuju i profil kako bi mogle ostaviti doprinos, bilo u obliku ideja ili događanja. Osim toga, sudionici događanja nisu se nužno registrirali na platformi i možda nisu uključeni u statističke podatke.

Slika 4. – Dob, rod, obrazovanje i zanimanje sudionika i sudionica (19. 4. 2021. – 20.2.2022.)

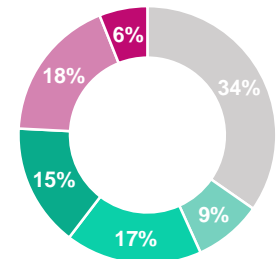
Rod sudionika i sudionica

- no answer
- man
- woman
- non binary

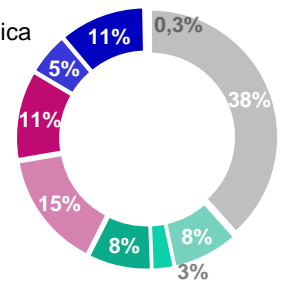
Dob sudionika i sudionica

- no answer
- 15-24 y.o.
- 25-39 y.o.
- 40-54 y.o.
- 55-69 y.o.
- 70+ y.o.

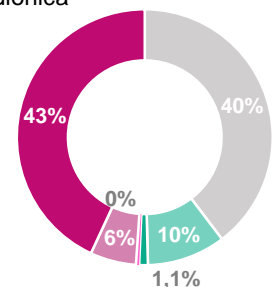
Zanimanje sudionika i sudionica

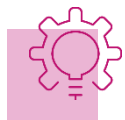
- no answer
- student
- unemployed
- self-employed
- professional worker
- retired
- manual worker
- manager
- house worker

Obrazovanje sudionika i sudionica

- no answer
- still studying
- no full time education
- under 15
- under 20 - basic or upper secondary education
- 20 plus - tertiary education

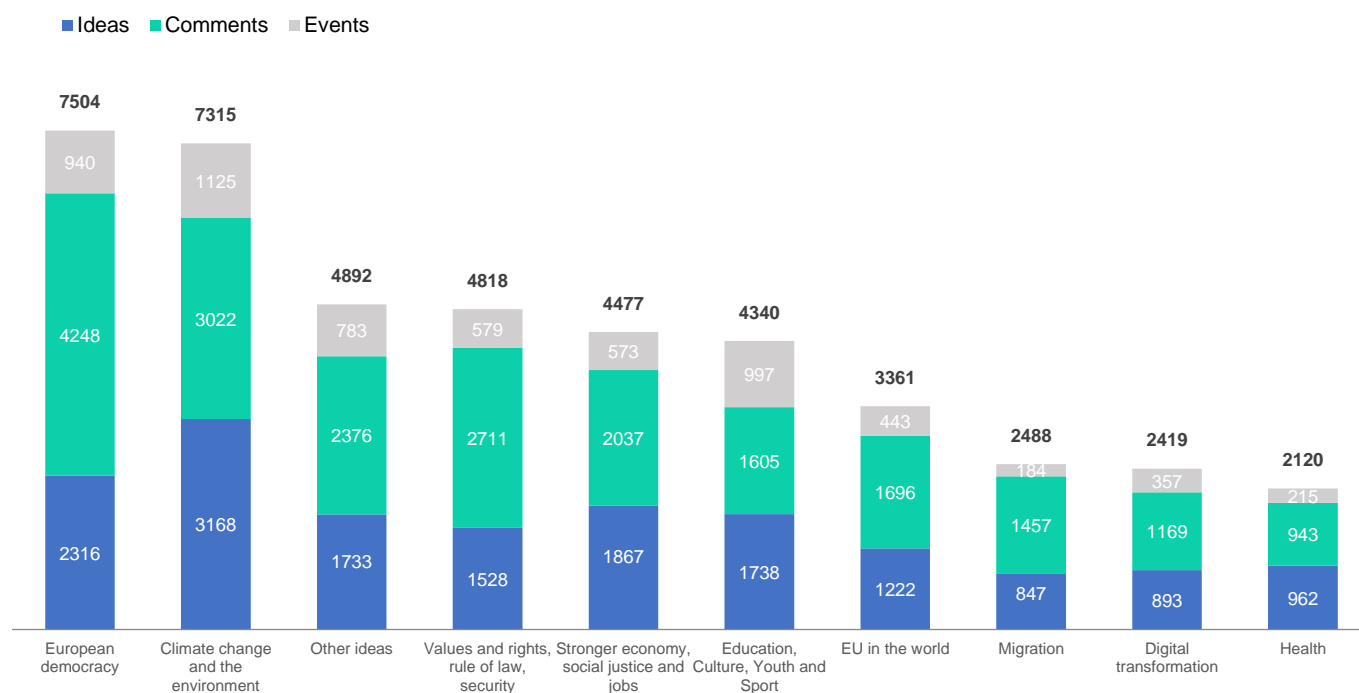

Popularna tematska područja s obzirom na doprinose

Od pokretanja platforme do 20. veljače u okviru tematskog područja „europska demokracija” zabilježen je najveći broj doprinosa (ideje, komentari i događanja) – ukupno 7504. „Klimatske promjene i okoliš” na drugom su mjestu sa 7315 doprinosa. Doprinosi zabilježeni u okviru „drugih ideja” na trećem su mjestu, a nakon toga slijede „vrijednosti, vladavina prava, sigurnost” na četvrtom te „snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta” na petom mjestu (vidjeti Prikaz 5.).

Neka tematska područja generiraju više komentara, ideja ili događanja od drugih, na primjer „europska demokracija” ima najveći broj komentara (4248). Pod „klimatskim promjenama okolišem” zabilježen je najveći broj ideja (3168) i događanja (1125). S 997 događanja, tematsko područje „obrazovanje, kultura, mladi i sport” na drugom je mjestu po broju događanja.

Prikaz 5. – Doprinosi po tematskom području na platformi (19. 4. 2021. – 20. 2. 2022.)

Najnovija kretanja

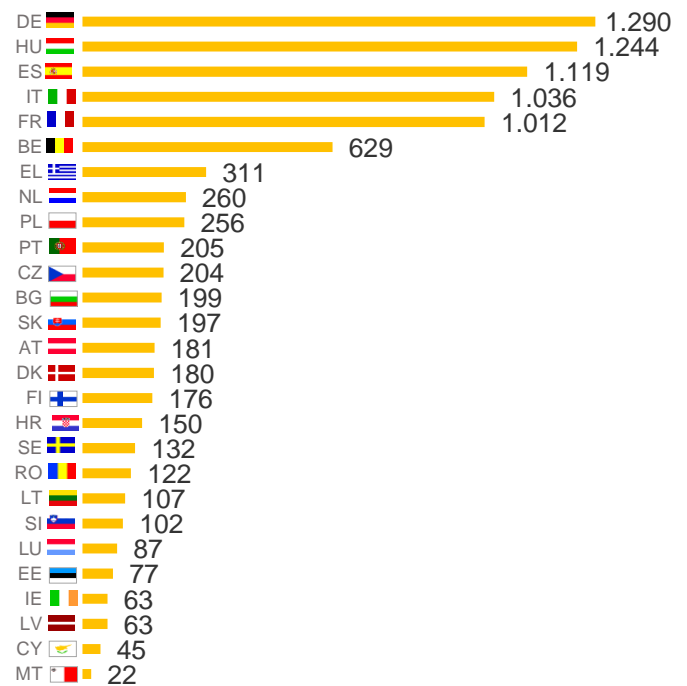
Od 4. studenoga 2021. do 20. veljače 2022. aktivnosti na platformi ukupno su obuhvaćale 14 772 doprinosa, koji su se sastojali od:

- 6977 ideja
- 5226 komentara
- 2569 događanja.

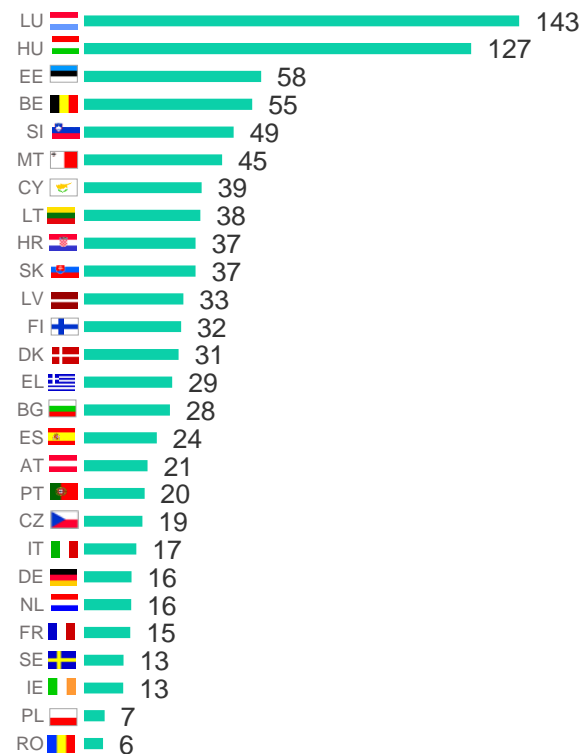
Analiza doprinosa na razini zemlje pokazuje da je Njemačka i dalje na prvom mjestu s obzirom na volumen doprinosa (1290), dok je Mađarska (1244) i dalje na drugom mjestu. Španjolska (1119) je na trećem mjestu. Italija s 1036 i Francuska s 1012 doprinosa, na četvrtom odnosno petom mjestu, i dalje su zemlje s velikim brojem doprinosa.

Kada je posrijedi razina doprinosa razmjerno broju stanovnika, Luksemburg je u proteklom razdoblju zabilježio najvišu razinu aktivnosti, s posebno visokom razinom aktivnosti od 143,1 doprinosa na milijun stanovnika. Na drugom je mjestu Mađarska sa 127,3 doprinosa na milijun stanovnika. Osim toga, visoka razina doprinosa na milijun stanovnika zabilježena je za Estoniju, Belgiju i Sloveniju.

Prikaz 6 – Volumen doprinosa po zemlji
(4. 11. 2021. – 20. 2. 2022.)

Prikaz 7 – Volumen doprinosa po zemlji na milijun stanovnika
(4. 11. 2021. – 20. 2. 2022.)

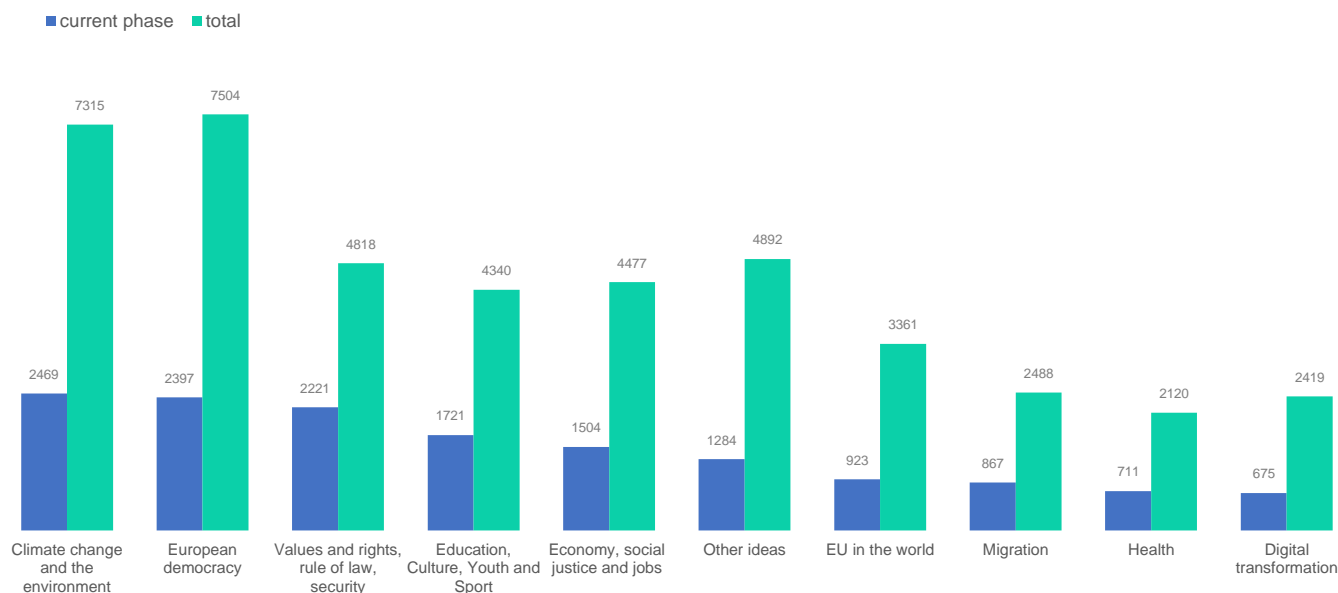
Popularne teme od 4. studenoga 2021. do 20. veljače 2022.

Tematska područja „europska demokracija” i „klimatske promjene i okoliš” i dalje su bile najpopularnije teme s najvećim brojem doprinosa, 2397 odnosno 2469.

U suprotnosti s općim trendovima, tematsko područje „vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost” s 2221 doprinosom uspjelo se s četvrtog na treće mjesto po popularnosti, dok je tematsko područje „druge ideje” palo s trećeg na šesto mjesto sa samo 1284 doprinosa. Među drugim popularnim tematskim područjima i dalje su „obrazovanje, kultura, mladi i sport” i „snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, koja su u proteklom razdoblju zauzela četvrto odnosno peto mjesto po popularnosti s 1721 doprinosom odnosno 1504 doprinosa.

Prikaz 8 – Usporedba pregleda doprinosa po tematskom području u prethodnom razdoblju i ukupno

Pregled doprinosa po tematskom području

2. Klimatske promjene i okoliš

U tematskom području „klimatske promjene i okoliš“ zabilježeno je ukupno 7315 komentara, ideja i događanja otkad je platforma pokrenuta (3168 ideja, 3022 komentara i 1125 događanja). U raznim doprinosima sudionici i sudionice općenito izražavaju zabrinutost zbog globalnog zatopljenja i njegovih posljedica te pozivaju vlade da bez odgode poduzmu konkretne mjere za borbu protiv klimatskih promjena. Među iznesenim prijedlozima smanjenje emisija često se utvrđuje kao glavni cilj, uz olakšavanje zelene tranzicije, postizanje klimatske neutralnosti i promicanje energije iz obnovljivih izvora, osobito solarnih ploča. Često se spominju i održiva prijevozna rješenja, uglavnom usmjerena na željezničke sustave, te prijedlozi povezani s potrošnjom koji se odnose na recikliranje, ambalažu i plastiku i usmjereni su na

borbu protiv klimatskih promjena. Građani i građanke pozivaju na angažman u svim segmentima društva: ovisno o konkretnom sadržaju svakog prijedloga, odgovornost se dodjeljuje pojedincima, komercijalnom sektoru ili vladama i oblikovateljima politika.

Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **borba protiv klimatskih promjena i zeleni plan**
- **energija**
- **promet**
- **potrošnja**
- **bioraznolikost i dobrobit životinja**
- **poljoprivreda**

- **onečišćenje**
- **subvencioniranje, oporezivanje**
- **unošenje promjena u stavove i ponašanje**
- **stanovanje i gradnja.**

Događanja

Od početka Konferencije 1125 događanja organiziranih diljem Europe uključivalo je rasprave o klimatskim promjenama i okolišu. Na tim se događanjima najčešće raspravljalo o europskom zelenom planu, odnosno planu da Europa do 2050. postane prvi klimatski neutralan blok na svijetu, sa svim posljedicama koje to uključuje za različite sektore. Druga pitanja o kojima se često raspravljalo uključuju održive urbane prakse, kružno gospodarstvo i posljedice klimatskih promjena, nakon čega slijede održiva poljoprivreda, smanjenje emisija, energetska tranzicija, ponovno pošumljavanje i održiva mobilnost. Iako su rjeđe bile u središtu rasprava, teme gospodarenja otpadom, bioraznolikosti, educiranja o održivosti, uporabe hrane i druga pitanja svedeno su važni elementi jer čine dio cjelokupne slike.

Primjeri participativnih događanja jesu dijalog s građanima o održivoj potrošnji (vidjeti [događanje](#)) i rasprava usmjerena na programe smanjenja energije u organizaciji građanske udruge u mađarskom gradiću Egeru (vidjeti [događanje](#)). Prekogranična radna skupina u kojoj su sudjelovali njemački i francuski građani iz dviju susjednih regija raspravljala je o širokom rasponu tema, od malih poljoprivrednih gospodarstava do kružnog gospodarstva (vidjeti [događanje](#)). Nadalje, radionice građana i građanki usmjerene na održive gradske prakse i prilagodbu gradova klimatskim ciljevima rezultirale su nizom ideja objavljenih na platformi (vidjeti primjer [događanja](#)).

Neka su događanja povezana sa širim inicijativama, kao što su Svjetski dan čišćenja ili Europski tjedan smanjenja otpada (vidjeti primjer [događanja](#)), te je iz njih proizišlo nekoliko prijedloga u vezi s konkretnim temama na koje su se odnosila. Radionica građana i građanki u Francuskoj posvećena pitanju ponovnog pošumljavanja u Europi uključivala je i sadnju stabala kao zajedničko djelovanje (vidjeti [događanje](#)).

Na nekoliko događanja raspravljalo se o ekološkoj tranziciji s naglaskom na socijalnoj pravdi i najranjivijim skupinama, uz isticanje redistributivne dimenzije koju bi klimatske politike trebale imati (vidjeti primjer [događanja](#)). U Dublinu je održana interaktivna radionica s ciljem rasprave o obvezama preuzetima na konferenciji COP26. Sudionici i sudionice općenito su se složili da ciljevi utvrđeni na konferenciji COP26 nisu dovoljno ambiciozni te su smatrali da je EU trebao učiniti više kako bi potaknuo dogovor među zemljama s različitim planovima (vidjeti [događanje](#)).

Naposljetku, na događanjima se povremeno raspravljalo i o klimatskim promjenama i okolišu u kontekstu širih pitanja kao što je izgradnja otpornih i uključivih zajednica (vidjeti [događanje](#)).

Borba protiv klimatskih promjena i zeleni plan

Sudionici i sudionice često izražavaju zabrinutost zbog klimatskih promjena i njihovih posljedica te pozivaju vlade i EU da poduzmu hitne mjere i uspostave snažniju europsku politiku zaštite okoliša za borbu protiv klimatskih promjena (vidjeti primjer [ideje](#), primjer [događanja](#)). Prijedlozi se odnose na smanjenje emisija, postizanje klimatske neutralnosti, borbu protiv onečišćenja i zelenu tranziciju, što je obuhvaćeno i raznim temama navedenima u nastavku.

Kad je riječ o emisijama, jedno od pitanja o kojima se najčešće raspravljalo odnosi se na oporezivanje emisija, točnije na poticanje poduzeća da smanje svoje emisije stakleničkih plinova odabirom jeftinijih obnovljivih izvora energije, što pak dovodi do toga da kupci donose održivije odluke (vidjeti primjer [ideje](#) koja je dobila veliku podršku). Drugi je prijedlog smanjenje najveće dopuštene stope emisija stakleničkih plinova. Trenutačno se time omogućuje da visokoučinkovite elektrane na ugljen i plin budu ispod praga; međutim, i dalje doprinose onečišćenju (vidjeti [ideju](#)). Izlaže se i potreba za porezom na ugljik na granicama i povezanim mjerama (vidjeti primjer [događanja](#)).

Sudionici i sudionice spomenuli su ugovor o neširenju fosilnih goriva, inicijativu civilnog društva čiji je cilj osigurati smanjenje upotrebe fosilnih goriva. Preporučuju da EU pristupi tom ugovoru usporedno s Pariškim sporazumom (vidjeti [ideju](#)).

Jedna sudionica poziva na veća ulaganja u razvoj tehnologija za hvatanje i skladištenje ugljikova dioksida (tehnologija CCS) (vidjeti [ideju](#)).

Diljem Europe organizirane su rasprave o zelenom planu i općenitije o zelenoj tranziciji u cilju rasprave o ključnim prioritetima, najboljim praksama, provedbi na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i o alternativnim poslovnim modelima (vidjeti primjere [događanja](#) i [događanja](#)).

Nekoliko doprinosa usmjereno je na socijalne i gospodarske učinke provedbe zelenog plana kao strategije EU-a za postavljanje Europe na put preobrazbe prema klimatski neutralnom, pravednom i prosperitetnom društvu. Poziva se, primjerice, na društveno uključiviji pristup i na uravnoteženu strategiju čiju gospodarsku, socijalnu i okolišnu dimenziju treba ocijeniti te je zajedno strateški provesti, pri čemu se upućuje na rastuće cijene diljem Europe (vidjeti [ideju](#)). U jednoj od ideja s velikom podrškom na platformi izražava se želja da EU osigura snažan i uključiv pristup upravljanju u kojem su radnici i sindikati uključeni u osmišljanje i provedbu politika prilagodbe na svim razinama. Naglašava se da bi strategija EU-a za borbu protiv klimatskih promjena trebala uključivati konkretne mjere politike za očuvanje radnih mjesta i zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika, kao i aktivne politike tržišta rada te prekvalifikaciju i osposobljavanje kako bi se spriječio gubitak radnih mjesta (vidjeti [ideju](#)).

Na općenitijoj razini predlaže se izrada tablice pokazatelja kako bi se pratio učinak mjera i pružili dokazi o napretku provedbe zelenog plana na regionalnoj razini (vidjeti [ideju](#)).

Energija

Još jedna tema koja privlači veći angažman jest energija, koja se često otvara u vezi s temom klimatskih promjena. Sudionici i sudionice na platformi predlažu poticanje uporabe energije iz obnovljivih izvora u malim i velikim razmjerima, primjerice putem europske energetske suradnje (vidjeti [događanje](#)). Uz energiju iz obnovljivih izvora, tema rasprave je i nuklearna energija, te se iznose ideje u kojima se poziva na ograničavanje upotrebe nuklearne energije ili, s druge strane, na razvoj sigurne nuklearne energije i njezinu uporabu u zemljama i na mjestima gdje nije moguće upotrebljavati obnovljive izvore energije (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, nedavni planovi Europske komisije da se nuklearna energija i prirodni plin klasificiraju kao zelena ulaganja izazvali su kritike na platformi Konferencije (vidjeti primjer [ideje](#)). S druge strane, u većini doprinosa o tom pitanju zauzima se suprotno stajalište i navodi da je nuklearna energija najbolji način za postizanje dekarbonizacije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Istodobno se poziva na istraživanje alternativnih izvora energije (vidjeti primjer [događanja](#)), kao što je termonuklearna fuzija, geotermalna energija ili vodik, kojima bi se znatno doprinijelo energetskej raznovrsnosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, sudionici i sudionice ističu da čak i alternativne izvore, poput energije vjetrova, treba prihvatiti lokalno stanovništvo te da je nužno osigurati da imaju pozitivan učinak na bioraznolikost, ljude i krajobraz (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru podteme o energetski učinkovitom i okolišno prihvatljivom grijanju primjeri uključuju ideju u kojoj se zagovara upotreba peći na više vrsta goriva (vidjeti [ideju](#)) ili mreže centraliziranog grijanja koja iskorištava neiskorištene izvore topline kao što je duboka geotermalna energija (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice općenito pozivaju na veću odgovornost i angažman trgovačkih društava i komercijalnih poduzeća, primjerice smanjenjem umjetne rasvjete kada nije potrebna, na primjer u izlozima trgovačkih centara nakon zatvaranja (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o ciljevima energetske učinkovitosti na razini stanovanja, sudionici i sudionice zagovaraju prijelaz na individualnu potrošnju energije u

stambenim zgradama (vidjeti [ideju](#)). Iznesena je i ideja o mikrokogeneraciji energije u stambenim zgradama (vidjeti [ideju](#)).

Promet

Često se pojavljuje i niz ideja koje se odnosi na promet o čemu se često raspravlja s obzirom na onečišćenje. Neki od prijedloga navedenih u nastavku odnose se na promjenu prometnog sustava kako bi se smanjilo onečišćenje.

Ideje podnesene na platformi koje se tiču promjene prometnih sustava prije svega pozivaju na zabranu letova na kratkim udaljenostima u EU-u kako bi se smanjilo onečišćenje (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice ističu da je pandemija već dovela do smanjenja zrakoplovne industrije.

Općenito, snažno se podržava poboljšanje sustava javnog prijevoza u Europi (vidjeti primjer [ideje](#)) kao ekološki prihvatljivijih alternativa letovima na kratkim udaljenostima. Konkretno, opširno se raspravlja o zajedničkoj europskoj željezničkoj mreži (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Jedna osoba predložila je tražilicu *Euro Trainscanner* kako bi se putovanje vlakom učinilo privlačnijim (vidjeti [ideju](#)), a druga je predložila uvođenje integrirane putničke karte EU-a i njezinu besplatno upotrebu u gradovima (vidi [ideju](#)). Prijedlozi za proširenje mreža brzih vlakova i stvaranje prekograničnih željezničkih veza izrađeni su na jednom od nekoliko događanja organiziranih povodom Europske godine željeznice (vidjeti [događanje](#)).

Druge ideje odnose se na zajedničku biciklističku mrežu i predlažu, primjerice, proširenje biciklističkih ruta ili stvaranje biciklističke mreže na europskoj razini (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, predloženo je da se za općine uvede obveza postavljanja biciklističkih staza kao sastavnog dijela ceste, kao što je već slučaj s nogostupima za pješake (vidjeti [ideju](#)).

Druga skupina ideja usmjerena je na inovacije i razvoj električnih vozila, kao što su automobili i bicikli, i njihovu integraciju u postojeće okruženje, primjerice izgradnjom mreže punionica (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Međutim, jedan sudionik tvrdi da električni

automobili imaju štetan učinak za ljude i okoliš te umjesto toga predlaže ograničavanje mase i brzine vozila kako bi se smanjile emisije CO₂ (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o dekarbonizaciji prometa i ekološki prihvatljivijem prometu, sudionici ističu i važnost prekograničnih projekata za poticanje pomorskog i željezničkog prometa (vidjeti primjer [ideje](#)). Poziva se i na razvoj programa za poticanje istraživanja, razvoja i inovacija kako bi se proizvela prijevozna sredstva za javnu i privatnu te individualnu i kolektivnu upotrebu koja ne uzrokuju onečišćenje i koja su 100 % energetske samodostatna (vidjeti primjer [ideje](#)).

Potrošnja

„Potrošnja” obuhvaća širok raspon podtema, pri čemu su ideje usmjerene na najrazličitije vrste materijalnog otpada ili se u njima utvrđuju održive prakse za zbrinjavanje i smanjenje takvog otpada. Sudionici uvelike pozivaju na promjenu postojećeg sustava masovne potrošnje robe i usluga. U ideji koja je dobila široku podršku zastupa se stav koji se učestalo ponavlja, a poziva na promicanje kružnog gospodarstva u tom pogledu (vidjeti [ideju](#)). Pravo na popravak smatra se ključnim elementom u promjeni obrazaca potrošnje i promicanju kružnog gospodarstva. Sudionici pozivaju na dizajn proizvoda koji je pogodan za popravak te uvođenje indeksa popravka i oznake za popravak na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Učinak pandemije naveo je ljude da iznova promisle o globalnim lancima opskrbe i zalažu se njihovo skraćivanje (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice čak predlažu da se uvedu kvote za najveću dopuštenu potrošnju i proizvodnju (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kada je, konkretno, posrijedi rasipanje hrane, jedna osoba ističe da 40 % ukupne hrane proizvedene u svijetu nikad ne dolazi do naših stolova i da to uzrokuje 10 % ukupnih globalnih emisija stakleničkih plinova te predlaže mjere za zaustavljanje rasipanja hrane, kao što je potpora doniranju hrane (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice na platformi ističu znatnu količinu proizvedenog otpada i predlažu nekoliko mjera da bi se to izbjeglo i suzbilo, kao što je

recikliranje (vidjeti primjer [ideje](#)), davanje prednosti ambalaži bez ili s malom količinom otpada kako bi se smanjio negativan učinak na okoliš (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj ideji koja je dobila veliku podršku promiče se ideja programa pod vodstvom EU-a za povratnu prehrambenu ambalažu izrađenu od materijala koji se mogu reciklirati (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba upućuje na potrebu za više informacija o recikliranju kako bi se ta praksa poticala od rane dobi (vidjeti [ideju](#)). Druga osoba predlaže uvođenje europskog integriranog sustava za povrat boca, utemeljenog na njemačkom sustavu (vidjeti [ideju](#)). Zabrana eksternalizacije otpada iz EU-a zabilježena je i u okviru podteme otpada (vidjeti [ideju](#)).

U okviru podteme utjecaja potrošnje na okoliš otvoreno je pitanje usklađenosti uvezene robe sa standardima EU-a. Primjerice, jedna osoba predlaže zabranu uvoza govedine iz Brazila koja nema istu razinu sljedivosti kao govedina iz EU-a (vidjeti [ideju](#)).

U drugoj ideji koja se ponavlja zagovara se napredniji sustav označivanja proizvoda (vidjeti primjer [ideje](#)) zahvaljujući kojem bi se opisao učinak proizvodnje na okoliš ili bi se navelo sadrže li proizvodi mikroplastiku i stoga imaju negativan dugoročni učinak na zdravlje potrošača (vidjeti primjer [ideje](#)). U ideji koja je dobila veliku podršku predlaže se „klimatska ocjena” za proizvode, pri čemu se izračunava učinak proizvoda na klimu s obzirom na proizvodnju, prijevoz, profil poduzeća itd. (vidjeti [ideju](#)).

Posljednji skup ideja usmjeren je na industriju brze mode i tekstilnu industriju te mu je cilj učiniti ih prihvatljivijima za okoliš; sudionici i sudionice ističu golemu količinu resursa koja se upotrebljava u proizvodnji odjeće i činjenicu da odjeću često nije moguće reciklirati (vidjeti primjer [ideje](#)).

Radionica za građane i građanke održana u Španjolskoj iznjedrila je nekoliko ideja povezanih s potrošnjom vode. Sudionici i sudionice naglašavaju potrebu za poboljšanjem sustava distribucije i prikupljanja vode kako bi se izbjeglo njezino rasipanje (vidjeti [dogaćanje](#)).

Nadalje, sudionici i sudionice ističu potrebu za promicanjem zelenog i održivog turizma umjesto masovnog turizma, za koji smatraju da ima znatan učinak na prirodne i kulturne resurse (vidjeti primjer [dogaćanja](#)).

U posljednjoj skupini komentara i ideja u okviru ove teme izražava se zabrinutost zbog otpada koji stvaraju novi elektronički uređaji te se poziva na produljenje obveznog jamstva za takve uređaje i potrebu da se osigura mogućnost popravka (vidjeti primjer [ideje](#)), kao i na uspostavu platforme mreža za suradnju kako bi se osigurala recirkulacija elektroničkog otpada (vidjeti [ideju](#)). Drugi prijedlog uključuje razvoj pilot-programa kojim bi se električni uređaji u 35 milijuna obitelji u EU-u zamijenili uređajima energetske učinkovitosti A+++ u skladu s ciljem EU-a o zelenoj tranziciji (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice žele i da se ograniči potrošnja energije, posebno zato što se električna energija uglavnom proizvodi s pomoću fosilnih goriva, nametanjem mjesečne kvote električne energije za potrošnju, pri čemu bi se višak oporezivao (vidjeti primjer [ideje](#)). Nekoliko sudionika izrazilo je zabrinutost zbog razvoja kriptovaluta jer oprema dovodi do goleme potrošnje električne energije. Prema njihovu mišljenju, što više rudarenje kriptovaluta prerasta u globalno pitanje, to će biti potrebnije donijeti ograničenja i propise (vidjeti primjer [ideje](#)).

Bioraznolikost i dobrobit životinja

U tijeku Konferencije teme očuvanja bioraznolikosti i zaštite životinja sve su se učestalije navodile te je podneseno više doprinosa o tome.

Glavna podtema priloženih ideja odnosi se na krčenje šuma. U jednoj od ideja koja je dobila veću podršku poziva se na ulaganje u ponovno pošumljavanje u Europi kako bi se izbjegla dezertifikacija (vidjeti primjer [ideje](#)) ili globalno kako bi se spasila pluća planeta to jest Amazonska prašuma i druge svjetske prašume, ne samo kako bi se usporilo globalno onečišćenje ugljikom i spasile vrste nego i kako bi se smanjili migracijski pritisci na Europu (vidjeti primjer [ideje](#)). Prijedlozi politika uključuju zabranu uvoza proizvoda dobivenih krčenjem šuma (vidjeti [ideju](#)).

I zaštita faune smatra se važnom sastavnicom te teme. Jedna osoba predložila je donošenje zajedničke politike za zaštitu ugroženih europskih vrsta (vidjeti [ideju](#)). Niz sudionika podržao je ideje o zaustavljanju trgovine egzotičnim životinjama kao kućnim ljubimcima (vidjeti [ideju](#)), kao i ideje povezane sa zaštitom vodenih životinja, uključujući provedbu zakonodavstva o dobrobiti vodenih životinja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Među ostalim doprinosima povezanim s temom bioraznolikosti ističu se prijedlozi za sadnju stabala na svim „zaboravljenim” mjestima kao što su autoceste, križanja cesta itd. kao način hvatanja CO₂, poboljšanja evapotranspiracije, poboljšanja bioraznolikosti i reguliranja protoka vode (vidjeti [ideju](#)). Na nekim se događanjima raspravljalo i o pozivu da se ostavi više prostora prirodi (vidjeti [događanje](#)). Daljnji prijedlog uključuje uspostavu europske mobilne postaje za istraživanje u području mora kako bi se stekla ključna saznanja o morskoj bioraznolikosti (vidjeti [ideju](#)).

Poljoprivreda

Poljoprivreda je još jedna tema koja je privukla znatan broj doprinosa, kao i priličnu podršku u pogledu povezanih ideja. U okviru te teme sudionici i sudionice prilično često zagovaraju koncept ekološke poljoprivrede i većeg broja malih poljoprivrednih gospodarstava (vidjeti primjer [ideje](#)), pri čemu se poziva na zabranu upotrebe pesticida i intenzivnog uzgoja (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki osobe idu još dalje i predlažu da se zabrana pesticida proširi na privatnu upotrebu (vidjeti primjer [ideje](#)). Potpora za mala poljoprivredna gospodarstva i ekološku poljoprivredu, kao i za budućnost poljoprivredne politike EU-a općenito, vidljiva je i iz sudjelovanja na okruglim stolovima koji su organizirani kako bi se raspravljalo o tim konkretnim temama (vidjeti primjer [događanja](#)).

U okviru niza ideja navodi se nekoliko primjera kako bi poljoprivreda uzrokovala manje onečišćenja i bila održivija, a raspravljalo se o aspektima kao što su upotreba plastike u poljoprivrednim pokrovima (vidjeti [ideju](#)) i načinima smanjenja potrošnje vode u poljoprivredi (vidjeti [ideju](#)).

U drugim idejama predlaže se da EU više promiče prehranu koja se temelji na biljkama u cilju zaštite klime i očuvanja okoliša. Neki sudionici i sudionice ističu etička pitanja kao razlog za takvo djelovanje (vidjeti primjer [ideje](#)). O tom se pitanju raspravlja i u okviru tematskog područja „zdravlje”.

Sudionici i sudionice također su snažno naglasili potrebu da se osigura neovisnost i sigurnost u opskrbi hranom promicanjem lokalne poljoprivrede. Rasprave su obuhvatile prehrambene pojaseve oko gradova, sadnju voćaka na urbanim područjima, potporu proizvođačima i poljoprivrednicima za kupnju zemljišta ograničavanjem cijene takvog zemljišta i druge mjere (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, prijedlozi uključuju utvrđivanje kvota za kupnju lokalnih proizvoda za velike međunarodne supermarkete (vidjeti [ideju](#)).

U okviru teme poljoprivrede postavlja se pitanje kako bi se poljoprivreda trebala nositi s klimatskim kolebanjima i pripremiti za njih. U tom pogledu višenamjenski, raznoliki poljoprivredno-šumarski sustavi mogu poboljšati stvaranje humusa, vodnog kapaciteta i vezivanja CO₂, čime se znatno povećava stabilnost i produktivnost poljoprivrede (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, jedna osoba zagovara prijelaz s intenzivne poljoprivrede na agroekologiju (vidjeti [ideju](#)).

Naposlijetku, raspravlja se o prihodima poljoprivrednika, pri čemu neki sudionici i sudionice pozivaju na to da poljoprivrednici primaju zajamčeni dohodak putem poštenih cijena umjesto subvencija (vidjeti primjer [ideje](#)).

Onečišćenje

Onečišćenje je utvrđeno kao izvor pritiska na svjetski okoliš. Raspravljalo se o nekoliko područja onečišćenja, sa sljedećim podtemama: onečišćenje vode, onečišćenje plastikom i svjetlosno onečišćenje.

Kad je riječ o podtemi onečišćenja vode, snažan naglasak stavljen je na potrebu da se u budućnosti zajamči sigurnost izvora pitke vode i čistih ekosustava. Nadalje, postoje konkretni prijedlozi za borbu protiv onečišćenja oceana i rijeka (vidjeti primjer [događanja](#)),

na primjer ideja neutralizacije zakiseljavanja oceana određenim bakterijama (vidjeti [ideju](#)).

Doprinosi koji se bave pitanjem onečišćenja uzrokovanog plastičnim materijalima čine znatan udio ukupnih doprinosa, u čemu se odražava sve veća zabrinutost javnosti zbog prekomjerne količine plastičnog otpada. Uz poziv na provedbu i proširenje zabrane plastike za jednokratnu upotrebu (vidjeti primjer [događanja](#)), sudionici predlažu ograničavanje vrsta plastike koja se upotrebljava za ambalažu na one koje se mogu zajedno reciklirati bez potrebe za odvajanjem sastavnih dijelova (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, u jednoj od iznesenih ideja predlaže se stvaranje postrojenjâ za recikliranje plastike iz rijeka i oceana (vidjeti [ideju](#)).

Naposljetku, u nekim idejama na platformi predlaže se ograničavanje svjetlosnog onečišćenja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Subvencioniranje, oporezivanje

Uz razne ideje povezane s oporezivanjem emisija, o kojima se raspravlja u okviru teme borbe protiv klimatskih promjena, u okviru ove teme izneseno je nekoliko prijedloga za obustavljanje subvencija koje nisu prihvatljive za okoliš, kao što je ideja o ukidanju svih subvencija za fosilna goriva, koja je dobila veliku podršku (vidjeti [ideju](#)). Slično tome, u drugoj se ideji poziva na zaustavljanje štetnih subvencija za ribolov (vidjeti [ideju](#)). S druge strane, u prijedlozima se zagovara povećanje subvencija za projekte u području bioraznolikosti i klimatskih promjena ili osiguravanje sredstava EU-a za obnovu izolacije kuća (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice predlažu i uvođenje poreza u svrhu održivosti (vidjeti primjer [ideje](#)) zahvaljujući kojemu bi neodrživi proizvodi bili skuplji i time manje privlačni potrošačima i proizvođačima. Osim toga, time bi se EU-u osigurali dodatni prihodi ili „prihodi za borbu protiv klimatskih promjena”, koji bi se ulagali u mjere za održivost, kao što su kupnja električnih automobila i ugradnja solarnih ploča u privatne domove (vidjeti [ideju](#)).

Unošenje promjena u stavove i ponašanje

Težište je i na obrazovanju i podizanju svijesti Europljana svih generacija (vidjeti [događanje](#)). Iako se većina ideja odnosi na obrazovanje mladih (vidjeti primjer [ideje](#)), čak od veoma rane dobi, putem obrazovnih vrtova (vidjeti [ideju](#)), poziva se i na to da se starije Europljane uključi u inicijative u području klimatskih promjena, posebno zbog sve većeg starenja stanovništva Europe (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, neki sudionici i sudionice naglašavaju potrebu za promicanjem okolišno odgovorne komunikacije u europskim institucijama. Primjerice, predlažu izradu komunikacijskih materijala o tome „kako biti okolišno odgovoran Europljanin odnosno Europljanka” i jačanje obrazovanja u pogledu okoliša kako bi se stvorila susjedstva koja se odgovorno ponašaju prema okolišu (vidjeti [ideju](#)).

Iako su svjesni uloge pojedinaca u smanjenju klimatskih promjena, neki sudionici inzistiraju na odgovornosti poduzeća i potiču ljude da pozovu na odgovornost ona poduzeća koja tvrde da su ugljično neutralna, ali se i dalje oslanjaju na neodržive poslovne modele (vidjeti [ideju](#)).

Stanovanje i gradnja

Još jedna tema odnosi se na stanovanje i gradnju s podtemom u kojoj se objedinjuje niz ideja i događanja u okviru kojih se raspravlja o novom europskom Bauhausu (vidjeti [događanje](#)), s ciljem kombiniranja inovativnog, estetskog dizajna s konkretnim mjerama za borbu protiv klimatskih promjena i povećanja održivosti, pristupačnosti i dostupnosti naših budućih životnih prostora. U drugoj ideji poziva se na kampanje za podizanje svijesti o zelenoj, održivoj gradnji uz upotrebu niskougljičnih građevinskih materijala (vidjeti [ideju](#)).

Slično tome, dijalog organiziran u Švedskoj usmjeren je na načine razvoja i promicanja održivog stanovanja u ruralnim područjima kako bi se život u ruralnim područjima učinio privlačnijim (vidjeti [događanje](#)).

Jedan prijedlog uključuje osnivanje europske zaklade za obnovu zemljišta kako bi se napuštena zemljišta i

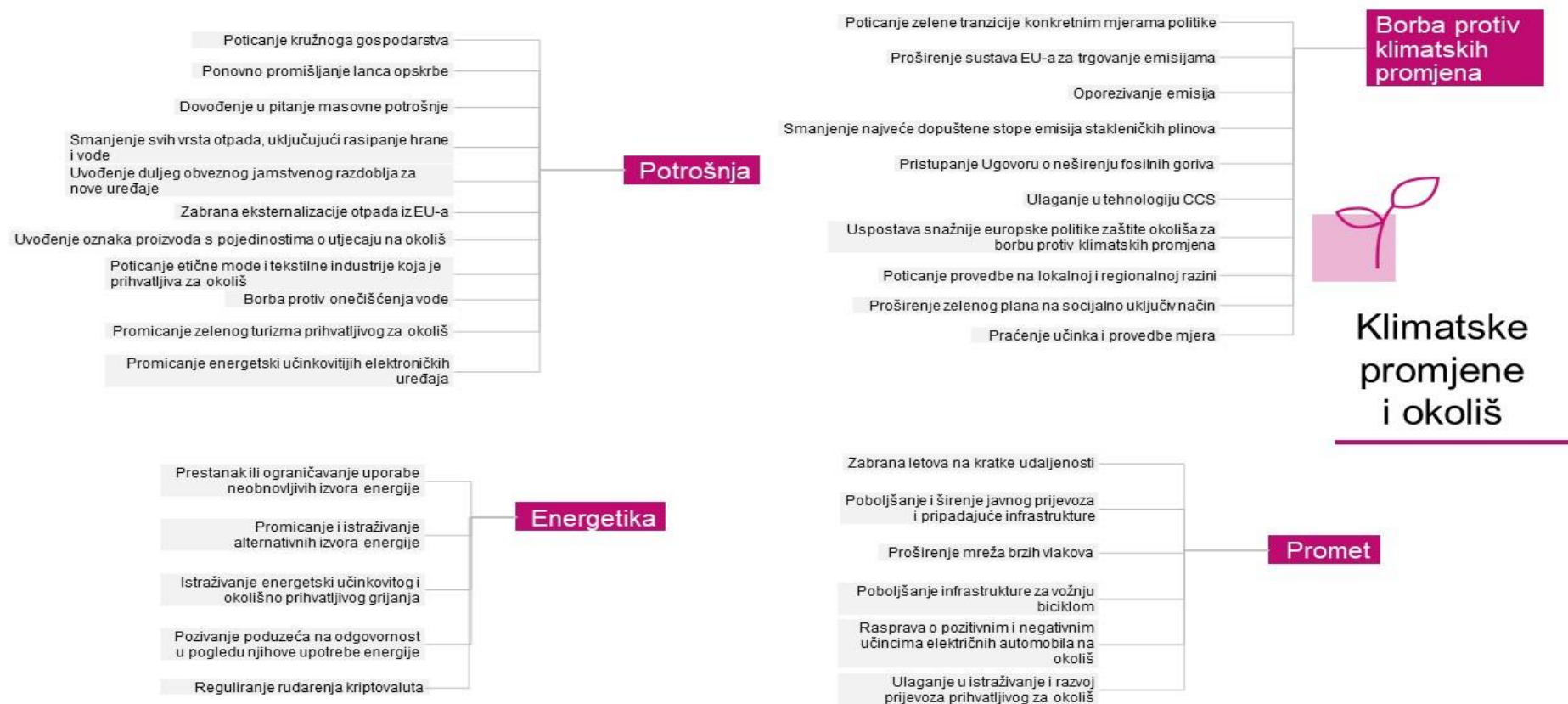

zgrade vratili u prirodnije stanje u korist bioraznolikosti i gradskog stanovništva (vidjeti [ideju](#)).

Naposljetku, razmatrala se i ideja recirkulacije rabljenih elemenata i materijala u građevinskoj industriji (vidjeti [ideju](#)).

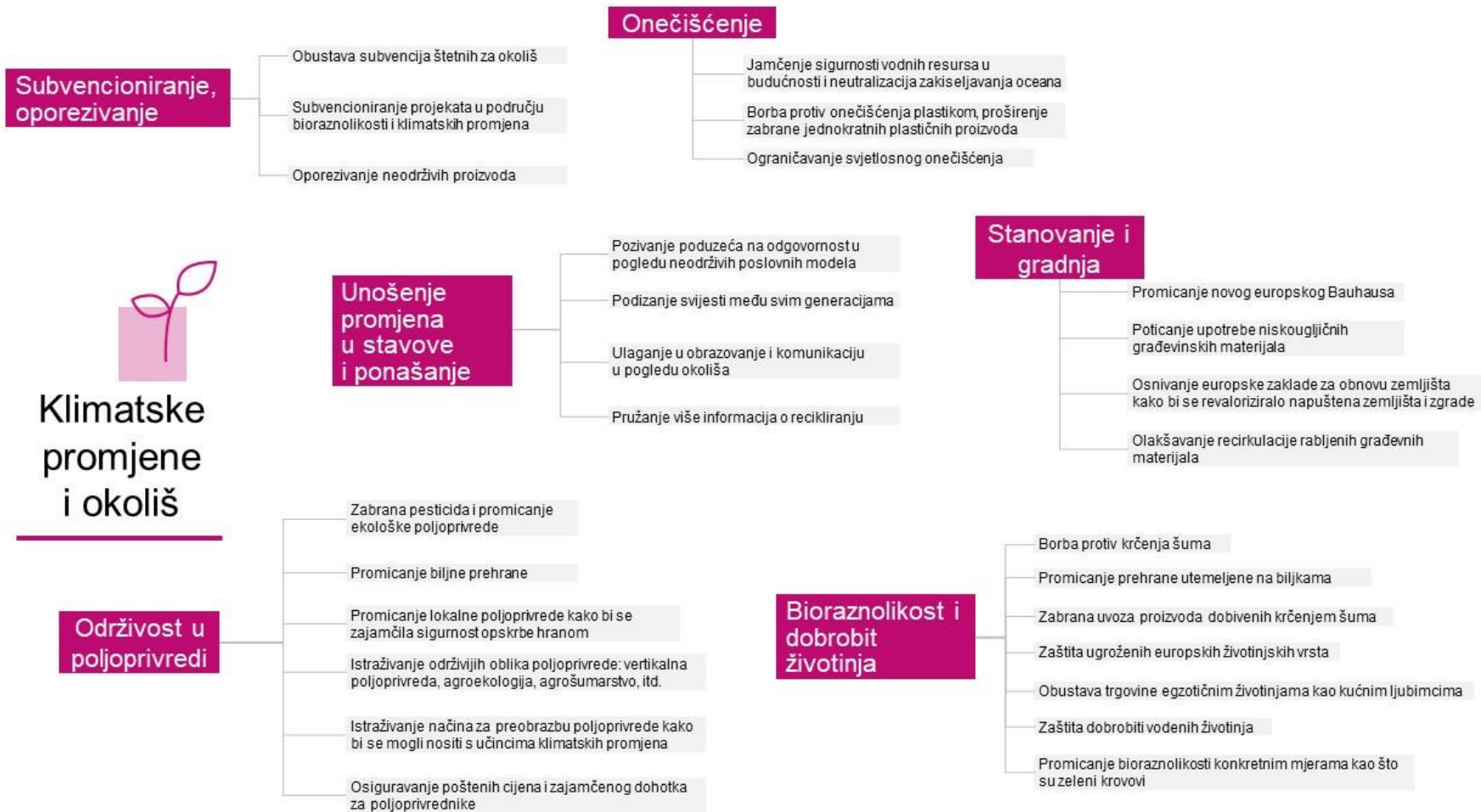

Prikaz 9 – Mentalna mapa tematskog područja „klimatske promjene i okoliš”, dio 1.

Prikaz 10 – Mentalna mapa tematskog područja „klimatske promjene i okoliš”, dio 2.

3. Zdravlje

U okviru tematskog područja „Zdravlje” sudionici i sudionice razmatrali su širok raspon tema. U temama koje se najčešće pojavljuju ističe se potreba za osiguravanjem jednakog pristupa visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi i predlaže veća usklađenost i integracija na europskoj razini, na što je utjecalo i iskustvo s bolešću COVID-19 i njezinim posljedicama. Druge ideje kreću se od poziva na veća ulaganja u mentalno zdravlje i istraživanja u području zdravlja kako bi se prevladali trenutačni zdravstveni izazovi, s posebnim naglaskom na starenju stanovništva, do poziva na ulaganje u preventivne mjere, uključujući promicanje zdravog života i suzbijanje elemenata za koje se zna da uzrokuju zdravstvene probleme, kao što je onečišćenje zraka. U tom tematskom području zabilježeno je 2120 doprinosa: 962 ideje, 943 komentara i 215 događanja. Utvrđene teme navedene su prema učestalosti pojavljivanja. Glavne teme o

kojima se raspravljalo u okviru tog tematskog područja sljedeće su:

- **pristup zdravstvenoj skrbi za sve**
- **integracija zdravstvenih sustava EU-a**
- **zdrav način života**
- **istraživanja u području zdravstva**
- **prevencija, a ne intervencija**
- **zdravo starenje i borba protiv starenja**
- **pristupi medicini**
- **odgovori na COVID-19**
- **zdravstvo u digitaliziranom dobu**
- **skrb za oboljele od raka**
- **zdravstveno osoblje**
- **spolno i reproduktivno zdravlje.**

Događanja

Od početka Konferencije u državama članicama EU-a organizirano je 215 događanja povezanih sa zdravljem, po čemu je to jedna od tema s najmanjim brojem povezanih događanja. Neka su događanja bila usmjerena na specijaliziranu publiku za određene tehničke teme, dok su druga bila dostupna široj javnosti.

Neka od tih događanja općenito su se bavila pitanjem budućnosti zdravlja u Europi te su organizirana uz sudjelovanje medicinske zajednice (vidjeti primjer [događanja](#)). Takvo je bilo i događanje u Oviedu u Španjolskoj, na kojem se raspravljalo o načinima poboljšanja lokalnih zdravstvenih usluga, u ovom slučaju uz sudjelovanje europske povjerenice (vidjeti [događanje](#)).

Jedna od tema koje su se često razmatrale jest uspostava europske zdravstvene unije, pri čemu se isticala potreba za učinkovitijom suradnjom između država članica i institucija na razini EU-a. Na povezanom događanju u Rumunjskoj sudionici i sudionice istaknuli su važnost solidarnosti i otpornosti komunikacijskih i informacijskih sustava na razini EU-a (vidjeti [događanje](#)).

U mnogim su slučajevima rasprave o budućnosti zdravlja bile povezane s aktualnom pandemijom. Tema koja je često bila povezana s pandemijom odnosi se na mentalno zdravlje. To je bila tema više događanja organiziranih u Mađarskoj (vidjeti primjer [događanja](#)).

Na okruglom stolu u Irskoj raspravljalo se i o raznim zdravstvenim pitanjima s kojima se EU suočava te je predložen niz ideja kao što je uključivanje terapija s pomoću kreativne umjetnosti i praksi za poboljšanje dobrobiti u buduće prijedloge EU-a o zdravstvenoj politici, poticanje veće prekogranične suradnje općenito i omogućavanje pacijentima da, između ostalog, preuzmu odgovornost i kontrolu nad vlastitim zdravstvenim podacima (vidjeti [događanje](#)).

U Poljskoj je održano događanje o spolnom i reproduktivnom zdravlju (vidjeti primjer [događanja](#)). Sudionici i sudionice ondje su raspravljali o potrebi da se osigura pristup kontracepcijskim sredstvima i o pravu na prekid trudnoće. Ujedno su podržali ideju europske kampanje o spolnom zdravlju.

Druge teme o kojima se raspravljalo uključuju borbu protiv raka, pri čemu su iznesene brojne inicijative za podizanje svijesti o različitim vrstama te bolesti, i događanje u kojem se predložilo jačanje međudržavne suradnje u pogledu kliničkih ispitivanja onkoloških patologija (vidjeti [događanje](#)).

Pristup zdravstvenoj skrbi za sve

Jedna od tema koja se najčešće javlja u okviru ovog tematskog područja jest poziv na jednak pristup cjenovno pristupačnoj i visokokvalitetnoj zdravstvenoj skrbi (vidjeti primjer [ideje](#) koja je dobila golemu podršku).

U iznesenim idejama podupire se i uvođenje europskog sustava zdravstvenog osiguranja (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj ideji koja je dobila veliku podršku u okviru te teme jednako se tako EU poziva da svim stanovnicima EU-a osigura jednak pristup cjenovno pristupačnim i visokokvalitetnim uslugama zdravstvene i socijalne skrbi koje pružaju otporni i dobro opremljeni javni sustavi s dostatnim brojem osoblja i univerzalnom pokrivenošću (vidjeti [ideju](#)). Niz ideja temelji se na potrebi da EU dodijeli sredstva kako bi se osigurao pristup skrbi za mentalno zdravlje za sve, neovisno o dohotku i dobi (vidjeti primjer [ideje](#)). Ideja o deprivatizaciji sektora zdravstvene skrbi također je predstavljena kao način da zdravstvena skrb postane cjenovno pristupačna za sve (vidjeti primjer [ideje](#)) i da se ukinu razlike u brzini pristupa između javne i privatne zdravstvene skrbi unutar EU-a (vidjeti [ideju](#)). U drugim idejama otvara se pitanje troškova lijekova i predlaže kako bi ih se moglo učiniti cjenovno pristupačnijima za sve boljim praćenjem farmaceutske industrije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o pristupačnosti, u skupini ideja predlaže se nekoliko rješenja kako bi zdravstvena skrb bila u praktičnom smislu pristupačnija pacijentima sa smanjenom pokretljivošću ili pacijentima koji se nalaze na udaljenim područjima (vidjeti primjer [ideje](#)). Razvoj zdravstvene skrbi na daljinu utemeljen na autobusima za brz i olakšan pristup zdravstvenim uslugama (vidjeti [ideju](#)).

Posljednja podtema odnosi se na aspekt jednakosti u pristupu zdravstvenoj skrbi. Sudionici i sudionice ističu da se određene skupine pacijenata često suočavaju s posebnim društvenim preprekama. Neki sudionici ističu potrebu za usmjeravanjem na pedijatrijsku skrb, posebno za pacijente oboljele od raka (vidjeti primjer [ideje](#)), dok se u drugoj ideji predlaže povećanje ciljanih naknada za osobe s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba poziva na bolji pristup posebnim zdravstvenim uslugama za transrodne osobe (vidjeti [ideju](#)).

U aktualnom kontekstu bolesti COVID-19 i rastućim listama čekanja za usluge u području mentalnog zdravlja, niz ideja temelji se na potrebi da EU dodijeli sredstva kako bi se osigurao pristup skrbi za mentalno zdravlje za sve, neovisno o dohotku i dobi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na događanju u Njemačkoj naslovljenom „Zdravlje bez granica u stanovništvu koje stari” raspravljalo se o izazovima koji predstoje europskim zdravstvenim sustavima s obzirom na dva golema trenda koji obilježavaju zdravlje u naše doba, a to su starenje stanovništva i tehnološka revolucija. To je događanje dijelom bilo usmjereno na razumijevanje načina na koji se tehnologija može iskoristiti kako bi se zajamčilo univerzalno zdravstveno osiguranje unatoč starenju stanovništva (vidjeti [događanje](#)). Sudionici su utvrdili tri područja djelovanja: uspostava programa osposobljavanja, nadilaženje geografskih granica u zdravstvenim istraživanjima i skrbi te unapređenje modela rada (radno vrijeme i sadržaj), osobito mehanizama za valorizaciju rada zdravstvenog osoblja.

Integracija zdravstvenih sustava EU-a

Jedna od tema koja se općenito najčešće provlači kroz ideje predložene u okviru tematskog područja „zdravlje” jest integracija zdravstvenih sustava EU-a s pojačanom suradnjom među državama članicama (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici na platformi zalažu se za bližu suradnju među državama članicama kako bi se ojačali europski zdravstveni sustavi (vidjeti primjer

[događanja](#)) i osigurala kvalitetna zdravstvena skrb diljem EU-a. Ideje uključuju postavljanje standarda skrbi na razini EU-a (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) i umrežavanje medicinskih znanja i kapaciteta (vidjeti primjer [ideje](#)) ili, na primjer, omogućavanje stručnjacima za intenzivnu njegu slobodno kretanje i pružanje skrbi teškim bolesnicima diljem EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Postoje i prijedlozi za priznavanje kvalifikacija njegovatelja diljem EU-a, osnivanje europske bolnice za rijetke bolesti (vidjeti [ideju](#)), poboljšanje pravnih propisa o presađivanju organa kako bi se stvorio jedinstven sustav za presađivanje i darivanje organa (vidjeti [ideju](#)) te osnivanje europske agencije za akreditaciju zdravstvenih ustanova (vidjeti [ideju](#)). Isto tako, sudionici i sudionice predlažu harmonizaciju priznavanja bolesti u cijelom EU-u kako bi se stvorila baza podataka s metodama liječenja i evaluacijama i stvorila sistematizacija bolesti na razini EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Druga ideja odnosi se na stvaranje zdravstvenih koridora između susjednih zemalja (vidjeti primjer [ideje](#)). Time bi se radnicima, pacijentima i zdravstvenim djelatnicima omogućilo putovanje preko nacionalnih granica tijekom budućih ograničenja kretanja, čime bi se osigurao pristup zdravstvenoj skrbi.

U skladu s tim, u raspravama se naglašava potreba za povećanjem nadležnosti EU-a u pitanjima javnog zdravlja (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), pri čemu mnogi predlažu i podržavaju ideju revizije Ugovora iz Lisabona (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi predlažu osnivanje Europskog zdravstvenog tijela (vidjeti [ideju](#)) ili proširenje uloge Europske agencije za lijekove (EMA) (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba predlaže osnivanje europskog ministarstva zdravstva (vidjeti [ideju](#)) ili tijela za koordinaciju svih zdravstvenih agencija EU-a i nadzor opskrbe lijekovima, od razvoja do proizvodnje (vidjeti [ideju](#)). Ti se prijedlozi najčešće iznose u vezi s načinom na koji su države članice postupale tijekom pandemije bolesti COVID-19 i povezanim nestašicama medicinske opreme te s izazovima u razvoju cjepiva i zajedničkoj kupnji cjepiva. U skladu s time sudionici i sudionice ističu potrebu za povećanjem ili premještanjem proizvodnih kapaciteta za lijekove i medicinske proizvode unutar EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice pozivaju na donošenje integrirane strategije za zajedničke zdravstvene

izazove u EU-u, kao što su europska strategija za mentalno zdravlje (vidjeti primjer [ideje](#)) i europska strategija za prevenciju samoubojstava (vidjeti primjer [ideje](#)) ili zajednički pristup za rijetke bolesti (vidjeti primjer [ideje](#)). Povezano s time, u nacionalnoj raspravi o zdravlju organiziranoj u Poljskoj sudionici su predložili izmjenu Ugovora o Europskoj uniji kako bi se pitanja mentalnog zdravlja regulirala na razini Unije (vidjeti [događanje](#)). Drugi u kontekstu borbe protiv raka i sprečavanja raka ne smatraju primjerenim proširiti nadležnost Unije u području zdravlja jer su države članice bolje upoznate s lokalnim okolnostima (vidjeti [ideju](#)). Niz ideja posvećen je temi skrbi na kraju životnog vijeka te se u njima zalaže za jedinstvenu europsku strategiju u pogledu liječenja na kraju životnog vijeka (vidjeti [ideju](#)), dok su druge usmjerene na poboljšanje palijativnog liječenja za pacijente oboljele od raka (vidjeti [ideju](#)).

Zdrav način života

Još jedna tema koja se često pojavljuje jest promicanje zdravog načina života. Mnogi sudionici na platformi smatraju da je EU kao akter kvalificiran za promicanje zdravog načina života među Europljanima i Europljankama. Nekoliko sudionika i sudionica smatra da je važno promovirati vegansku ili vegetarijansku prehranu zbog njihove koristi za zdravlje i okoliš (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom kontekstu neki predlažu povećanje poreza na meso i smanjenje PDV-a na zdravu hranu (vidjeti [ideju](#)), dok drugi općenito naginju oporezivanju nezdravih prehrambenih proizvoda (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba predlaže subvencioniranje zdrave i organske hrane kako bi ih si mogle priuštiti i osobe s niskim prihodima (vidjeti [ideju](#)). Razmatrajući buduće posljedice loše prehrane, druga osoba predlaže borbu protiv upalnih bolesti povezanih s lošom prehranom i pretiilošću (vidjeti [ideju](#)).

Na platformi se predlaže i pružanje potpore za promicanje zdravstvene pismenosti (vidjeti primjer [ideje](#)) i usađivanje zdravih navika od rane dobi kao ključan čimbenik za zdrav način života (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu jedna osoba kritizirala parametre upotrijebljene u sustavu Nutri-score (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice posebno važnim, uz edukaciju o zdravoj prehrani, smatraju educiranje o mentalnom zdravlju (vidjeti primjer [ideje](#)).

Korelacija između hrane i zdravlja dodatno se istražuje u više ideja u kojima se postavlja pitanje o pojačanim kontrolama kvalitete hrane (vidjeti primjer [ideje](#)) ili zabrane određenih proizvoda kao što su umjetne transmasne kiseline (vidjeti [ideju](#)). Spominje se i regulacija poljoprivrednih tehnika koje utječu na prehranu i zdravlje, kao što su antibiotici u intenzivnom uzgoju (vidjeti [ideju](#)). Posebno događanje u Litvi bilo je posvećeno razvoju održive prehrambene politike EU-a, a prisustvovalo mu je 280 sudionika i sudionica (vidjeti [događanje](#)). Izrazili su potrebu da EU više ulaže u ekološku poljoprivredu putem posebnih potpora za poljoprivrednike. Sudionici općenito ističu potrebu za usvajanjem pristupa „odozdo prema gore” za provedbu održive poljoprivredne politike. Slične ideje iznesene su i u okviru tematskog područja „klimatske promjene i okoliš”.

Nekoliko građana ističe potrebu za odvrćanjem od konzumacije duhana na europskoj razini povećanjem cijene i svođenjem prodajnih mjesta na ljekarne (vidjeti primjer [ideje](#)), dok drugi zagovaraju održiviju borbu protiv droga na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Alkohol se također spominje među ovisnostima protiv kojih bi se EU trebao boriti (vidjeti primjer [ideje](#)), pri čemu jedna osoba predlaže ograničavanje prodaje alkohola i duhana na specijalizirane trgovine (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko osoba predlaže ukidanje sezonskog pomicanja sata, što bi, prema njihovu mišljenju, poboljšalo opće zdravlje i sigurnost (vidjeti primjer [ideje](#)).

Istraživanja u području zdravstva

Istraživanje u području zdravstva međusektorska je tema koja potiče veći angažman i obuhvaća više područja. Neovisno o konkretnom pitanju, sudionici i sudionice općenito snažno podupiru povećana ulaganja u istraživanje, posebno kad je riječ o istraživanju inovativnih biomedicinskih tehnologija.

Niz sudionika predlaže različite ideje za razvoj uspješnog zdravstvenog ekosustava u Europi kojim se promiču i podupiru inovacije u području zdravstva i istraživanja u području zdravstva (vidjeti primjer [ideje](#)). Ti prijedlozi dolaze u različitim oblicima, poput prijedloga koji je dobio veliku podršku, a odnosi se na poticanje istraživanja patoloških mehanizama mijalgičnog encefalomijelitisa u okviru programa Obzor Europa (vidjeti [ideju](#)), ili poput poziva na potporu istraživanju neurodegenerativnih bolesti (vidjeti [ideju](#)).

Kada je posrijedi institucionalna organizacija istraživanja na razini EU-a, neki sudionici i sudionice predlažu transparentan sustav poticaja u području intelektualnog vlasništva (vidjeti [ideju](#)) ili osnivanje centraliziranog europskog instituta za istraživanje u području zdravstva radi koordinacije istraživanja u području zdravstva koja se provode u nacionalnim ustanovama i ulaganja u farmaceutska istraživanja (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje uključuju uspostavu europskog laboratorija za zarazne bolesti (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba naglašava potrebu povezivanja nacionalnih istraživačkih ustanova te potrebu da se kupnja, proizvodnja i opskrba zaštitnom odjećom i lijekovima u većoj mjeri provode u Europi (vidjeti [ideju](#)). U drugom je prijedlogu iznesena potreba da se Europa udruži sa sveučilištima u pogledu istraživanja kako bi se razvio novi antibiotik protiv superotpornih bakterija (vidjeti primjer [ideje](#)). Zagovara se i veća osviještenost o upotrebi i zlouporabi antibiotika (vidjeti [ideju](#)). Neki građani i građanke pozivaju i na donošenje zakona kojim bi farmaceutske kompanije koje distribuiraju cjepiva morala objavljivati cjelovite podatke iz kliničkih ispitivanja tih cjepiva kako bi se olakšala evaluacija njihove sigurnosti i djelotvornosti (vidjeti [ideju](#)).

Među problemima koji ometaju učinkovito istraživanje bolesti koje prevladavaju među ženama spominje se rodna pristranost. Jedna osoba poziva EU da pronađe rješenje za manjak podataka koji se odnose na žene u području istraživanja (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice pozivaju na donošenje akcijskog plana za prijelaz na znanost bez eksperimenata na životinjama, a ta je ideja dobila veliku potporu u okviru „ostalih ideja” (vidjeti [ideju](#)).

Prevenција, a ne intervencija

Kada je posrijedi kategorija zdravog načina života, prevencija se smatra područjem u kojem EU može i trebao bi učinkovito djelovati.

Građani i građanke iznijeli su nekoliko ideja koje se tiču podizanja svijesti o mentalnom zdravlju i njegovim posljedicama, kao što su izgaranje na poslu, stres, depresija i tjeskoba te pozivaju na to da se izradi europski plan za rješavanje tog pitanja (vidjeti [ideju](#)), posebno s obzirom na učinak bolesti COVID-19 (vidjeti primjer [ideje](#)). To se pitanje smatra posebno važnim među mladima te dovodi do poziva na uspostavu Europske platforme mladih za mentalno zdravlje (vidjeti [ideju](#)) i veća ulaganja u istraživanje (vidjeti [ideju](#)) te medijske kampanje za osvješćivanje pitanja mentalnog zdravlja (vidjeti [ideju](#)).

Utjecaj onečišćenja zraka na zdravlje građana i građanki također je istaknut kao hitno pitanje (vidjeti [ideju](#)), kao i potreba da se suzbije onečišćenje bukom određivanjem strogih razina dozvoljenih emisija buke za pneumatike automobila (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, poziva se na smanjivanje izloženosti posebno zabrinjavajućim tvarima, uključujući PFAS (perfluoralkilne i polifluoralkilne tvari) (vidjeti [ideju](#)).

U skladu s prevencijom, u jednoj se ideji predstavljaju prednosti epigenetskih tehnologija za promicanje novog ekološkog humanizma jačanjem uloge okoliša i hrane u zaštiti zdravlja pojedinaca i zajednice (vidjeti [ideju](#)).

I na događanjima je istaknuta važnost prevencije i zdravstvenog pregleda (vidjeti [događanje](#)).

Jedna osoba naglašava potrebu za uspostavom europskog akcijskog plana i u vezi s kardiovaskularnim bolestima (vidjeti [ideju](#)).

Zdravo starenje i borba protiv starenja

Neki sudionici i sudionice raspravljaju o idejama povezanim sa zdravim starenjem i borbom protiv starenja iz više perspektiva.

S obzirom na sve starije stanovništvo Europe, građani i građanke ističu važnost dobrog zdravlja u trećoj dobi. U tu je svrhu istaknuta potreba za kvalitetnim uslugama skrbi za starije osobe (vidjeti [ideju](#)). U jednoj ideji koja je dobila veliku podršku i velik broj komentara promiču se istraživanje zdrave dugovječnosti utemeljeno na znanosti i tehnologije kao što su terapije pomlađivanja i klinička ispitivanja. Ključnom se smatra i provedba učinkovitih pravnih, proračunskih, regulatornih i institucijskih obveza s ciljem produljenja očekivanog zdravog životnog vijeka u EU-u (vidjeti [ideju](#)). Kao nadogradnja na tu ideju, jedna je osoba predložila krioniku kao priliku da se skrb pruži kasnije, kada se pronade lijek, na način da se neizlječive pacijente zamrzne (vidjeti [ideju](#)).

Pristupi medicini

U cilju poticanja gospodarskog rasta zagovara se i borba protiv starenja stanovništva s obzirom na smanjenje broja radno sposobnog stanovništva (vidjeti [ideju](#)).

Jedna je osoba istaknula potencijal ruralnih područja kao središta za inovacije u području strategija za zdravo starenje, s obzirom na to da u tim „područjima s teškoćama” općenito živi veći udio starijih osoba nego u urbanim područjima, a kvaliteta zdravstvene skrbi niža je, što iziskuje inovativna rješenja (vidjeti [ideju](#)). Rješenje koje predlaže druga osoba jest koncept potpomognutog, višegeneracijskog stanovanja (vidjeti [ideju](#)).

Na događanju u Litvi usvojena je zanimljiva perspektiva povezana s dobi, pri čemu se nastojalo razumjeti različite percepcije i stavove mladih i starijih osoba o zdravstvenim pitanjima (vidjeti [događanje](#)). Dva glavna zaključka s događanja bili su važnost informativnih kampanja i cjeloživotnog učenja o zdravstvenim pitanjima, s jedne strane, te ključna uloga obitelji i uzajamna potpora u suočavanju sa zdravstvenim problemima, s druge strane.

Mišljenja sudionika i sudionica na platformi o najboljem pristupu medicini ponekad se razlikuju. Iako je rasprava o pristupima medicini obično ograničena na nekoliko

sudionika, neka pitanja obično dopru do šire publike. To je slučaj s liječenjem na kraju životnog vijeka. Jedan sudionik poziva na bolje prikupljanje podataka o odlukama u vezi s krajem životnog vijeka i na priznavanje prava na prethodni odabir u cijeloj Europskoj uniji (vidjeti [ideju](#)).

Jedna od ideja koja se bavi temom skrbi na kraju životnog vijeka usmjerena je na poboljšanje palijativnog liječenja pacijenata oboljelih od raka (vidjeti [ideju](#)).

Uz potporu za zakonodavstvo u području kraja životnog vijeka, tema o kojoj se također često raspravlja jest dekriminalizacija lakih droga u medicinske svrhe. Konkretno, nekoliko građana poziva na dekriminalizaciju kanabisa u medicinske i terapijske svrhe (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Na platformi se opsežno raspravlja o ideji integriranja prirodnih lijekova kao što su fitoterapija, homeopatija itd. u medicinu kao dopune alopatskim lijekovima (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, iznosi se i potreba za usvajanjem sveobuhvatnijih pristupa medicini (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom pogledu sudionici i sudionice sugeriraju i da nemedicinske intervencije dokazano mogu imati koristi za zdravlje i autonomiju pacijenata (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi sudionici ističu važnost prakticiranja medicine utemeljene na dokazima i osiguravanja pristupa znanstvenim informacijama za borbu protiv lažnih vijesti u području zdravlja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Odgovori na COVID-19

Pandemija je neupitno potaknula interes i zabrinutost u pogledu zdravlja. Ta se tema spominje u mnogim idejama objavljenima na platformi. Nedostatak resursa u zdravstvu, bilo da su posrijedi ljudski resursi u bolnicama, zaštitne maske ili cjepiva, izazvao je javnu raspravu o nužnosti strateške autonomije EU-a u području zdravstvene skrbi. Još jedna ideja koja je dobila podršku odnosi se na autonomiju u proizvodnji osnovnih lijekova (vidjeti [ideju](#)).

O učincima bolesti COVID-19 opširno raspravljaju sudionici i sudionice koji su uglavnom mišljenja da je

potrebno da se ponovno uspostavi racionalnost i znanstveni kredibilitet te povjerenje u medicinu i politiku s obzirom na rasprostranjeno širenje pogrešnih predodžbi i lažnih vijesti tijekom pandemije. U raspravi o mjerama povezanim s bolešću COVID-19 građani i građanke na platformi slažu se da bi se sve mjere u vezi s bolešću COVID-19 u EU-u trebale provoditi na temelju dokaza kako bi se ostvarila što realističnija analiza troškova i koristi (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba osobito upozorava na to da se skrb o pacijentima s drugim bolestima ne smije zanemariti ni odgoditi u kontekstu restrukturiranja zdravstvenih ustanova kako bi se skrbilo za oboljele od bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). U skladu s time građani se zalažu za povećanje kapaciteta u pogledu medicinskog osoblja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Druge ideje na tu temu ističu potrebu da se izrade uključive strategije za postupanje s budućim pandemijama na razini EU-a kako bi se zaštitila prava osoba s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Predlaže se istraživanje učinka mjera u vezi s bolešću COVID-19 na štíćenike i osoblje domova za starije osobe u različitim zemljama EU-a kako bi se stekao uvid u iskustva starijih osoba s mjerama u vezi s bolešću COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, jedna osoba poziva na istragu kolateralne štete i skrivenih učinaka pandemije (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko sudionika poziva na pojačanu potporu za mentalno zdravlje kako bi se nosilo s društvenim i gospodarskim posljedicama pandemije, osobito među mladima (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Niz događanja vrtio se oko te teme, kao što je pitanje budućnosti europskog javnog zdravlja nakon krize prouzročene koronavirusom (vidjeti [događanje](#)).

U raspravama o programu cijepljenja javljaju se oprečna mišljenja, od ideje da bi cijepljenje trebalo biti obavezno za sve (vidjeti primjer [ideje](#)) do prijedloga da bi građani i građanke trebali imati slobodu izbora (vidjeti primjer [ideje](#)). Druga osoba smatra da cjepiva ne bi smjela biti obvezna za mlade i da ih EU ne bi smio „ucjenjivati” omogućavanjem „lakšeg” prekograničnog putovanja u zamjenu za cijepljenje te da bi PCR testovi trebali biti besplatni ako su obvezni (vidjeti [ideju](#)). Predloženo je i da bi države članice EU-a trebale postići dogovor o priznavanju relevantnih standarda Svjetske zdravstvene organizacije i nacionalnih dokumenata kojima se potvrđuje razina antitijela (ili cijepljenje / dodatna doza) (vidjeti [ideju](#)). Opširno se raspravlja i o zelenoj potvrdi, pri čemu su oni koji pozivaju na njezino ukidanje (vidjeti [ideju](#))

zabrinuti da će na taj način doći do podjele na dvije klase građana (vidjeti [ideju](#)) te smatraju da bi Europljani trebali braniti svoje pravo da odaberu ne cijepiti se (vidjeti [ideju](#)), dok oni suprotnog mišljenja podupiru takvu zdravstvenu potvrdu i obvezno cijepljenje kao dio kolektivnih napora da se virus suzbije i osigura normalno funkcioniranje naših zdravstvenih sustava (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna se osoba osvrnula na postupke za kupnju cjepiva na razini EU-a, pozivajući na sveobuhvatnije objavljivanje informacija i veću transparentnost u pogledu ugovora s farmaceutskim poduzećima (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko građana i građanki poziva na veću solidarnost i uspostavu globalnog partnerstva i fonda za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti diljem svijeta te smatraju da Europa može biti svjetski predvodnik u suzbijanju i prevladavanju pandemija, raka i srčanih bolesti (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba smatra da bi Europska komisija, u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, trebala promicati međunarodni sporazum kako bi se tijekom pandemija omogućila proizvodnja i distribucija lijekova diljem svijeta (vidjeti [ideju](#)), a u drugom doprinosu naglašava se potreba da se cijepi svi na svijetu kako bi se spriječio nastanak novih sojeva (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice istodobno predlažu da se poduzmu mjere za zaštitu patenata poduzeća i smatraju da bi Europska komisija mogla imati znatnu ulogu u posredovanju i promicanju (vidjeti [ideju](#)).

Zdravstvo u digitaliziranom dobu

Sudionici i sudionice na platformi opsežno raspravljaju o doprinosu tehnologija zdravstvenoj skrbi, uključujući negativne učinke digitalizacije na ljudsko zdravlje, što za mnoge predstavlja mračnu stranu digitalne revolucije.

Skupina građana i građanki raspravljala je o prilikama i prijetnjama za zdravlje s obzirom na sve veću digitalizaciju u proteklim desetljećima. Više građana i građanki smatra da su digitalizacija, kompatibilnost i integracija europskih sustava e-zdravstva način da se omogući interoperabilna zdravstvena dokumentacija diljem EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici općenito ističu upotrebu umjetne inteligencije i ključnu ulogu podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, neki sudionici i sudionice oprezni su i ističu

ranjivost takvih osjetljivih podataka i potrebu da se na nacionalnoj i europskoj razini ograniči veličina skupova podataka u području zdravstva (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba, primjerice, poziva na zabranu nacionalnih baza podataka o genomu zbog visokog rizika od kršenja prava na privatnost (vidjeti [ideju](#)).

S druge strane, više se raspravlja o ovisnosti o digitalnim tehnologijama i predlaže se akcijski plan EU-a protiv ovisnosti o digitalnim tehnologijama (vidjeti [ideju](#)), pri čemu neki sudionici i sudionice predlažu uvođenje osposobljavanja u škole te informativne kampanje za odrasle kako bi se ograničila digitalna interakcija. Posebno je identificiran i problem digitalne ovisnosti i ovisnosti o videoigrama (vidjeti [događanje](#)) te su iznesene ideje kao što su internetska sučelja za samopomoć. U drugoj ideji predlaže se davanje prednosti financiranju istraživanja o vježbanju, a u pogledu e-zdravstva upućuje se na digitalna rješenja kojima se građanima i građankama pomaže da ostanu fizički aktivni, čime se suzbija niz kroničnih bolesti uzrokovanih neaktivnošću (vidjeti [ideju](#)).

Skrb za oboljele od raka

Na platformi se često spominje tema raka, posebno u vezi s prevencijom, ali i društvenim i psihološkim posljedicama te bolesti (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i u okviru te teme predlažu udruživanje resursa za borbu protiv raka diljem EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice ističu potrebu za zajedničkim naporima u svrhu rane dijagnostike, kao što su zdravstveni pregledi, uz zahtjev za potporom EU-a u tim nastojanjima (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

Kad je riječ o prevenciji raka, u jednoj se ideji predlaže zabrana solarija kako bi se spriječio rizik od nastanka raka kože (vidjeti [ideju](#)), dok druga osoba ističe važnost prevencije raka u ruralnim područjima, do kojih često jedva dopiru kampanje za prevenciju raka (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici ističu rodne stereotipe i stigmatizaciju kao prepreku u promicanju zdravog načina života i preventivnih praksi među muškarcima. Žele da EU

razvije ciljane kampanje za podizanje svijesti, osobito o prevenciji raka prostate (vidjeti [ideju](#)).

Zdravstveno osoblje

Sudionici i sudionice osvrnuli su se na temu radnih uvjeta u zdravstvenom sektoru u pogledu ne samo zdravlja nego i migracija i roda (vidjeti, primjerice, poglavlje o migracijama). Istaknuli su doprinosa žena koje rade u zdravstvenom sektoru i potrebu da im se pruži potpora ulaganjem u programe za rukovođenje i stjecanje dodatnih vještina (vidjeti [ideju](#)).

U idejama o zdravstvenom osoblju ističu se negativni radni uvjeti u tom sektoru (vidjeti primjer [ideje](#)) te općenito zahtijeva povećanje plaća i poboljšanje radnih uvjeta (vidjeti [ideju](#)).

Pandemija je doprinijela i isticanju ključnog društvenog doprinosa zdravstvenog osoblja, što ponekad dovodi do širih rasprava o prirodni postojećih zdravstvenih sustava i ulozi privatnih aktera u tom sektoru, uključujući učinak privatizacije na radne uvjete (vidjeti [ideju](#)).

Prema jednoj ideji proglašenjem europske godine volontera primjereno bi se odala počast naporima i učinku volontera tijekom pandemije bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)).

Spolno i reproduktivno zdravlje

U okviru ideja i događanja raspravlja se o pozivu na osiguravanje pristupa cjenovno pristupačnim i dostupnim kontracepcijskim sredstvima (vidjeti [događanje](#)). U nekim idejama predlaže se da se besplatne menstrualne potrepštine stave na raspolaganje na javnim mjestima radi suzbijanja takozvanog „menstrualnog siromaštva” (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugim prijedlozima predlaže se smanjenje ili ukidanje poreza na ženske zdravstvene proizvode kao što su higijenski ulošci (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, otvara se pitanje potrebe za većim istraživanjem

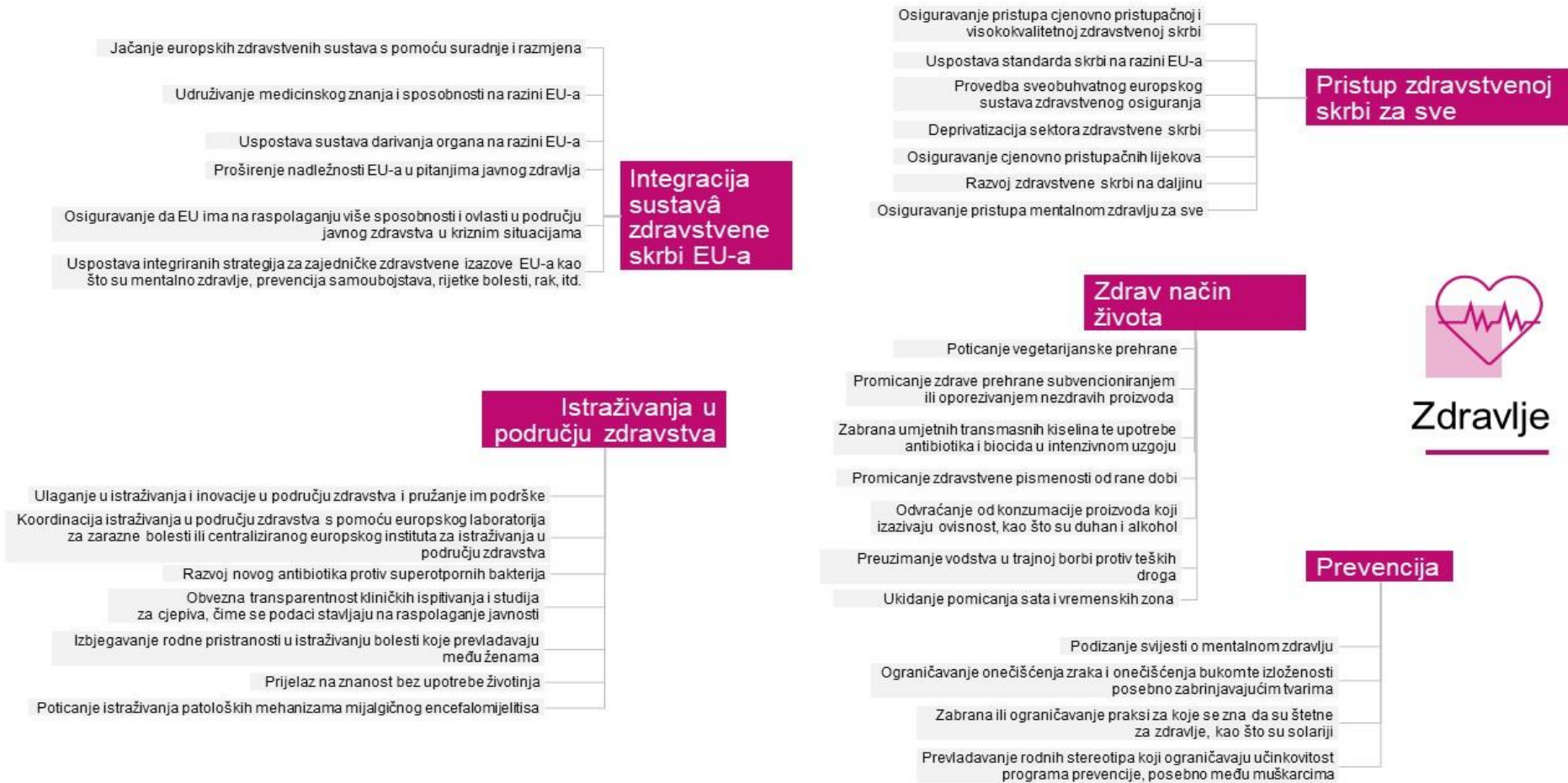
reproduktivnog zdravlja žena i razvojem manje invazivnih ženskih i muških kontracepcijskih sredstava (vidjeti [ideju](#)), kao i stavljanjem na raspolaganje sredstva za hitnu kontracepciju u svakoj zemlji bez recepta. Na platformi su jednako tako zabilježena stajališta protiv prava na pobačaj (vidjeti [ideju](#)).

U doprinosima se razmatra potreba za promicanjem spolnog odgoja paneuropskim pristupom, kampanjama za spolno zdravlje ili podupiranjem nevladinih institucija koje djeluju u tom području (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na događanju u Berlinu raspravljalo se o budućim perspektivama, a posebno o etičkim pitanjima povezanim s *in vitro* oplodnjom (vidjeti [događanje](#)). U jednom se prijedlogu predlaže uvođenje klinika za spolno zdravlje koje sponzorira i promiče EU (vidjeti [ideju](#)), dok se u drugom naglašava važnost borbe protiv HIV-a (vidjeti [ideju](#)).

Prikaz 11 – Mentalna mapa za tematsko područje „zdravlje”, dio 1.

Prikaz 12 – Mentalna mapa za tematsko područje „zdravlje”, dio 2.

4. Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i

Do 20. veljače 2022. za tematsko područje „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta” primljeno je ukupno 1867 ideja, 2037 komentara i organizirano 573 događanja. Sudionici i sudionice naglašavaju da je važno da EU postane uključiviji i socijalno pravedniji, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19, te ukazuju na nekoliko uočenih izazova povezanih s time, kao što su nedostatak potpore mladim Europljanima i Europljankama te manjak suradnje među državama članicama. Jedan od mehanizama koji se najčešće predlaže kako bi Europa postala uključivija i socijalno pravednija jest bezuvjetni osnovni prihod u cijelom EU-u. Osim toga, sudionici i sudionice iznose razne prijedloge

za poticanje gospodarskog rasta u EU-u uvođenjem gospodarskih politika, daljnjim produbljivanjem jedinstvenog europskog tržišta, usmjeravanjem na inovacije te promicanjem i podupiranjem MSP-ova i strateških industrija. Sudionici i sudionice vjeruju i da zelena i digitalna tranzicija europskim radnicima pružaju priliku za stjecanje dodatnih vještina i prilagodbu promjenjivom tržištu rada kako bi europsko gospodarstvo bilo konkurentnije i neovisnije. Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **uključivija i socijalno pravednija Europa**
- **gospodarski oporavak**

- inovacije – poticanje rasta
- socijalna zaštita i socijalna sigurnost
- oporezivanje za pravedno gospodarstvo
- daljnje jačanje jedinstvenog europskog tržišta
- poticanje otvaranja radnih mjesta
- osporavanje postojećeg gospodarskog modela
- prava i zaštita potrošača.

Događanja

Organizirano je nekoliko participativnih događanja kako bi se građanima i građankama omogućilo da izraze mišljenja o EU-u i bojazni za budućnost. Primjerice, u Italiji je na radionici za mlade o budućnosti Europe prikupljen niz ideja i prijedloga povezanih s osiguravanjem odgovarajućih radnih uvjeta, otvaranjem kvalitetnih radnih mjesta, kao i prijedloga za borbu protiv svih oblika diskriminacije, siromaštva i socijalne isključenosti (vidjeti [događanje](#)). Slično tome, na nacionalnom događanju Konferencije o budućnosti Europe u Portugalu raspravljalo se o tome kako stvoriti povezaniju i socijalnu Europu s pomoću „dubokih promjena” (vidjeti [događanje](#)). Na konferenciji „Bugarski glasovi za Europu” istraživana su pitanja s kojima se suočava sektor turizma, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini (vidjeti [događanje](#)). Održano je nekoliko događanja, kao što je participativna radionica o održivom turizmu te očuvanju i vrednovanju lokalne kulturne baštine (vidjeti primjer [događanja](#)).

Skupina stručnjaka iz civilnog društva sudjelovala je u raspravi o gospodarskoj suradnji i izgledima za klastere kako bi se skratilo put od globalnih lanaca vrijednosti do proizvodnje i upotrebe (vidjeti [događanje](#)).

Europska mreža za borbu protiv siromaštva organizirala je događanje kako bi raspravila o svojem dokumentu o stajalištu u kojem se navodi sedam ključnih prioriteta kako bi se osiguralo da EU ima važnu ulogu u uklanjanju temeljnih uzroka siromaštva i nejednakosti, uključujući poziv da u središtu svih politika EU-a bude stvaranje Europe s istaknutijom socijalnom komponentom i osiguravanje veće zaštite ljudskih prava i ravnopravnosti (vidjeti [događanje](#)).

Na studentskoj radionici u Poljskoj raspravljalo se o izvedivosti ideje o minimalnoj plaći na razini EU-a. Studenti i studentice iznijeli su niz prijedloga u rasponu od pružanja visokokvalitetne zdravstvene skrbi u cijelom EU-u do prekogranične suradnje uz uvođenje minimalne plaće za određena zanimanja (vidjeti [događanje](#)). Na događanju u Danskoj raspravljalo se i

o tome treba li EU uvesti minimalnu plaću (vidjeti [događanje](#)).

Održan je prekogranični hakaton o profesionalnoj mobilnosti, prekograničnoj suradnji, koheziji i otpornosti, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 (vidjeti [događanje](#)). U Luksemburgu je organiziran još jedan hakaton s mladim poduzetnicima koji su raspravljali o svojoj viziji budućnosti, a neke od ključnih poruka bile su da je potrebno ulagati u digitalizaciju i digitalne vještine, poduzetništvo žena te promicati održivi razvoj i podupirati poduzeća koja pozitivno utječu na naša društva (vidjeti [događanje](#)).

Uključivija i socijalno pravednija Europa

Najviše ideja u okviru te teme zabilježeno je u vezi s nastojanjem za izgradnjom uključivog i socijalno pravednog gospodarstva u Europi. Ta je tema usmjerena na cilj jačanja socijalne kohezije kao sredstva za postizanje snažnog gospodarstva (vidjeti [ideju](#)). Velik broj ideja u okviru te teme općenito poziva na proširenje europskog stupa socijalnih prava (vidjeti primjer [ideje](#) koja je dobila veliku podršku) i jedinstven pristup socijalnoj sigurnosti na razini EU-a, i to u rasponu od roditeljstva i obitelji do prava na pristupačno stanovanje i mirovinske politike (vidjeti primjer [događanja](#)). Drugi sudionici i sudionice raspravljaju o europskom stupu socijalnih prava kao kompasu za postizanje socijalne Europe i te pozivaju na utvrđivanje minimalnog cilja u područjima zapošljavanja, smanjenja siromaštva te obrazovanja i vještina (vidjeti [ideju](#)). S druge strane, neki sudionici zagovaraju da bi radno pravo, sustavi socijalne skrbi i mirovinski sustavi trebali ostati u nadležnosti svake države članice (vidjeti [ideju](#)).

Nekoliko sudionika na platformi poziva na socijalno pravedniju Europu koja bi se mogla postići, primjerice, uspostavom indeksa za mjerenje socijalne ravnopravnosti (vidjeti primjer [ideje](#)).

U jednoj od podtema u okviru ove teme o kojoj se više raspravljalo naglašava se potreba za razvojem politika na institucijskoj razini te kulturnoj i obrazovnoj razini kako bi se postigla rodna ravnopravnost (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan od prijedloga jest da se uspostave rodne kvote za izvršne položaje u poduzećima (vidjeti [ideju](#)). Konkretno, postoje ideje kojima se predlažu politike za ostvarenje

ravnopravnosti, a odnose se na odluke o roditeljskom dopustu (vidjeti [ideju](#)) i jednake mogućnosti zapošljavanja (vidjeti [ideju](#)). U skladu s time, na jednom panelu raspravljalo se o izazovima s kojima se suočavaju poduzetnice u poslovnom okruženju, nejednakostima u plaćama i mogućnostima financiranja te su istaknuti primjeri dobre prakse na lokalnoj i nacionalnoj razini (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)). Raspravljalo se i o pitanju nesigurnosti zaposlenja žena tijekom pandemije bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Daljnje ideje uključuju, primjerice, poziv na jačanje rodne ravnopravnosti u području arhitekture i građevinarstva (vidjeti [ideju](#)). U jednoj od ideja zabilježenoj na platformi zalaže se za donošenje Direktive o jednakom postupanju kako bi se osiguralo jednako postupanje u svim područjima života (vidjeti [ideju](#)). Povezane ideje odnose se na mjere protiv seksualnog nasilja i nasilja u obitelji, uz konkretne pozive na pokretanje inicijativa za potporu žrtvama, primjerice s pomoću aplikacije (vidjeti [ideju](#)).

U okviru još jedne od podtema u kojoj je veliki broj sudionika i sudionica promicao uključiviju Europu raspravljalo se o potrebi za olakšavanjem uključivanja osoba s invaliditetom, primjerice tako da nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom budu valjane u cijelom EU-u (vidjeti [ideju](#)) i poboljšanjem pristupačnosti turističkih područja (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Postoji i potpora za stvaranje društvene mreže za osobe s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, neke ideje usmjerene su na urbanističko planiranje te se predlaže stvaranje javnih prostora pogodnih za međugeneracijsku interakciju, poput parkova, kulturnih centara itd. (vidjeti primjer [ideje](#)). To je bila i jedna od nekoliko ideja iznesenih na španjolskom događanju na kojem su građani potaknuti da iznesu svoja stajališta o tome kako bi poboljšali svoj grad kad bi bili gradonačelnik (vidjeti [događanje](#)).

Slično tome, u jednoj od ideja zalaže se za održiva urbanistička načela kako bi gradovi s dobrom kvalitetom života bili u središtu otpornog i socijalno pravednog europskog gospodarstva, što obuhvaća promicanje lokalnih poduzeća i lokalnih gospodarstava, pristup javnom prijevozu, dobru kvalitetu zraka, itd. (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Postoji podrška za pružanje pomoći osobama koje žive ispod praga siromaštva i smanjenje nejednakosti (vidjeti primjer [ideje](#)). U nekoliko ideja ističe se i potreba za ulaganjem većih napora u borbu protiv beskućništva

(vidjeti primjer [ideje](#)) i razvojem strategija integracije za romske manjine (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)), a izražena su i neka skeptičnija stajališta (vidjeti [ideju](#)).

U nekoliko ideja razmatra se potreba za uvođenjem prava na isključivanje (vidjeti primjere [ideje](#) i [ideje](#)).

U još jednoj ideji zagovara se proširenje valjanosti plavih kartica za državljane trećih zemalja nakon prestanka njihova prvotnog zaposlenja (vidjeti [ideju](#)).

Gospodarski oporavak

Gospodarski oporavak jedna je od tema u pogledu koje je zabilježen najveći angažman sudionika. Sudionici i sudionice platforme iznijeli su svoja stajališta o potrebi za jačanjem unutarnjeg tržišta kako bi se povećala njegova konkurentnost i potaknule inovacije kao put prema oporavku (vidjeti [ideju](#)). U kombinaciji s time niz sudionika podržava ideju o obnovljenom socijalnom ugovoru za Europu za pravedan oporavak (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, kako bi se ostvarilo europsko socijalno tržišno gospodarstvo, jedan građanin zagovara jačanje socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja (vidjeti [ideju](#)).

U jednoj skupini komentara i ideja na platformi izražava se zabrinutost zbog rasta javnog duga u EU-u (vidjeti primjer [idejedogađanja](#)): raspravlja se o ulozi Europske središnje banke (ESB), poziva se na preispitivanje pravila Pakta o stabilnosti i rastu (vidjeti [ideju](#)), među ostalim zakonodavstva o neravnotežama tekućih računa, (vidjeti primjer [ideje](#)), i općenito proširenje mandata ESB-a (vidjeti [idejuideju](#) i).

Glavna tema rasprave bio je plan oporavka EU-a, pri čemu su sudionici i sudionice istaknuli izazov solidarnosti koji je zajednički državama članicama EU-a i raspravljali o izazovima povezanim s aktiviranjem sredstava (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Sudionici i sudionice istodobno ističu potrebu za strogošću, učinkovitošću i transparentnošću u provedbi planova oporavka (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice često predlažu ideje povezane s promicanjem lokalne potrošnje i proizvodnje, pri čemu su pokretač rasta MSP-ovi, i smatraju ih ključnima za gospodarski oporavak EU-a. Zbog toga građani i

građanke ističu potrebu da se uklone birokratske prepreke za poduzeća (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)) te pojednostavne birokratski postupci za inozemna *start-up* poduzeća (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice također predlažu da fondovi EU-a budu usmjereni i na MSP-ove (vidjeti primjer [ideje](#)). U skladu sa širokim trendom u okviru te teme, brojni su pozivi na to da se poveća proizvodnja robe unutar EU-a, umjesto da se uvozi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Jedan sudionik predlaže da se navede podrijetlo proizvoda koji se prodaju na internetu kako bi se promicala veća lokalna potrošnja (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o strategijama oporavka, kao ključna vrijednost istaknuta je kohezija u kombinaciji sa socijalnim pravima na internetu i rješavanjem pitanja zapošljavanja mladih (vidjeti [događanje](#)). Primjerice, ulaganje u buduće generacije predstavljeno je i kao strategija za ponovno pokretanje gospodarstva nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (vidjeti [ideju](#)).

Isto tako, što se tiče bolesti COVID-19, sudionici i sudionice raspravljaju o potrebi financiranja mjera pripravnosti za moguće pandemije u budućnosti (vidjeti primjer [ideje](#)). U skladu s time, u jednoj se ideji razmatra pitanje manjka zdravstvenog osoblja u Europi (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, sudionici i sudionice naglašavaju važnost dodjele javnih sredstava za potporu malim proizvođačima i trgovcima kako bi im se nadoknadili svi gubici nastali zbog zatvaranja tijekom pandemije (vidjeti [ideju](#)).

Inovacije – poticanje rasta

U velikom broju unosa u okviru ove teme inovacije su istaknute kao temeljna prednost europskog gospodarstva. Sudionici i sudionice predlažu poticanje rasta ulaganjem u visokotehnološka istraživanja, vještine, znanje i stručnost (umjetna inteligencija, lanac blokova, nanotehnologija, skladištenje energije, meso iz laboratorija itd.). U nekim se idejama raspravlja o pomaku u tržišnom natjecanju gdje se naglasak preusmjerava s minimiziranja troškova na maksimalno iskorištavanje znanja, čime se otvaraju mogućnosti za uspostavu europskog gospodarstva znanja (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Osim toga, u nekoliko ideja utvrđena je potreba

za tehnološkom neovisnošću, primjerice razvojem kapaciteta EU-a za proizvodnju hardvera i smanjenjem njegove industrijske i komercijalne ovisnosti o vanjskim zemljama (vidjeti primjer [ideje](#)).

Najučestalije ideje u okviru ove teme odnose se na potrebu za podupiranjem malih i srednjih poduzeća (vidjeti primjer [ideje](#)) i poticanja poduzetništva (vidjeti [ideju](#)). Financiranje *start-up* poduzeća te malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) općenito se smatra pokretačem inovacija (vidjeti primjer [ideje](#)). U praksi, sudionici i sudionice predlažu pružanje potpore MSP-ovima putem, primjerice, fonda EU-a kojim se MSP-ovima osigurava početni kapital (vidjeti [ideju](#)) ili internetske trgovinske platforme namijenjene europskim MSP-ovima (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik ističe razvoj Kine preko kapilarnih središta inovacija i rasta, u kombinaciji s povoljnim administrativnim i fiskalnim propisima, čime se potaknulo ulaganja i rast *start-up* poduzeća. Jedan sudionik poziva na preispitivanje europskih politika u svjetlu takvih primjera (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, u jednoj se ideji predlaže odobravanje povoljnog oporezivanja *start-up* poduzećima u sektorima najsuvremenijih tehnologija (vidjeti [ideju](#)).

U velikom dijelu doprinosa također se ističe ideja o promicanju osnivanja poduzeća u malim europskim selima i pograničnim područjima (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), uz iskorištavanje mogućnosti rada na daljinu (vidjeti [ideju](#)). U nekoliko ideja zagovara se decentralizacija i poboljšano upravljanje na lokalnoj razini (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), među ostalim u cilju smanjenja regionalnih teritorijalnih nejednakosti i odljeva mozгова s kojim se suočavaju mnoge regije (vidjeti [događanje](#)). Slično tome, održano je [događanje](#) o tome kako zadržati mlade u selima i manjim gradovima. Isto tako, na nekoliko [događanja](#) raspravljalo se o mogućnostima valorizacije lokalnog razvoja u cilju promicanja održivog turizma (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)).

Iznimno važnima smatraju se ulaganja u istraživanje i obrazovanje (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), te se podupire razmjena znanja putem otvorene mreže laboratorija ili europske agencije za infrastrukturu (vidjeti [ideju](#)). U jednoj ideji koja je primila veliku podršku EU se poziva da ispuni svoje obećanje da će 3 % BDP-a namijeniti istraživanju i inovacijama (vidjeti [ideju](#)). U drugom prijedlogu govori se o nekoj vrsti Spotifyja za znanost, tj. pristupačnoj bazi znanja koja bi sadržavala

predložke za 3D ispis (vidjeti [ideju](#)), materijale za e-učenje i obrazovne programe u kojima su objedinjene međunarodne dobre prakse za stručno obrazovanje (vidjeti [ideju](#)). Što se tiče istraživanja, jedan je od prijedloga olakšati patente s pomoću fonda za patente (vidjeti [ideju](#)). Poziva se i na osnivanje europskog visokog tijela za zdravlje koje bi trebalo poticati javna i privatna istraživanja u području zdravstva (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, kako bi se potaknule inovacije, jedan građanin zalaže se za podupiranje inovacija tako da se omogući veća sloboda u standardizaciji kako bi se smanjila pravna odgovornost u odnosu na inovativne pristupe koji nude alternativna rješenja (vidjeti [ideju](#)). Postoje brojni prijedlozi za promicanje istraživanja i inovacija kako bi se potaknuo razvoj ključnih razvojnih tehnologija u Europi (vidjeti [ideju](#)).

Iz drugih ideja vidljivo je da se digitalno gospodarstvo smatra preduvjetom za inovacije i rast, a prisutne su i rasprave o kriptovalutama (vidjeti primjer [ideje](#)) i lokalnim digitalnim valutama koje bi se upotrebljavale usporedno s eurom (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o kriptovalutama, sudionici i sudionice smatraju da je potrebna regulacija kako bi se zaštitilo građane i građanke (vidjeti primjer [ideje](#)).

O inovacijama i rastu raspravlja se i u vezi s okolišem i klimatskim promjenama te zelenom tranzicijom (vidjeti [ideju](#)). U okviru platforme postoje ideje u vezi s ciljevima klimatske neutralnosti i vodećoj ulozi koju bi EU mogao imati u uspostavi (globalnog) zelenog gospodarstva i ulaganju u njega (vidjeti primjer [ideje](#)). Primjerice, jedan građanin predlaže da se zelena tranzicija dopuni praćenjem ciljeva plana industrijske politike s pomoću kvantitativnih pokazatelja za praćenje europske industrijske strategije u usporedbi sa stanjem na globalnoj razini (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, sudionik ističe priliku za upotrebu umjetne inteligencije kako bi se poboljšala energetska učinkovitost poduzeća (vidjeti [ideju](#)).

U okviru nekoliko ideja raspravlja se o praktičnoj provedbi zelenoga gospodarstva, primjerice ulaganjem u inicijativu za ekološku poljoprivredu i inicijativu „od polja do stola” (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik predlaže da se zelenije gospodarstvo ostvari uz istodobno rješavanje pitanja sigurnosti opskrbe hranom s pomoću pametnih poljoprivrednih tehnologija (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, jedan građanin objašnjava da bi se provedbom zelenog plana trebalo osigurati da nove mjere nemaju

negativan učinak na građane EU-a (vidjeti [ideju](#)). S poslovnog gledišta, u nekoliko se ideja raspravlja o mjerama za poticanje i potporu poduzećima u postizanju zelene tranzicije (vidjeti [ideju](#)), na primjer postavljanjem jasnih i obvezujućih ciljeva za pojedine sektore (vidjeti [ideju](#)), a da se istodobno spriječi da poduzeća usvoje strategije „manipulativnog zelenog marketinga” (vidjeti [ideju](#)).

Drugi prijedlozi odnose se na jačanje zrakoplovne i svemirske industrije kao načina za poticanje inovativnih tehnologija, primjerice povećanjem financiranja za ESA-u (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Socijalna zaštita i socijalna sigurnost

Najčešća podtema, u okviru koje je nekoliko ideja dobilo veliku podršku i mnogo komentara, odnosi se na bezuvjetni osnovni prihod s ciljem da se svakoj osobi osigura sposobnost sudjelovanja u društvu (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Uz bezuvjetni osnovni dohodak opetovano se poziva na donošenje mjera za suzbijanje nezaposlenosti (mladih) kao što su poboljšani programi za stjecanje vještina (vidjeti primjer [ideje](#)) i uspostava europskog fonda za nezaposlenost (vidjeti [ideju](#)). Tema nezaposlenosti mladih obuhvaćena je i u okviru drugih tema.

Slično tome, s tom podtemom povezana je i skupina ideja koje obuhvaćaju raspravu o razlikama u prihodima u EU-u, uz prijedloge o ograničavanju razlika u plaćama unutar istog poduzeća (vidjeti primjer [ideje](#)) i opći poziv na više mjera za suzbijanje i sprečavanje siromaštva u Europi (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik ponavlja da se financiranje socijalnih naknada mora temeljiti na snažnoj gospodarskoj osnovi (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na starenje stanovništva, neki sudionici i sudionice ističu potrebu za rješavanjem pitanja dugoročne zdravstvene skrbi kako bi se zajamčilo sigurnost i dostojanstvo starijih osoba (vidjeti [ideju](#)), kao i za rješavanjem pitanja socijalne izolacije u starijoj dobi (vidjeti [ideju](#)). Žele potaknuti međugeneracijsku solidarnost kako bi se spriječilo da starije generacije budu zanemarene (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik poziva i na premošćivanje digitalnog jaza među starijim osobama

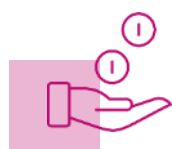
kako bi se osiguralo da posjeduju vještine potrebne za postupanje s javnom upravom te pristup socijalnim i zdravstvenim resursima, općim informacijama i kulturnim aktivnostima (vidjeti [ideju](#)).

S tim u vezi mnogi sudionici i sudionice raspravljaju o potrebi za koordiniranim mirovinskim politikama i mirovinama u državama članicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), te nude prijedloge za uspostavu jedinstvenog mirovinskog sustava za mobilne građane (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici predlažu i mirovinske reforme (vidjeti primjer [ideje](#)).

Jedan skup ideja bavi se problemom siromaštva djece i starijih osoba (vidjeti primjer [ideje](#)). Umirovljenice su izložene riziku od siromaštva jer obično preuzimaju ulogu njegovateljice, a takve godine rada nisu uvažene u njihovim mirovinama (vidjeti [ideju](#)).

Pravo na dostupno i cjenovno pristupačno stanovanje još je jedna podtema u vezi sa socijalnom sigurnošću o kojoj raspravljaju sudionici i sudionice (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik također zagovara poticaje za suzbijanje trenutnog demografskog pada s pomoću mjere poreznog odbitka kako bi se smanjilo financijsko opterećenje mladih obitelji s niskim prihodima (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionici općenito pozivaju EU i njegove države članice da uzmu u obzir demografsku preobrazbu (vidjeti primjer [ideje](#)) te nude prijedloge za osnivanje tijela u tu svrhu (vidjeti [ideju](#)).

Naposljetku, postoji više ideja u vezi s administrativnim procesima, primjerice u pogledu uvođenja digitalizirane iskaznice socijalne sigurnosti (na razini EU-a) i prenosivih socijalnih prava za mobilne Europljane i Europljanke, o čemu se raspravlja i okviru drugih tema na platformi (vidjeti primjer [ideje](#)). Isto tako, jedan sudionik zagovara uvođenje demokratskog digitalnog eura i univerzalnu osnovnu dividendu, koji bi se mogli financirati iz prinosa koje ESB ostvaruje od obveznica i dionica stečenih operacijama na otvorenom tržištu, digitalnim licenciranjem ili izravnim ulaganjima (vidjeti [ideju](#)).

Oporezivanje za pravedno gospodarstvo

Jedna od velikih tema jest rješavanje socijalnih, gospodarskih i okolišnih problema s pomoću fiskalnih pravila.

Prevladavajući skup ideja u okviru ove teme obuhvaća zalaganje za veću poreznu pravdu, pravedno oporezivanje i borbu protiv poreznih prijevара. Prijedlozi uključuju uvođenje mjera za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza i uvođenje poreza na financijske transakcije (vidjeti [ideju](#)). Velik broj sudionika i sudionica iznosi ideje o izbjegavanju „socijalnog dampinga” usklađivanjem fiskalnih pravila i minimalnih plaća u svim državama članicama (vidjeti primjere [ideje](#) i [ideje](#)). Jedna se vrlo komentirana i podržana ideja odnosi na uvođenje globalnog ili minimalnog poreza EU-a kako bi se riješio problem poreznih oaza (vidjeti [ideju](#)), a predlaže se i promicanje europske konvergencije u izravnom oporezivanju (vidjeti [ideju](#)). U drugoj ideji predlaže se revizija metodologije za utvrđivanje popisa nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe (vidjeti [ideju](#)). U mnogim se doprinosima postavlja pitanje kako učinkovito oporezivati velika tehnološka poduzeća i digitalne korporacije (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)).

Znatan dio ideja zalaže se za porezno usklađivanje i stvaranje fiskalne unije kako bi se osigurala bolja raspodjela bogatstva u europskim društvima (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom pogledu, na digitalnoj platformi istaknut je niz mogućih mjera oporezivanja za uključivo i pravedno gospodarstvo (vidjeti primjer [ideje](#)). Trenutačne teme u vezi s oporezivanjem opisane su u nastavku. Prvo, porezne mjere za promicanje poštenog tržišnog natjecanja među poduzećima, kao što su zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost (PDV) za e-trgovinu ili zahtjev da poduzeća plaćaju PDV samo u svojim matičnim zemljama (vidjeti [ideju](#)). Drugo, oporezivanje povezano s okolišem i klimatskim promjenama uz, među ostalim, pozive na uvođenje mehanizma EU-a za ugljičnu prilagodbu na granicama (vidjeti primjer [ideje](#)) ili poreza na održivost (vidjeti primjer [ideje](#)). Zajednički porezi, kao što je oporezivanje ugljičnog otiska, također se smatraju načinom premošćivanja nejednakosti među državama članicama EU-a i poboljšanja funkcioniranja jedinstvenog tržišta (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu održano događanje u kojem je istaknuta potreba za reformom proračunskih pravila EU-a koja se primjenjuju u državama članicama kako

bi se osigurao održiv oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19 i osigurala javna ulaganja potrebna za zelenu i digitalnu tranziciju (vidjeti [događanje](#)).

Treće, upućen je i poziv na oporezivanje robe široke potrošnje na temelju uvjeta proizvodnje (rad, sirovine, plaće) radi promicanja pravedne trgovine, a ne slobodne trgovine (vidjeti primjer [ideje](#)). Posljednja skupina mjera oporezivanja potpada pod razno, a uključuje oporezivanje u svrhu promicanja rodne ravnopravnosti, uz poziv da se omogući primjena nulte ili snižene stope PDV-a na ženske higijenske proizvode (vidjeti [ideju](#)).

Daljnje jačanje jedinstvenog europskog tržišta

Niz doprinosa odnosi se na potrebu za daljnjim jačanjem jedinstvenog europskog tržišta stavljanjem naglasaka na gospodarske politike, s obzirom na to da se pozornost Komisije sve više usmjerava na druga područja politike (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Štoviše, mnogi sudionici i sudionice smatraju da je jedinstveno tržište EU-a za robu, usluge, kapital i ljude najveća prednost EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nekim se doprinosima naglašava vrijednost i važnost povezivanja lokalnih ekosustava u cijeloj Europi jer se s pomoću njih razvijaju različiti oblici stručnog znanja i iskustva (vidjeti [ideju](#)).

Nadalje, mnogi doprinosi upućuju na priliku da EU, s obzirom na znatna povećanja troškova kontejnerskog prijevoza, vrati multinacionalne tvornice, primjerice za proizvodnju mikročipova, koje su prethodno zbog nižih troškova proizvodnje preseljene u azijske zemlje (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Jedan građanin predlaže da se razvije gospodarska politika kako bi se globalna poduzeća privuklo u EU u okviru europske poduzetničke politike, uz homogeno oporezivanje u cijelom EU-u (vidjeti [ideju](#)).

Općenito, u idejama se ponavlja misao da bi države članice trebale poboljšati provedbu postojeće pravne stečevine u gospodarskom području i pri tome

izbjegavati protekcionizam kako bi jedinstveno tržište postalo privlačnije i konkurentnije (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugim idejama zagovara se proširenje funkcija ESB-a (vidjeti primjer [ideje](#)), ograničavanje interesa lobista u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)), jačanje prekogranične međusobne povezanosti i poboljšanje veza s ruralnim područjima (vidjeti [ideju](#)).

Zajednički porezi, kao što je oporezivanje ugljičnog otiska, smatraju se načinom premošćivanja nejednakosti među državama članicama EU-a i poboljšanja funkcioniranja jedinstvenog tržišta (vidjeti [ideju](#)). U tom je pogledu održano događanje na kojem je istaknuta potreba za reformom proračunskih pravila EU-a koja se primjenjuju u državama članicama kako bi se osigurao održiv oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19 i osigurala javna ulaganja potrebna za zelenu i digitalnu tranziciju (vidjeti [događanje](#)).

Jedan sudionik zagovara ideju da bi pravila unutarnjeg tržišta trebalo uskladiti kako bi se poboljšalo funkcioniranje prekogranične trgovine. Nadalje, izgledi za rast i širenje MSP-ova trebalo bi procijeniti nakon testa utjecaja zakonodavstva na MSP-ove kako bi se osiguralo da propisi odgovaraju stvarnim potrebama poduzetnika i građana (vidjeti [ideju](#)).

U nekoliko ideja naglasak se stavlja na turizam kao strateški sektor za rast europskog gospodarstva (vidjeti [ideju](#)).

Naposlijetku, u jednoj ideji zagovara se da bi usvajanje esperanta kao europskog jezika bilo ekonomski korisno (vidjeti [ideju](#)).

Poticanje otvaranja radnih mjesta

Prilikom rasprave o tome kako potaknuti zapošljavanje, sudionici i sudionice utvrdili su niz pitanja, od potrebe za usavršavanjem radnika do prilagodbe promjenjivom tržištu rada i potrebe za rješavanjem problema nezaposlenosti mladih i prilagodbom uvjetima uzrokovanim bolešću COVID-19.

Sudionici i sudionice ističu važnost podupiranja mladih, posebno kada je riječ o pristupu tržištu rada (vidjeti primjer [događanja](#)). Nezaposlenost mladih najistaknutije je pitanje u okviru te teme (vidjeti primjer [ideje](#)), uz posebni osvrt na mlade koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice ističu da početnici na tržištu rada koji traže posao ne mogu pristupiti radnim mjestima na početnoj razini jer ona paradoksalno zahtijevaju radno iskustvo (vidjeti [ideju](#)). U jednoj se ideji predlaže uključivanje određenih tehničkih vještina u akademski kurikulum kako bi se ojačale vještine usmjerene na rad (vidjeti [ideju](#)). Postoji i naglasak na razvoj karijere, uz pozive na pokretanje programa i uvođenje mjera za olakšavanje pristupa tržištu rada EU-a, uz mogućnost stažiranja u svim državama članicama i pokretanje internetske platforme za zapošljavanje (vidjeti primjer [ideje](#)). Primjerice, projektom o oblicima usavršavanja nastoji se u središte europskog socijalnog tržišta staviti mogućnosti za osposobljavanje i učenje (vidjeti [ideju](#)).

Slično tome, prijedlozi podneseni na platformi uključuju prilagodbu akademskih kvalifikacija tržištu rada, što bi pak povećalo zapošljivost studenata (vidjeti [ideju](#)). Kako bi se riješio problem nedostatka kvalificiranih radnika i općenito nedostatka vještina za digitalizaciju tržišta rada (vidjeti [ideju](#)), jedan sudionik predlaže da se olakša priznavanje osposobljavanja stečenog u inozemstvu (vidjeti [ideju](#)). U drugoj skupini ideja, povezanoj s temom inovacija, poziva se na otvaranje radnih mjesta u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom (vidjeti primjer [ideje](#)).

S druge strane, sudionici ističu i potrebu za pružanjem više mogućnosti za stručno usavršavanje u tehničkim područjima koja zahtijevaju više praktičnih vještina (vidjeti [ideju](#)). Štoviše, nekoliko sudionika naglašava problem nedostatka strukovnog osposobljavanja i poslijesrednjoškolskog obrazovanja, a time i nemogućnost poduzeća da pronađu kvalificirane zaposlenike (vidjeti [ideju](#)). Primjerice, jedan sudionik poziva na promicanje obrtničkih poslova kao sredstva za mlade generacije kako bi se ponovno otkrile temeljne vrijednosti, umjesto da se samo promiču radna mjesta u sektoru informacijskih tehnologija (vidjeti [ideju](#)).

Gospodarski korisnim smatra se i povećanje mobilnosti radnika u EU-u (vidjeti [ideju](#)), o čemu se, međutim, raspravlja i u kontekstu odljeva mozгова u nekim zemljama (vidjeti [događanje](#)). Jedan sudionik platforme zagovara otvaranje pristojnih radnih mjesta na temelju zasluga (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o radnim uvjetima, sudionici se zalažu za poticanje rada na daljinu i „fleksibilnog rada” kako bi se smanjilo vrijeme putovanja na posao za zaposlenike i fiksne troškove uredske infrastrukture za poslodavce (vidjeti [ideju](#)), uskladilo obiteljsko i radno vrijeme, smanjila depopulacija ruralnih područja (vidjeti [ideju](#)) i smanjile štetne emisije kao posljedica smanjenog prometa (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje uključuju kraći radni tjedan (vidjeti primjer [ideje](#)), zabranu neplaćenog stažiranja, obveznog prekovremenog rada i nesigurnih ugovora o radu (vidjeti primjer [ideje](#)) ili ulaganje u infrastrukturu za skrb o djeci radi usklađivanja privatnog i profesionalnog života.

Naposlijetku, ideja o ukidanju ljetnog računanja vremena proširena je, a sudionici i sudionice raspravljali su o gospodarskim i socijalnim prednostima ukidanja ljetnog računanja vremena (vidjeti primjer [ideje](#)).

Osporavanje postojećeg gospodarskog modela

Mnoge ideje u okviru ove teme imaju za cilj smanjenje nejednakosti u gospodarstvima EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). To se smatra ključnim uz nastojanje da se jačom međuregionalnom suradnjom poboljša društvena ravnoteža (vidjeti [ideju](#)).

U nekoliko ideja zagovara se donošenje uredbe o diversifikaciji izvora sirovina i prerađenih proizvoda za europsku industriju u cilju promicanja modela „europskog kapitalizma” (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Sudionici ističu i važnost razmatranja gospodarskog modela koji ne obuhvaća samo BDP, kako bi se radilo na uključivom i pravednom europskom blagostanju

(vidjeti primjer [ideje](#), [dogaćanja](#) i [dogaćanja](#)), s pomoću pokazatelja za mjerenje rasta izvan okvira BDP-a (vidjeti [dogaćanje](#)). Slično tomu, jedan građanin zagovara da bi se regulatornim okvirom jedinstvenog tržišta trebali uvesti veći poticaji za poduzeća da se angažiraju u pogledu društva i okoliša (vidjeti [ideju](#) i [dogaćanje](#)). Istodobno se u jednoj ideji definira potreba za prilagodbom monetarne politike konceptima „okolišne taksonomije” i „socijalne taksonomije” (vidjeti [ideju](#)). Organizacije iz trećeg sektora zalažu se za to da se dio paketa *NextGenerationEU* potroši na socijalnu skrb i teritorijalnu koheziju (vidjeti [ideju](#)).

U jednom se prijedlogu predlaže izvješćivanje o tome koliko različite prometne navike utječu na ugljični otisak kako bi se povećala razina svijesti i građane potaknulo da odaberu način prijevoza koji najmanje zagađuje okoliš (vidjeti [ideju](#) i [dogaćanje](#)). Isto tako, jedan sudionik predlaže uvođenje sustava kreditnih kartica za ugljik za letove u EU-u kako bi se reguliralo i ograničilo putovanje zrakoplovom (vidjeti [ideju](#)).

U okviru te teme raspravlja se o postojećem europskom gospodarskom sustavu iz perspektive koja je više ideološke naravi. S jedne strane, sudionici i sudionice predlažu nadogradnju kapitalizma i slobodnog tržišta, uz veće unutarnje tržišno natjecanje, smanjeno regulatorno opterećenje, manje subvencija i prekomjernih poreznih stopa (vidjeti primjer [ideje](#)). Skupina sudionika i sudionica zalaže se da gospodarstvo postane liberalnije. Njihovi prijedlozi posebno se odnose na smanjenje birokracije, ukidanje povlastica političara i osoblja EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), smanjenje poreza za nižu i srednju klasu, podupiranje poduzetništva i razvoj malih i srednjih poduzeća, što pak pruža mogućnosti zapošljavanja (vidjeti primjer [ideje](#)).

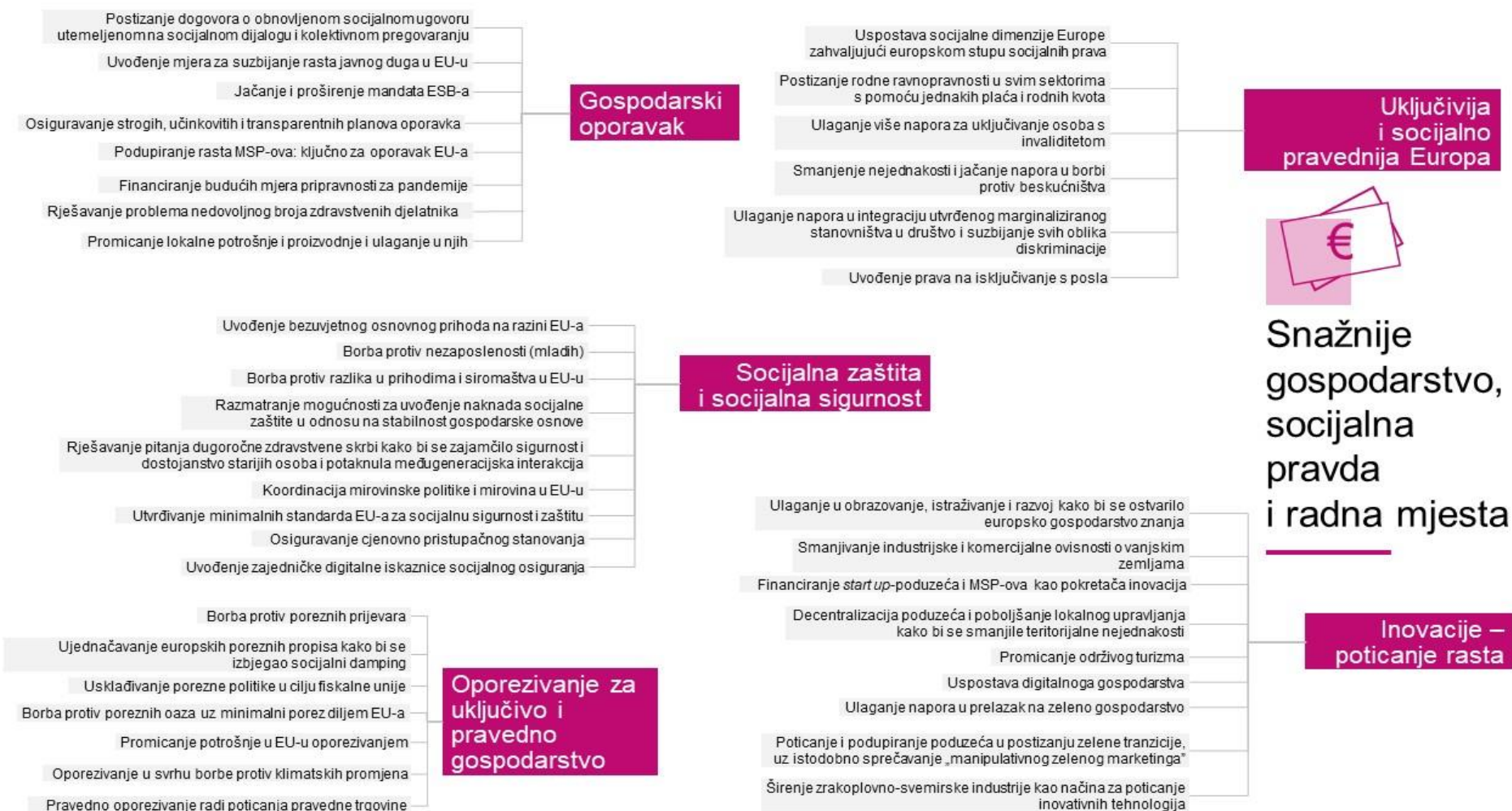
Kao što je već rečeno, za razliku od toga drugi sudionici teže gospodarstvu koje je više usmjereno na čovjeka i ističu uočene nedostatke trenutnog gospodarskog modela, kao što je nedostatak transparentnosti radnih uvjeta i podrijetla robe u cijelom proizvodnom lancu (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru ove rasprave u jednoj ideji naglasak je stavljen na teoriju smanjenja rasta kao način uspostave nove ravnoteže između ljudi i prirode u odnosu na nekontrolirani rast (vidjeti [ideju](#)). Jedna sudionica predlaže da se kao referenca uzme model

„ekonomije američke krafne” (vidjeti [ideju](#)). Nekoliko sudionika i sudionica podupire inicijative kružnog gospodarstva (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Dodatne ideje o kružnom gospodarstvu objavljuju se u okviru tematskog područja „Klimatske promjene i okoliš”.

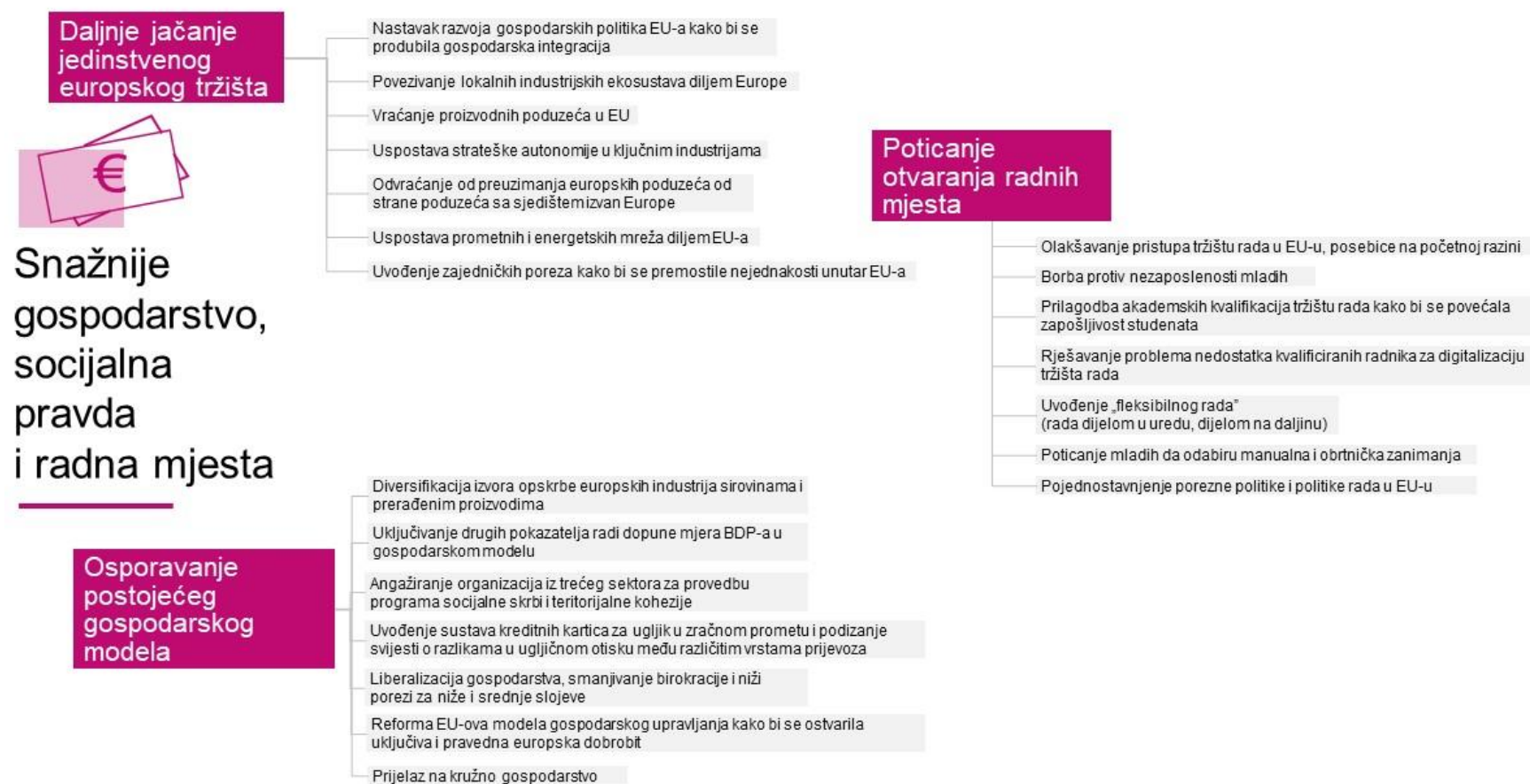

Prikaz 13 – Mentalna mapa za tematsko područje „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, 1.dio

Prikaz 14 – Mentalna mapa za tematsko područje „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, 2.dio

5. EU u svijetu

Ideje objavljene u okviru tematskog područja „EU u svijetu” obuhvaćaju niz tema u vezi s vanjskom i sigurnosnom politikom, u rasponu od trgovine i raznih drugih aspekata meke sile do obrane. Općenito, za sudionike i sudionice česte teme odnose se na poziv na snažniju prisutnost EU-a na svjetskoj političkoj sceni: u okviru politike susjedstva te u odnosima, na primjer, s afričkim, pacifičkim i latinoameričkim zemljama. Sudionici i sudionice na platformi smatraju da bi EU trebao biti odvažniji u primjeni meke i tvrde sile. Od uspostave platforme u okviru tog tematskog područja prikupljeno je ukupno 3361 doprinosa, koji obuhvaćaju 1222 ideje, 1696 komentara i 443 događanja. Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **opći ciljevi vanjske politike EU-a**
- **obrana i oružane snage**
- **donošenje odluka**
- **politika susjedstva i odnosi s drugima.**
- **proširenje**
- **trgovinske politike.**

Događanja

Budućnost EU-a u svijetu bila je opća tema rasprava na mnogim događanjima organiziranim u okviru Konferencije o budućnosti Europe. U Poljskoj je organizirana nacionalna rasprava o ulozi EU-a u vanjskim poslovima, na kojoj su se okupili predstavnici različitih društvenih sredina (vidjeti [događanje](#)), dok se na drugom događanju sličnog formata u Njemačkoj posebno raspravljalo o pitanjima povezanim sa zajedničkom europskom obranom i stvaranjem zajedničke europske vojske (vidjeti [događanje](#)).

O budućem proširenju Europske unije raspravljalo se na brojnim događanjima. Međutim, pitanje bi li EU trebao nastaviti s budućim proširenjem ostaje tema za raspravu. Potpora proširenju na zapadni Balkan posebno je izražena na događanjima organiziranim u Mađarskoj (vidjeti primjer [događanja](#)), dok je na događanju u Sloveniji održana dubinska rasprava, na kojoj su govornici bili usredotočeni na razloge usporavanja procesa proširenja u posljednjem desetljeću (vidjeti [događanje](#)).

Neka nedavna geopolitička kretanja privukla su veliku pozornost javnosti, a događanja na kojima se raspravlja o tim temama proširila su se diljem Unije. To je slučaj s američkim povlačenjem iz Afganistana (vidjeti [događanje](#)), ali i s ulogom Europske unije na trenutačnoj geopolitičkoj karti obilježenoj suparništvom između Kine i SAD-a (vidjeti [događanje](#)). Nakon predsjedničkih izbora u SAD-u na više se događanja raspravljalo o stanju američke politike i trenutačnom odnosu između EU-a i SAD-a (vidjeti primjer [događanja](#)).

Napeti odnosi s Rusijom i politička situacija u istočnoeuropskim zemljama i dalje su važne teme o kojima se raspravljalo tijekom događanja. Ukrajinska nevladina organizacija Centar za građanske slobode organizirala je internetsku inicijativu u solidarnosti s bjeloruskim studentima (vidjeti [događanje](#)), dok se na jednom drugom internetskom događanju bavilo razumijevanjem rasta autoritarizma i antieuropizma u istočnoj i jugoistočnoj Europi iz perspektive stručnjaka koji žive u tim regijama (vidjeti [događanje](#)).

O temi globalne trgovine i infrastrukture raspravljalo se tijekom dijaloga o politikama održanog u Haagu (vidjeti [događanje](#)). Konkretnije, sudionici su razmijenili mišljenja o inicijativi „Global Gateway” Europske komisije – planu za jačanje globalnih veza u digitalnom, energetsom i prometnom sektoru. Sudionici su izrazili mišljenje da se takav plan ne bi trebao promicati isključivo kao odgovor na kinesku inicijativu „Jedan pojas, jedan put”. Osim analize mogućih nedostataka plana i načina da se izbjegnu, sudionici su istaknuli i njegov potencijal za smanjenje ugljičnog otiska svjetske trgovine.

Opći ciljevi vanjske politike EU-a

U mnogim doprinosima u okviru teme „EU u svijetu” izražena je želja da EU ojača svoju ulogu globalnog aktera i doprinese globalnom multilateralizmu, kao i da obrani demokraciju i iskoristi svoju meku silu protiv porasta autoritarizma diljem svijeta (vidjeti primjer [ideje](#)). U većini tih ideja teži se EU-u koji je ujedinjeniji u suočavanju s globalnim izazovima, poput kršenja ljudskih prava i klimatskih promjena (vidjeti primjer [ideje](#)).

Afganistanska i ukrajinska kriza posebno su obilježile rasprave o ulozi EU-a u svijetu. Sudionici i sudionice istaknuli su važnost geopolitičkih promjena izazvanih sve većim povlačenjem Sjedinjenih Američkih Država iz vanjskih poslova i sukoba. Mnogi sudionici i sudionice smatraju povratak talibana na vlast neuspjehom Zapada i znakom da je vrijeme da EU preuzme vlastitu ulogu u pitanjima vanjske politike, neovisno o svojem strateškom savezu sa SAD-om (vidjeti primjer [ideje](#)). Ovaj opetovani poziv na jedinstveni pristup vanjskoj politici tema je nekoliko događanja (vidjeti primjer [događanja](#)). Kad je riječ o velikoj krizi na ukrajinskoj granici s Rusijom, poziva se da EU pomogne Ukrajini (vidjeti primjer [ideje](#)) i da jednoglasno nastupa protiv ruskih vojnih prijetnji, kako ne bi ponovio pogreške iz prošlosti, kada je podijeljeni EU u rješavanju vojnih kriza ostavio previše prostora stranim silama, posebno SAD-u (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o ulozi SAD-a, bez obzira na njihovo

stajalište o ukrajinskoj krizi, u nekim doprinosima uočljiv je osjećaj nepovjerenja prema tom glavnom savezniku EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice smatraju da se uloga EU-a mijenja zbog sve većih bojazni u vezi s klimatskom krizom, promjene u ravnoteži gospodarske i geopolitičke moći, velikih izazova za multilateralizam i svjetske borbe protiv bolesti COVID-19 (vidjeti primjer [dogaćanja](#), vidjeti primjer [ideje](#)). Stoga je nekoliko sudionika i sudionica mišljenja da bi EU trebao biti odvažniji u primjeni meke i tvrde sile (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

U pogledu borbe za ljudska prava, u jednoj od ideja koje su dobile najveću podršku u okviru tog tematskog područja navodi se potreba za zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom kako bi se zajamčila sigurnost Europljana i Europljanki, uz istodobno promicanje demokracije, ljudskih prava, vladavine prava i zaštite okoliša u europskom susjedstvu i svijetu (vidjeti [ideju](#)). U jednoj se pak ideji predlaže jačanje zaštite ljudskih prava u klauzulama sporazuma o vanjskoj trgovini koje potpisuje EU (vidjeti [ideju](#)). U brojnim idejama podupire se feministička vanjska politika EU-a, u smislu da bi EU trebao snažno braniti prava žena diljem svijeta (vidjeti primjer [ideje](#)), ali i pristupom koji se temelji na miru i kulturnoj osjetljivosti (vidjeti [ideju](#)).

Stoga sudionici i sudionice pozivaju na veću suradnju među državama članicama i potrebu za prekidom tržišnog natjecanja među njima na međunarodnoj razini (vidjeti [ideju](#)). S tim u vezi poziva se na uspostavu zajedničkog europskog sustava izvoza oružja uz stroga pravila kako bi se osiguralo da oružje „proizvedeno u EU-u“ ne doprinosi sukobima diljem svijeta i dovodi do kršenja ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)).

Iako se u većini ideja poziva na ujedinjeniji i integriraniji EU, čime bi se jačala uloga EU-a kao svjetske zakonodavne i pravosudne sile koja je otvorena za interakciju s različitim multilateralnim institucijama na svjetskoj i regionalnoj razini (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)), u drugima se želi da se EU usredotoči na svoju ulogu gospodarskog aktera, kako je prvotno predviđeno. U tom pogledu smatra se da EU ne bi trebao preuzeti ulogu geopolitičkog aktera, nego zadržati svoju primarnu funkciju zajedničkoga gospodarskog tržišta. Sudionici i sudionice smatraju da EU, s obzirom na to da nije suverena država, ne

može kao globalni akter imati političku ulogu (vidjeti primjer [ideje](#)).

Obrana i oružane snage

Podtema o kojoj se često raspravlja jest potreba za jačanjem tvrde sile EU-a (vidjeti primjer [dogaćanja](#)), i to povećanjem proračuna EU-a za obranu (vidjeti [ideju](#)) i jačanjem europske obrambene industrije kako bi se postigla strateška autonomija (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice također se zalažu za stvaranje zajedničke europske vojske (vidjeti primjer [ideje](#)), što je jedna od najpodržanijih ideja u okviru te teme, ili za integraciju oružanih snaga država članica na razini EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici uvažavaju postojeće inicijative u korist zajedničke europske vojne politike, kao što je Strateški kompas EU-a za sigurnost i obranu. Jedan od njih posebno poziva na posvećivanje veće pozornosti socijalnoj dimenziji vojske (tj. radnim uvjetima u oružanim snagama, vidjeti [ideju](#)). Međutim, neki su sudionici i sudionice skeptičniji o ideji o zajedničkoj europskoj vojsci, ako ne i potpuno protiv nje. Jedan od sudionika zahtijeva da se napusti ideja o europskoj vojsci te traži da se vojna ulaganja pojedinačnih zemalja usmjere u NATO (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice predlažu i osnivanje specijaliziranih snaga ili institucija na razini EU-a, kao što je europska nacionalna garda, koje bi se raspoređivale u hitnim situacijama, primjerice nakon prirodnih katastrofa (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionici i sudionice također žele razviti europsku obavještajnu službu (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici i sudionice predlažu i osnivanje europske vojne akademije (vidjeti primjer [ideje](#)). Kad je riječ o vojnom obrazovanju, jedan sudionik predlaže i uspostavu osnovne vojne obuke za mlade u Europi (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice smatraju da uočeno slabljenje saveza EU-a i SAD-a podrazumijeva i povećanu suradnju i koordinaciju u vanjskoj politici među državama članicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Donošenje odluka

Postupak donošenja odluka u EU-u često se smatra sporim i prilično nedjelotvornim kad je riječ o brzom djelovanju kako bi se odgovorilo na neposredni izazov. Kako bi se prevladao taj problem, sudionici iznose više ideja za reformu postupka donošenja odluka u EU-u.

Sudionici i sudionice smatraju da je ključno da na međunarodnoj političkoj sceni EU djeluje kao čvrsta i jedinstvena cjelina kako bi zadržao i dodatno ojačao svoju ulogu. Kako bi se to postiglo, u nekoliko doprinosa ističe se potreba za zajedničkom vanjskom politikom (vidjeti [ideju](#)). Poziv na jačanje sposobnosti EU-a da sudjeluje u vanjskoj i sigurnosnoj politici također je bio tema finskog javnog savjetovanja naziva Europski forum, na kojem se raspravljalo o sadašnjim i budućim ulogama Finske u Europi i EU-u (vidjeti [događanje](#)).

U mnogim doprinosima poziva se na preispitivanje pravila o jednoglasnom odlučivanju. U jednoj skupini ideja ističe se činjenica da trenutačno stanje koje se temelji na pravilu o jednoglasnom odlučivanju omogućuje pojedinačnim državama članicama da blokiraju zajedničku vanjsku politiku (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). To se smatra problematičnim jer sprečava da se čuje vjerodostojan, stabilan i snažan glas EU-a u svijetu. Stoga bi, u skladu s navedenom idejom, EU trebao prijeći na sustav glasovanja „apsolutnom” većinom. Jedna od ideja koje su dobile najveću podršku u okviru te teme sadrži detaljan opis sustava glasovanja država članica apsolutnom većinom, uz potporu obične većine zastupnika i zastupnica u Europskom parlamentu, kako bi EU mogao poduzimati izvršne mjere te uspostaviti stvarnu i vjerodostojnu vanjsku politiku (vidjeti [ideju](#)). Kao i u raspravama u okviru tematskog područja „Europska demokracija”, glasovanje kvalificiranom većinom predstavljeno je i kao alternativa postojećem pravilu o jednoglasnom odlučivanju (vidjeti primjer [ideje](#)).

U posljednjoj podtemi raspravlja se o nadležnostima Europskog parlamenta. Neki sudionici i sudionice smatraju da, iako Europski parlament podupire koncept zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) od njezina početka te je nastojao proširiti njezino područje primjene, on i dalje ima samo sporednu ulogu u oblikovanju vanjske politike EU-a.

Sudionici i sudionice stoga smatraju da je ključno Europskom parlamentu dodijeliti više nadležnosti u području vanjske politike (vidjeti primjer [ideje](#)).

Politika susjedstva i odnosi s drugima

Jedna od podtema ideja odnosi se na diplomatsko predstavljanje EU-a, pri čemu su, općenito govoreći, sudionici i sudionice pozvali institucije EU-a da na vidljiviji način zastupaju i brane svoje interese u svijetu (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom kontekstu stoga predlažu da se veleposlanstva država članica EU-a zamijene jedinstvenim veleposlanstvom EU-a koje bi zastupalo i ujedinilo sve države članice EU-a. Jedan sudionik smatra da bi se to moglo postići reformom postojeće Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD, vidjeti [ideju](#)). To bi moglo značiti i jedinstveno članstvo EU-a u svim međunarodnim institucijama, kao što je NATO (vidjeti primjer [ideje](#)), ili jedno stalno predstavništvo u Vijeću sigurnosti UN-a (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje uključuju stvaranje zajedničke putovnice EU-a za sve europske građane (vidjeti primjer [ideje](#)) i sustavnu upotrebu europske zastave i europske himne u međunarodnom kontekstu (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na događanju u Poljskoj i s time povezanoj ideji (vidjeti [događanje](#) i [ideju](#)) ponovno je istaknuta gospodarska važnost trgovinskih odnosa između Ujedinjene Kraljevine i EU-a za Poljsku i cijeli EU, čak i nakon Brexita.

Doprinosi u okviru te teme posebno se odnose na političke odnose EU-a s Rusijom i Kinom (vidjeti primjer [događanja](#)). Sudionici i sudionice navode potrebu za temeljitim preispitivanjem vanjske politike EU-a uz primjenu odvažnijeg pristupa u skladu s raspravama u okviru prethodnih tema. Jedan sudionik, primjerice, tvrdi da bi EU trebao povećati svoju pomorsku prisutnost u indo-pacifičkom području (vidjeti [ideju](#)). Međutim, drugi sudionici i sudionice na platformi raspravljaju o mišljenju da, kad je riječ o Kini, EU ne bi trebao samo zauzeti ujedineniji i stroži stav u svojim diplomatskim odnosima s obzirom na vrlo različite sustave vrijednosti već bi trebao izraditi i strategiju Europske unije za strana ulaganja kako bi se

odgovorilo na utjecaj Kine na globalnoj razini, a posebno u zemljama u razvoju (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o odnosu s Rusijom i istočnoeuropskim zemljama, neki sudionici događanja na kojem se raspravljalo o odnosima između Njemačke i baltičkih zemalja pozvali su, među ostalim, da EU podupre oporbu u Bjelarusu (vidjeti [događanje](#)). Jedan sudionik želi da EU bude više angažiran u pogledu političkih napetosti koje se pojavljuju u susjednim državama kao što su Crna Gora, Bosna i Hercegovina i Kosovo ili čak u državama članicama kao što je Cipar (vidjeti [ideju](#)). U tom je smislu taj sudionik također izrazio zabrinutost zbog odnosa između EU-a i Turske te između EU-a i Srbije. EU se potiče i da preuzme vodeću ulogu u procesu izgradnje mira između Izraela i Palestine (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o odnosima EU-a s izvanoeuropskim zemljama, a posebno s afričkim državama, sudionici i sudionice izražavaju mišljenje da bi trebalo ojačati partnerstvo i ponovno uspostaviti trgovinske odnose s Afrikom (vidjeti primjer [događanja](#)). Drugi građani i građanke pozivaju na jačanje bilateralnih partnerstava između pojedinih država članica i afričkih zemalja kako bi se odgovorilo na pitanje migracija. O toj se vrsti ideja detaljnije izvješćuje u poglavlju o migracijama. Zabilježeno je nekoliko poziva i da se napravi odmak od zadržavanja gospodarske i političke baštine nekadašnjih kolonijalnih sustava (vidjeti [ideju](#)). U pogledu odnosa s afričkim kontinentom, jedan sudionik poziva EU da prizna Somaliland kao suverenu zemlju (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice pozivaju na snažnije partnerstvo između EU-a i drugih regionalnih multilateralnih organizacija, uključujući Afričku uniju, Mercosur i ASEAN (vidjeti primjer [ideje](#)).

Proširenje

Proširenje EU-a česta je tema. Sudionici i sudionice u relativno velikom broju podržavaju ideje o nastavku proširenja, posebno na zapadni Balkan. U jednoj od ideja koje su dobile najveću podršku u okviru tog tematskog područja poziva se na daljnje proširenje EU-a uz integraciju partnera sa zapadnog Balkana

kako bi se osigurali mir i stabilnost u regiji (vidjeti [ideju](#)). Organizirana su i razna događanja na kojima se raspravljalo o pitanjima povezanim s proširenjem EU-a i zapadnim Balkanom (vidjeti primjer [događanja](#)). Na jednom događanju za mlade u Njemačkoj mladi sudionici zatražili su veću uključenost EU-a na zapadnom Balkanu, među ostalim kao aktera u području sigurnosti (vidjeti [događanje](#)). Jak stav u prilog proširenju usvojen je tijekom konferencije u Mađarskoj (vidjeti [događanje](#)), na kojoj su sudjelovali brojni političari i pripadnici akademske zajednice, koji su naglasili važnost proširenja na zapadni Balkan za budućnost Europske unije. Različiti doprinosi usmjereni su na geopolitički aspekt proširenja EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), dok drugi ističu da su izgledi za pristupanje EU-u pokretač gospodarskih reformi i jačanja vladavine prava u zemljama koje traže članstvo u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)). U vezi sa zahtjevima da se EU proširi na zapadni Balkan, poziva se na potpuno priznavanje Kosova (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, ideja proširenja EU-a na Kosovo dovodi do različitih komentara koji se tome snažno protive iz različitih razloga. Jedan sudionik zahtijeva ulazak u EU bez vize osobama s Kosova (vidjeti [ideju](#)).

Iako rjeđe od onih koji podupiru proširenje, neki su sudionici izrazili protivljenje daljnjem proširenju EU-a, naglašavajući potrebu da se prednost da unutarnjim pitanjima Unije (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednom se doprinosu od EU-a traži da prestane smatrati Tursku zemljom kandidatkinjom (vidjeti [ideju](#)).

Jedna sudionica općenito kritizira dvosmislenost koju je EU pokazao u svojoj politici proširenja (vidjeti [ideju](#)). Prema njezinu mišljenju, to dovodi do frustracije i nestabilnosti u državama kandidatkinjama. Stoga smatra da EU mora jednom zauvijek razjasniti svoje stajalište o proširenju.

Trgovinske politike

Sudionici manje raspravljaju o idejama povezanim s trgovinskim i gospodarskim odnosima. Međutim, među idejama kojima se poziva na snažniji i aktivan globalni EU često se spominje tema jačanja

trgovinskih odnosa i sporazuma između EU-a i drugih zemalja u svijetu.

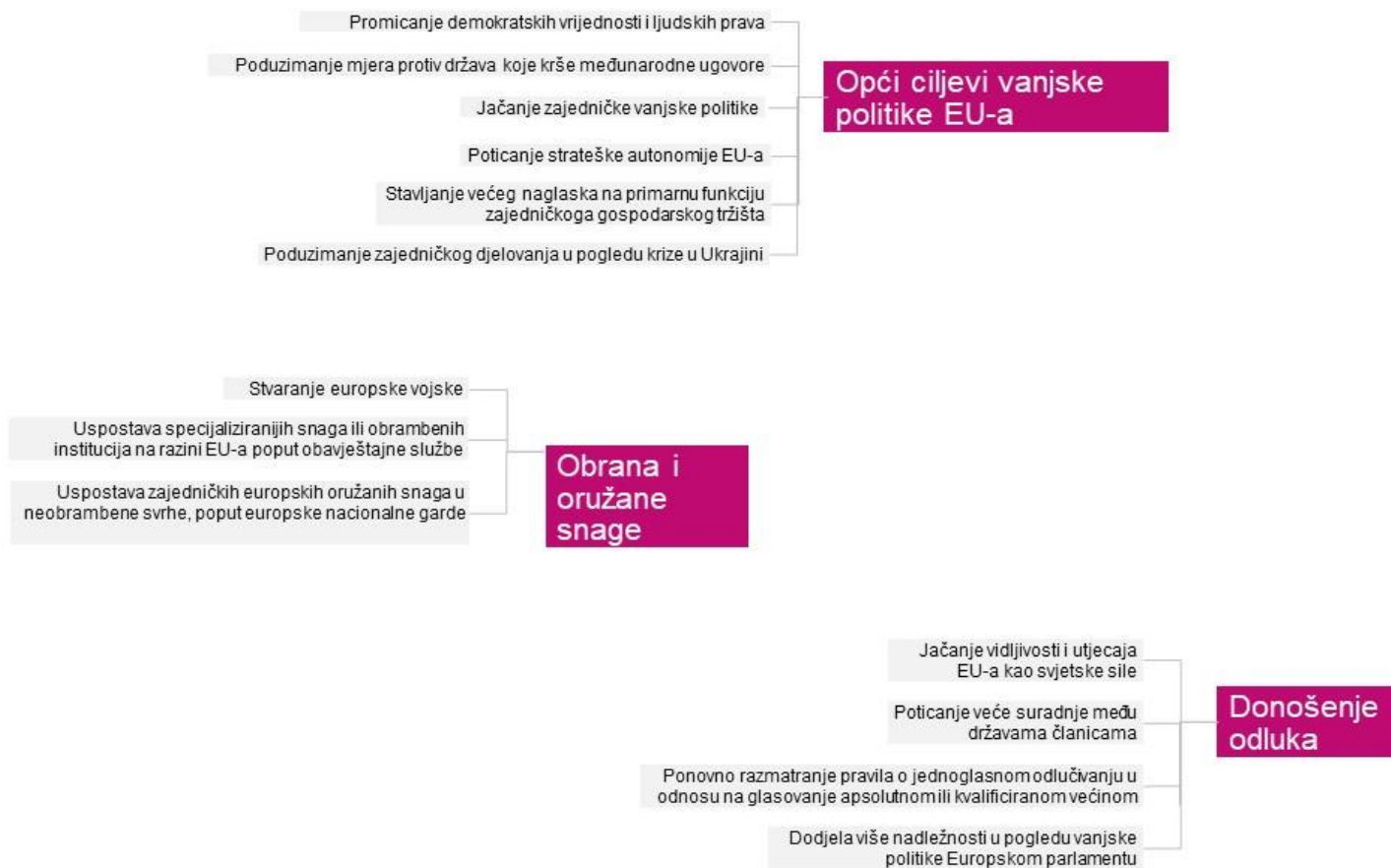
U jednoj skupini doprinosa u okviru tematskog područja „EU u svijetu” zalaže se za jačanje trgovinskih politika i reformu trgovinskih sporazuma u skladu s vrijednostima EU-a, neovisno o tome radi li se o poštovanju ljudskih prava ili standarda u području okoliša (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj od ideja, koja je dobila široku podršku, poziva se na reformu trgovinske i investicijske politike EU-a i ponovno pokretanje globalnog multilateralizma, u čijem su središtu otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta te zaštita temeljnih i ljudskih prava, uključujući prava radnika i sindikalna prava (vidjeti primjer [ideje](#)). Na njemačkoj jezičnoj radionici sudionici su raspravljali o trgovinskoj politici EU-a i njezinim posljedicama u trećim zemljama svijeta, posebno u odnosu na sektore obilježene lošim radnim uvjetima, dječjim radom i negativnim učincima na okoliš, kao što je tekstilna industrija (vidjeti [dogaćanje](#)).

Neki sudionici i sudionice smatraju da su zdravstvena i klimatska kriza ukazale na ograničenja visoko

globaliziranog i međuovisnog europskog gospodarstva. Manjak maski tijekom zdravstvene krize, problemi s globalnim lancima opskrbe nakon pandemije i utjecaj globalne trgovine na okoliš doveli su do poziva na reindustrijalizaciju i povećanje lokalne proizvodnje (vidjeti [ideju](#)). U tom smislu mnogi sudionici i sudionice pozivaju na veću koordinaciju među državama članicama EU-a kad je riječ o upravljanju rizicima u lancima opskrbe (vidjeti primjer [ideje](#)). Drugi sudionik predlaže osnivanje posebne institucije za predviđanje i sprečavanje manjka strateških resursa. To bi se moglo provesti u obliku europskog opservatorija (vidjeti [ideju](#)).

Prikaz 15 – Mentalna mapa za tematsko područje „EU u svijetu”, 1. dio

EU
u svijetu

Prikaz 16 – Mentalna mapa za tematsko područje „EU u svijetu”, 2. dio

6. Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost

U okviru tematskog područja „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost” prikupljeno je ukupno 4818 doprinosa (1528 ideja, 2711 komentara i 579 događanja). Sudionici i sudionice izražavaju ideje o različitim pravima, slobodama i jednakosti te raspravljaju o konceptu europskih vrijednosti kao vodećeg načela. Uzimajući u obzir raznolikost mišljenja na platformi, drugi sudionici i sudionice pozivaju na poštovanje konzervativnijih stajališta. Još jedna važna tema u okviru ovog tematskog područja odnosi se na potrebu za očuvanjem i obranom vladavine prava u pogledu onoga što se opisuje kao

„opasnosti uspona neliberalnih demokracija” u EU-u, koje ne poštuju vrijednosti EU-a i sklone su autokratskim režimima. One se smatraju prijetnjom. Doprinosima su obuhvaćene sljedeće teme:

- **prava i slobode**
- **uključiva društva**
- **zaštita vladavine prava**
- **sigurnost**
- **vrijednosti EU-a**
- **lobiranje i korupcija.**

Događanja

Na brojnim se događanjima raspravljalo o budućnosti Europe općenito u vezi s temom vrijednosti, prava, vladavine prava i sigurnosti, kao što su otvoreni internetski dijalog u Rumunjskoj (vidjeti [događanje](#)) ili radionica u Normandiji pod nazivom „Europa i mir: neka se vaš glas čuje!” (vidjeti [događanje](#)).

O vrijednostima EU-a raspravljalo se tijekom međuregionalnog dijaloga, pri čemu se osvrnulo na izazove u održavanju tih vrijednosti u državama članicama i njihovu važnost za budućnost europskih demokracija (vidjeti [događanje](#)). Raspravljalo se i o pitanjima u vezi s vladavinom prava (vidjeti primjer [događanja](#)) i ljudskim pravima u cilju jednakih mogućnosti za različite društvene skupine i nediskriminacije (vidjeti [događanje](#)). Tijekom karnevalskog događanja istaknuta je važnost očuvanja raznolikosti kulturne baštine država članica EU-a (vidjeti [događanje](#)).

O temi vjeroispovijesti i vjere u Europi raspravljali su i predstavnici različitih vjerskih organizacija tijekom participativne radionice (vidjeti [događanje](#)) i tijekom Međunarodne znanstvene konferencije na kojoj je razmatrana zaštita vjerskih sloboda u zemljama srednje i istočne Europe (vidjeti [događanje](#)).

O temi rodne ravnopravnosti raspravljalo se na velikom broju događanja, primjerice na participativnoj radionici organiziranoj u Poljskoj gdje se raspravljalo o načinima borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja i jačanja prava žena (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)), a upućeni su i prijedlozi da se načelo rodne ravnopravnosti uključi u Ugovor o Europskoj uniji (vidjeti [događanje](#)). Na događanju koje su organizirali studenti i studentice raspravljalo se i o tome kako je pandemija utjecala na prava i ravnopravnost žena (vidjeti [događanje](#)). Nadalje, razmatrana je i uloga EU-a u promicanju rodne ravnopravnosti u profesionalnoj sferi (vidjeti [događanje](#)). Na događanju za mlade u Litvi izražen je niz ideja za promicanje tolerancije u Europskoj uniji koje su se odnosile na teme rodne ravnopravnosti, ljudskih prava, mentalnog zdravlja, kulturne integracije i međukulturne tolerancije (vidjeti [događanje](#)).

U Danskoj i Litvi održane su rasprave o osiguravanju jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom utvrđivanjem europske strategije o pravima osoba s invaliditetom (vidjeti [događanje](#) i [događanje](#)).

Na događanju održanom u Luksemburgu raspravljalo se o temi solidarnosti u državama članicama EU-a, pri čemu su sudionici i sudionice raspravljali o brojnim pitanjima kao što su diskriminacija LGBTIQ osoba, postupanje s

migrantima, klimatske promjene i međugeneracijska pravda, koordinirani odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, europska minimalna plaća i poštovanje vladavine prava u državama članicama (vidjeti [događanje](#)).

U kontekstu Europskih dana medija 2021. u Francuskoj je organizirano događanje na temu slobode tiska, na kojem se raspravljalo i o razvoju europskih i prekograničnih medija (vidjeti [događanje](#)). Radna skupina za dezinformacije i populizam utvrdila je da je potrebna stroža regulacija digitalnih platformi (vidjeti [događanje](#)).

Na događanju o konceptu europskog građanstva raspravljalo se o preprekama koje i dalje ometaju slobodu kretanja, posebno u vezi s birokratskim postupcima (vidjeti [događanje](#)).

Na španjolskom događanju namijenjenom studentima Pravnog fakulteta raspravljalo se o strateškoj autonomiji EU-a u pogledu sigurnosti, što je odraz rasprave prisutne i na platformi u vezi s idejom europske vojske (vidjeti [događanje](#)). O toj se temi raspravljalo i u vezi s ulogom EU-a u borbi protiv terorizma u okviru rasprave u Francuskoj (vidjeti [događanje](#)).

Na interaktivnom forumu raspravljalo se o strategijama za potporu žrtvama (vidjeti [događanje](#)). U kontekstu meke i tvrde sile tijekom političkog dijaloga raspravljalo se i o pitanju europske vojske (vidjeti [događanje](#)).

Prava i slobode

Tema prava i sloboda vrlo je velika, posebno zbog širokog raspona vrsta prava i sloboda koje su naveli sudionici i sudionice.

U velikoj skupini ideja o pravima i slobodama raspravlja se o zaštiti ljudskih prava i sloboda u općenitom smislu (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj od najpodržanih ideja u okviru te teme predlaže se jačanje provedivosti različitih instrumenata za ljudska prava u pravnom sustavu EU-a (vidjeti [ideju](#)), dok se u drugima prepoznaje potreba za ažuriranjem ljudskih prava kako bi odgovarala današnjoj i budućoj društvenoj stvarnosti (vidjeti primjer [ideje](#)).

Raspravlja se o različitim vrstama ljudskih prava, kao što su gospodarska, socijalna, kulturna, građanska i politička prava. Neki sudionici i sudionice skreću pozornost na kršenja ljudskih prava na europskim granicama, pri čemu neki sudionici osuđuju krijumčare ljudi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Građanska i politička prava često se spominju na platformi u okviru navedenog tematskog područja, a među doprinosima se najčešće navode prava na privatnost i slobodu izražavanja (vidjeti primjer [ideje](#)) <https://futureu.europa.eu/processes/ValuesRights/f/12/proposals/254433?locale=hr>. Budući da su doprinosi u kojima se raspravlja o slobodi od diskriminacije velikog obima, grupirani su u zasebnu temu ključnog društva.

S obzirom na promjene u našem društvu, širok raspon doprinosa usmjeren je na pitanja povezana s pravima i slobodama u kontekstu digitalne transformacije, posebno u vezi s pravom na privatnost. O toj se pod temi raspravlja i u okviru teme digitalne transformacije. Opća uredba EU-a o zaštiti podataka smatra se ključnom za sprečavanje poduzeća u prodaji osobnih podataka (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice općenito ističu potrebu za boljim zakonodavstvom i alatima za uklanjanje bojazni u pogledu privatnosti koje su povezane s internetom i društvenim medijima, kao i sa svom novom tehnologijom (vidjeti [ideju](#)). Poziva se i na ograničenja u pogledu upotrebe biometrijskih podataka za nadzor (vidjeti [ideju](#)) te općenito u pogledu prikupljanja i dijeljenja osobnih podataka (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice napominju da digitalni nadzor pri kojem tehnološki divovi prikupljaju osobne podatke predstavlja znatnu prijetnju za dostojanstvo, autonomiju i privatnost građana. U skladu s tim pozivaju na više propisa i mjera za zaštitu podataka (vidjeti [ideju](#)). To se ističe i s obzirom na izraženu potrebu za većom regulacijom u pogledu umjetne inteligencije (vidjeti [ideju](#)).

U drugoj skupini ideja raspravlja se o slobodi izražavanja i ograničenjima te slobode. Kad je riječ o osiguravanju slobode izražavanja u vezi s tiskom i društvenim medijima, neki sudionici i sudionice izrazili su zabrinutost da su oni ugroženi jer se s platformi uklanja sadržaj (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi se bave pitanjem ograničenja slobode izražavanja, primjerice u kojoj bi mjeri trebalo regulirati internetski sadržaj i kako to utječe na slobodu govora, dok neki građani podupiru stvaranje jedinstvenog europskog digitalnog okvira (vidjeti [dogaćanje](#)). Lažne vijesti na primjer se smatraju prijetnjom temeljnim demokratskim vrijednostima (vidjeti [dogaćanje](#)). Često istaknut pojam govora mržnje ukazuje na potrebu za rješavanjem tog problema i povećanjem zaštite žrtava govora mržnje (primjer [ideje](#) i [dogaćanja](#)) i zločina iz mržnje (vidjeti [dogaćanje](#)).

U okviru pod teme gospodarskih i socijalnih prava, o čemu je bilo riječi i u okviru tematskog područja „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, raspravljalo se o pitanjima kao što su pravo na stanovanje (vidjeti primjer [ideje](#)), osiguravanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života (vidjeti primjer [dogaćanja](#)), socijalna sigurnost u pogledu hrane (vidjeti [ideju](#)) itd. Neki sudionici traže ažuriranje ljudskih prava u tom pogledu (vidjeti [ideju](#)) ili čak da socijalna prava budu utuživa (vidjeti [ideju](#)).

Iz perspektive prava određenog dijela stanovništva u nekoliko ideja zagovaraju se prava djece i ukazuje na potrebu za povećanjem zaštite djece u zakonodavstvu i politikama (vidjeti primjer [ideje](#)).

U kontekstu temeljnog prava na poštovanje kulturne, vjerske i jezične raznolikosti, široko prihvaćena ideja na platformi jest zahtjev da Europska unija prizna esperanto kao jezik europskih građana i građanki (vidjeti primjer [ideje](#)).

U drugoj skupini doprinosa naglašava se potreba za ukidanjem mjera povezanih s bolešću COVID-19 kada to bude moguće s obzirom na učinke pandemije kako bi se osigurao povratak u normalno stanje i ponovno uspostavile građanske slobode (vidjeti [ideju](#)). U tom pogledu, poziva se i na sprečavanje diskriminacije građana i građanki koji su odlučili da se neće cijepiti ili koji se redovito testiraju kako bi dobili pristup osnovnim sadržajima (vidjeti primjer [ideje](#)). Pitanja u vezi s cijepljenjem protiv bolesti COVID-19 detaljnije se razmatraju u okviru tematskog područja „Zdravlje”.

U nekim se doprinosima EU poziva da preuzme vodeću ulogu u zaštiti prava životinja (vidjeti [ideju](#)), primjerice uvođenjem „dozvole za životinje” (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice smatraju da, iako se u

Ugovorima EU-a životinje priznaju kao čuvstvena bića, u poljoprivrednoj i mesnoj industriji i dalje ima zlostavljačkog i okrutnog postupanja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi su posebno usmjereni na pravosudna pitanja i posljedice mobilnosti unutar EU-a i raspravljaju o potrebi za olakšavanjem postupaka, primjerice u vezi s nasljeđivanjem (vidjeti [ideju](#)) i smrću (vidjeti [ideju](#)) te predlažu da registri bračnoimovinskih režima i registriranih partnerstava u državama članicama budu međusobno povezani (vidjeti [ideju](#)). Na otvorenom forumu u obliku internetskog seminara sudionici i sudionice raspravljali su o postupovnim pravima u kaznenim postupcima diljem EU-a (vidjeti [dogaćanje](#)).

Više sudionika i sudionica podržava pravo na samostalno liječenje s pomoću kanabisa (vidjeti primjer [ideje](#)) i raspravlja o dekriminalizaciji i legalizaciji droga u širem smislu (vidjeti primjer [ideje](#)). O tom se pitanju raspravlja i u okviru tematskog područja „Zdravlje”.

Neki građani i građanke predlažu da se mogućnosti gotovinskog plaćanja priznaju kao demokratsko pravo (vidjeti primjer [ideje](#)).

Uključiva društva

U različitim doprinosima poziva se na ulaganje većih napora u stvaranje uključivog društva, te se bave pitanjima kao što su sloboda, diskriminacija i jednakost. Najveća skupina doprinosa u okviru ove teme odnosi se na ideje o rodnoj ravnopravnosti, što uključuje jednu ideju koja je dobila veliku podršku (vidjeti [ideju](#) i primjer [dogaćanja](#)) i osnaživanju žena (vidjeti [dogaćanje](#)). Prijedlozi u vezi s time uključuju povećanje broja žena među donositeljima odluka u politici i gospodarstvu (vidjeti primjer [ideje](#)). O rodnoj ravnopravnosti opširno se raspravlja i u pogledu ostvarivanja jednake plaće (vidjeti primjer [ideje](#)), kao i u pogledu obrazovanja od djetinjstva (vidjeti [ideju](#)). U okviru drugih tema poziva se i na rodno osviješten pristup sektorima poput STEM-a u kojima tradicionalno prevladavaju muškarci, kako bi se smanjila rodna neravnopravnost.

Kad je riječ o seksualnim i reproduktivnim pravima, građani i građanke imaju oprečna mišljenja. U skupini doprinosa naglašava se važnost spolnog i reproduktivnog zdravlja i s time povezanih prava kao temeljnog sredstva za postizanje rodne ravnopravnosti i okončanje rodno uvjetovanog nasilja, uključujući pravo na pobačaj (vidjeti primjer [ideje](#)). S druge strane, u drugim se doprinosima zagovara zaštita dostojanstva i prava na život tako da se prekine financiranje u područjima istraživanja, razvojne pomoći i javnog zdravlja EU-a za koja se smatra da promiču uništavanje ljudskih embrija (vidjeti [ideju](#)). Osim o temi pobačaja, u idejama povezanim sa seksualnim i reproduktivnim pravima raspravlja se o potrebi za provedbom učinkovitih mjera za suzbijanje povećanog rodno uvjetovanog nasilja (vidjeti primjer [ideje](#) i [dogaćanja](#)) te se zagovara hvatanje ukoštac s muškim stereotipima (vidjeti [ideju](#)) i suzbijanje osvetničke pornografije i uznemiravanja na internetu (vidjeti [dogaćaj](#)).

Još jedna tema koja je privukla brojne doprinose jest potreba za daljnjim promicanjem uključivanja osoba s invaliditetom, primjerice osoba s trisomijom 21 (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice pozivaju na uključivanje osoba s invaliditetom u nacionalne ustave (vidjeti [ideju](#) i [dogaćanje](#)), kao i na politike za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom (vidjeti [ideju](#)) i osposobljavanje u pogledu osviještenosti o invaliditetu za sve zaposlenike (vidjeti [ideju](#)). Slično tome, u jednoj se ideji zagovara osposobljavanje nastavnika o tome kako učenike s invaliditetom uključiti u razrede (vidjeti [ideju](#)). Ti prijedlozi obuhvaćaju: i. uklanjanje prepreka za osobe s invaliditetom povećanjem pristupačnosti proizvoda i usluga (vidjeti [ideju](#)) i [dogaćanje](#)), ii. odgovarajuću zaštitu njihovih ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)) i iii. suzbijanje diskriminacije osoba s mentalnim invaliditetom (vidjeti [ideju](#)). Na događanju koje je polučilo velik broj komentara i odobravanja sudionici i sudionice isto tako pozivaju na uključivanje osoba s Downovim sindromom i zakonodavne inicijative kako bi im se pružila potpora (vidjeti [dogaćanje](#)) i kako bi se povećala njihova vidljivost i sudjelovanje u svim razinama društva (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice smatraju da su prava žena, LGBTIQ manjina i ljudska prava u nekim državama članicama ugrožena (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). U skladu s time, brojni sudionici i sudionice pozivaju na

zaštitu LGBTIQ osoba i priznavanje istospolnih brakova u svim državama članicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) te priznavanje roditeljstva LGBTIQ osoba (vidjeti [ideju](#)). Na jednom događanju u obliku radionice raspravljalo se o integraciji prava LGBTIQ osoba u okviru različitih tema (vidjeti [događanje](#)). U drugoj ideji predlaže se uvođenje koncepta višestruke diskriminacije, tj. diskriminacije na temelju dviju ili više osnova te poduzimanje konkretnih mjera za borbu protiv nje (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na starenje europskih društava, na platformi su upućeni pozivi na borbu protiv dobne diskriminacije (vidjeti [ideju](#)). Održano je i događanje kako bi se istražile posljedice demografskih promjena na strukturne temelje društva (vidjeti [događanje](#)).

Na nekoliko događanja pozornost je bila usmjerena na pitanje prava nacionalnih i etničkih manjina (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), uključujući romsku zajednicu (vidjeti primjer [ideje](#), [događanja](#) i [događanja](#)). Isto tako, u nekim se idejama poziva na donošenje uredbe EU-a kojom bi se osigurala jezična prava europskih manjina (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj vrlo podržanoj ideji traži se da katalonski postane službeni jezik EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Raspravljalo se o promišljanjima o uključivoj komunikaciji u Komisiji, a sudionici i sudionice komentirali su da bi se europski građani i građanke trebali osjećati slobodnima slaviti vjerske blagdane kako bi se izbjeglo da se osjećaju obrnuto diskriminiranima (vidjeti [ideju](#), [ideju](#) i [događanje](#)).

Kad je riječ o izgledima za raznolik i uključivu Europu, sudionici i sudionice raspravljaju o potrebi za uspješnim integracijskim politikama jer neki ističu da neuspjeh u provedbi učinkovitih politika integracije imigranata stvara napetosti u europskim društvima i s time povezane sigurnosne rizike (vidjeti [ideju](#)).

Zaštita vladavine prava

Često se ponavlja tema potrebe za poštovanjem vladavine prava i demokratskih vrijednosti (vidjeti

primjer [ideje](#)). U doprinosima se ta načela uvažavaju kao temelji Europske unije (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Iako se u većini doprinosa raspravlja o unutarnjim aspektima u pogledu vladavine prava, obuhvaćeni su i vanjski aspekti te se EU poziva da zauzme stroži stav prema trećim zemljama, kao što su Rusija i Kina.

U jednoj od najpodržanijih ideja u okviru te teme poziva se na uspostavu mehanizma preispitivanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava (vidjeti [ideju](#)). Istaknuta je i važnost vladavine prava za funkcioniranje unutarnjeg tržišta (vidjeti [ideju](#)). Ideja o utvrđivanju zajedničke vizije za zaštitu njezinih vrijednosti i institucija stoga je široko rasprostranjena na cijeloj platformi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Mnogi sudionici i sudionice zabrinuti su u pogledu poštovanja vrijednosti EU-a i vladavine prava unutar EU-a (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)), pri čemu neki posebno spominju Mađarsku (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) i Poljsku (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). U jednoj vrlo podržanoj ideji ističe se da bi sve države članice trebale poštovati demokraciju i vladavinu prava bez dvostrukih standarda.

U pogledu tih percipiranih prijetnji vladavini prava sudionici i sudionice predlažu različite strategije za borbu protiv kršenja tih prava: i. smanjenje bespovratnih sredstava zemljama, ii. oduzimanje njihovih glasačkih prava u Vijeću (vidjeti primjer [ideje](#)), iii. upotrebu mehanizama proračunske zaštite povezanih s vladavinom prava (vidjeti [ideju](#)), iv. preispitivanje članka 7. kako bi se olakšalo sankcioniranje vlada koje krše vrijednosti EU-a (vidjeti [ideju](#)), v. uvođenje mehanizma kojim se države članice mogu izbaciti ako krše demokratsku vladavinu prava (vidjeti [ideju](#)) i vi. uspostavu nadzornog tijela kao što je Sud Europske unije za zaštitu demokracije i vladavine prava u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

Predlaže se i niz ideja za osiguravanje vladavine prava, uz druge vrijednosti EU-a. U nekoliko ideja predlaže se pružanje potpore organizacijama civilnog društva kao način jačanja i održavanja demokratske vladavine prava (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Jedna sudionica iznijela je povezanu ideju o provedbi strategije civilnog društva EU-a kako bi organizacije civilnog društva mogle slobodno djelovati i doprinositi poštovanju europskih vrijednosti (vidjeti [ideju](#)).

Ipak, u najraširenijoj ideji poziva se na ukidanje pravila jednoglasnosti kako bi se osiguralo da države članice koje nisu usklađene s vladavinom prava ne mogu blokirati donošenje odluka u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Smatra se da je zaštita slobode tiska i medija povezana sa zaštitom vladavine prava, a time i s vrijednostima EU-a. To je bila tema jedne participativne radionice čiji su ključni zaključci bili da je potrebno povećati transparentnost radi medijskog pluralizma i osigurati veću zaštitu novinara (vidjeti [dogaćanje](#)). Podupire se i veća transparentnost i uključenost građana i građanki u postupak donošenja odluka EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Iako se u prevladavajućoj skupini ideja upućuje na bojazni u vezi s kršenjem vladavine prava, u drugom skupu ideja dolazi do izražaja drukčija perspektiva, u kojoj se smatra da EU na autoritaran način zadire u ustave država članica (vidjeti primjer [ideje](#)). Na platformi su zabilježeni i pozivi na preispitivanje nadležnosti Suda Europske unije radi sprečavanja sukoba s nacionalnim ustavnim nadležnostima (vidjeti primjer [ideje](#) i [dogaćanja](#)). Primjerice, jedna sudionica smatra da demokracija postoji sve dok se poštuje narodni suverenitet (vidjeti [ideju](#)). Slično tome, drugi zagovaraju da se pravo veta provodi kao politički instrument zajamčen Ugovorima te da države članice imaju pravo na obranu granica i očuvanje kršćanske vjere, kulture i homogenog društva (vidjeti [ideju](#)).

Sigurnost

O pitanju sigurnosti uvelike se raspravlja u okviru drugih tematskih područja kao što je „EU u svijetu”, stoga se rjeđe pojavljuje kao tema u okviru tematskog područja „Vrijednosti i prava, vladavina prava i sigurnost”. Međutim, jedna od ideja koja je polučila najviše komentara u ovom tematskom području odnosi se na prijedlog za stvaranje vojske EU-a (vidjeti [ideju](#)) kako bi se države članice bolje zaštitile od neprijateljskih stranih aktera (vidjeti primjer [dogaćanja](#)). Nadalje, sudionici tvrde da bi centralizacija sigurnosti EU-a bila korisna, i u pogledu troškova i s obzirom na sve manji značaj nacionalnih

vojski diljem Europe, zbog slabije predanosti europskih građana obrani vlastite države (vidjeti [ideju](#)). Međutim, u odjeljku s komentarima drugi sudionici i sudionice doveli su u pitanje taj prijedlog, uz argumente uglavnom o političkim posljedicama ideje i odnosu obrane EU-a i nacionalne obrane. Jedna se sudionica stoga zalaže za integraciju i interoperabilnost nacionalnih vojski (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice raspravljaju i o budućnosti vanjske politike te o tome kako je promijeniti kako bi se osiguralo da Europa bude akter na međunarodnoj sceni (vidjeti [dogaćanje](#)), pri čemu se EU također poziva da preispita prioritete u pogledu svojih sigurnosnih ciljeva, s obzirom na pitanja od migrantske krize, Afganistana do prijetnje koju predstavlja Kina u azijsko-pacifičkoj regiji (vidjeti [ideju](#)). S obzirom na netradicionalne vojne izazove kao što su terorizam, aktivnosti kriminalnih organizacija i nezakonito useljavanje jedna sudionica tvrdi da se oni ne mogu riješiti samo tradicionalnim vojnim strategijama jer zahtijevaju sigurnosne mjere koje se uspostavljaju diplomacijom, posredovanjem i društvenom kohezijom (vidjeti [ideju](#)). Važan su primjer energetska sigurnost (vidjeti [ideju](#)) i cilj smanjenja ovisnosti radi poboljšanja geopolitičkih obrambenih sposobnosti Europske unije (vidjeti [ideju](#)). U raspravama na platformi također dolazi do suprotstavljanja ideja pacifista koji promiču obrambene strategije s onima koji zagovaraju da je u suočavanju sa supersilama, kao što su Kina i Rusija, potrebna vojna sigurnost (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice smatraju da se EU ne bi trebao baviti pitanjima obrane i da je bolje da se države članice brane uz potporu NATO-a (vidjeti [ideju](#)).

Na platformi su široko rasprostranjene sigurnosne bojazni u vezi s Rusijom, primjerice u pogledu opasnosti od dezinformacija i utjecaja Rusije na europske zemlje (vidjeti [ideju](#) i [dogaćanje](#)), te su česta mišljenja o potrebi za razvojem zajedničkih politika (vidjeti [ideju](#)).

Prilikom rasprave o unutarnjoj sigurnosti u EU-u, neki sudionici i sudionice ističu potrebu za borbom protiv različitih vrsta prijetnji poput kibernetičkih napada, s pomoću pojačane koordinacije u području kibersigurnosti, (vidjeti [ideju](#)) i višestrukih oblika terorizma, s pomoću koordiniranih programa za borbu protiv terorizma

(vidjeti primjer događanja). Uz to, naglašavaju da je važno spriječiti radikalizaciju i polarizaciju europskih društava, primjerice uspostavljanjem Mreže za osvješćivanje o radikalizaciji radi razmjene najboljih praksi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)).

Predlaže se i koordinacija policijskih snaga na razini EU-a kako bi se osiguralo ravnopravnost i ujednačen rad u svim državama članicama (vidjeti [ideju](#)). U tom su pogledu sudionici predložili uvođenje vojnog i policijskog programa Erasmus kako bi se ojačao osjećaj pripadnosti EU-u i olakšala razmjena dobrih praksi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). O sličnim se idejama raspravlja i u okviru tematskog područja „EU u svijetu”.

U posljednjoj skupini ideja, na platformi je upućeno nekoliko poziva na olakšavanje kaznenog progona i izvršavanja zakonodavstva preko nacionalnih granica (vidjeti primjere [ideje](#) i [ideje](#)), primjerice usvajanjem jedinstvenog kaznenog zakona (vidjeti [ideju](#)). Uzimajući u obzir slobodu kretanja unutar EU-a, neki građani i građanke podržavaju osnivanje europske agencije za jačanje suradnje među državama članicama u borbi protiv terorizma i organiziranog kriminala (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Jedan sudionik također upozorava na opasnost koju predstavlja nezakonita prodaja oružja (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici zalažu se i za jačanje Europol – već postojeće europske agencije za borbu protiv međunarodnog kriminala i terorizma (vidjeti [ideju](#)).

Vrijednosti EU-a

Na platformi se često ističe važnost i središnji značaj održavanja europskih vrijednosti (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj skupini ideja na platformi raspravlja se o tome što znači biti Europljanin i o vrijednostima koje bi EU trebao utjeloviti i promicati (na primjer, vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)). Nekoliko građana i građanki posebno ističe da načela ljudskog dostojanstva, slobode, ravnopravnosti, demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, pluralizma, pravde i solidarnosti (vidjeti [događanje](#)) te rodne ravnopravnosti, među ostalim, predstavljaju sustav vrijednosti Europske unije i

smatraju da bi ta načela trebala usmjeravati njezine politike. U skladu s time veliku podršku dobio je prijedlog za uvođenje mehanizma za preispitivanje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u EU-u (vidjeti [ideju](#)). Građani i građanke upućuju i na zajedničke korijene i heterogene posebnosti koje obilježavaju svaku državu članicu (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice raspravljaju i o potrebi za europskim ustavom kojim bi se jasno definirao skup temeljnih europskih vrijednosti koje treba poštovati u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Jedna skupina rasprava usmjerena je na mjesto religije i religijskih vrijednosti u Europi, uz rasprave o ulozi kršćanskih vrijednosti i potrebi za njihovom zaštitom (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)), ali i pozive na poštovanje kulturne i vjerske raznolikosti u Europi (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o kršćanstvu, na jednom se događanju raspravljalo o tome kako istočnoeuropske zemlje usklađuju javno isticanje vjere s tolerancijom prema drugim vjeroispovijestima i uvjerenjima (vidjeti [događanje](#)). O religiji i njezinoj važnosti u današnjoj Europskoj uniji raspravljalo se tijekom međuvjerskog susreta u Dublinu (vidjeti [događanje](#)). Isto tako, sudionici i sudionice zagovaraju da bi se etička pitanja koja se sve više izazivaju podjele trebala rješavati s pomoću međureligijskih dijaloga i međukulturnih perspektiva (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nedavnim doprinosima također se postavlja pitanje antisemitizma kao velike prijetnje građanima i građankama iz židovskih zajednica u mnogim zemljama, s obzirom na zabilježen porast napada i nasilja (vidjeti [ideju](#)).

Lobiranje i korupcija

Kao i u slučaju tematskog područja „Europska demokracija”, neki sudionici i sudionice usredotočili su se na pitanja povezana s lobiranjem i korupcijom. Postoje prijedlozi da se poboljša regulacija i transparentnost lobiranja za privatne interese (vidjeti [ideju](#)) i ograniči njegov utjecaj na politiku EU-a (vidjeti

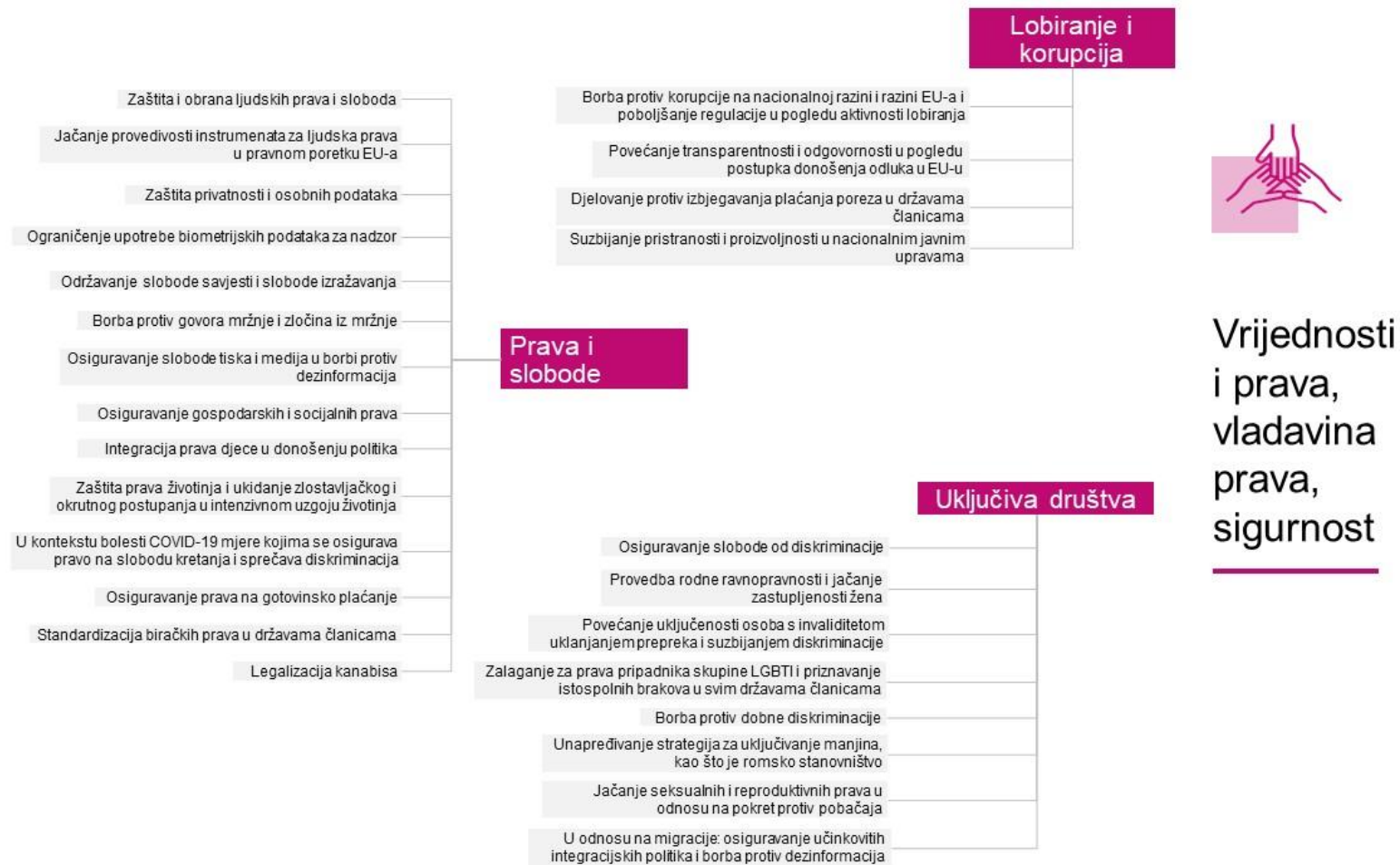

primjer [ideje](#)). Drugi sudionici i sudionice raspravljali su o tome kako se boriti protiv korupcije povezane s institucijama EU-a, upotrebi sredstava EU-a i zaštititi zviždača (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan sudionik predložio je osnivanje povjerenstva za istinu i pomirenje koje bi se bavilo navodnim kršenjima Ugovorâ EU-a od strane dužnosnika EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Osim borbe protiv korupcije na razini institucija EU-a, u nekim se slučajevima poziva EU da ispita nepristranost nacionalnih javnih uprava u cilju suzbijanja pristranosti i proizvoljnosti (vidjeti [ideju](#) i [dogaćanje](#)) ili borbe protiv korupcije u pravosuđu (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice traže od EU-a da poduzme mjere protiv izbjegavanja plaćanja poreza i korupcije u državama članicama (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, neki sudionici i sudionice izrazili su ogorčenost zbog toga što nemaju pristup pravičnom sudskom postupku (vidjeti [ideju](#)).

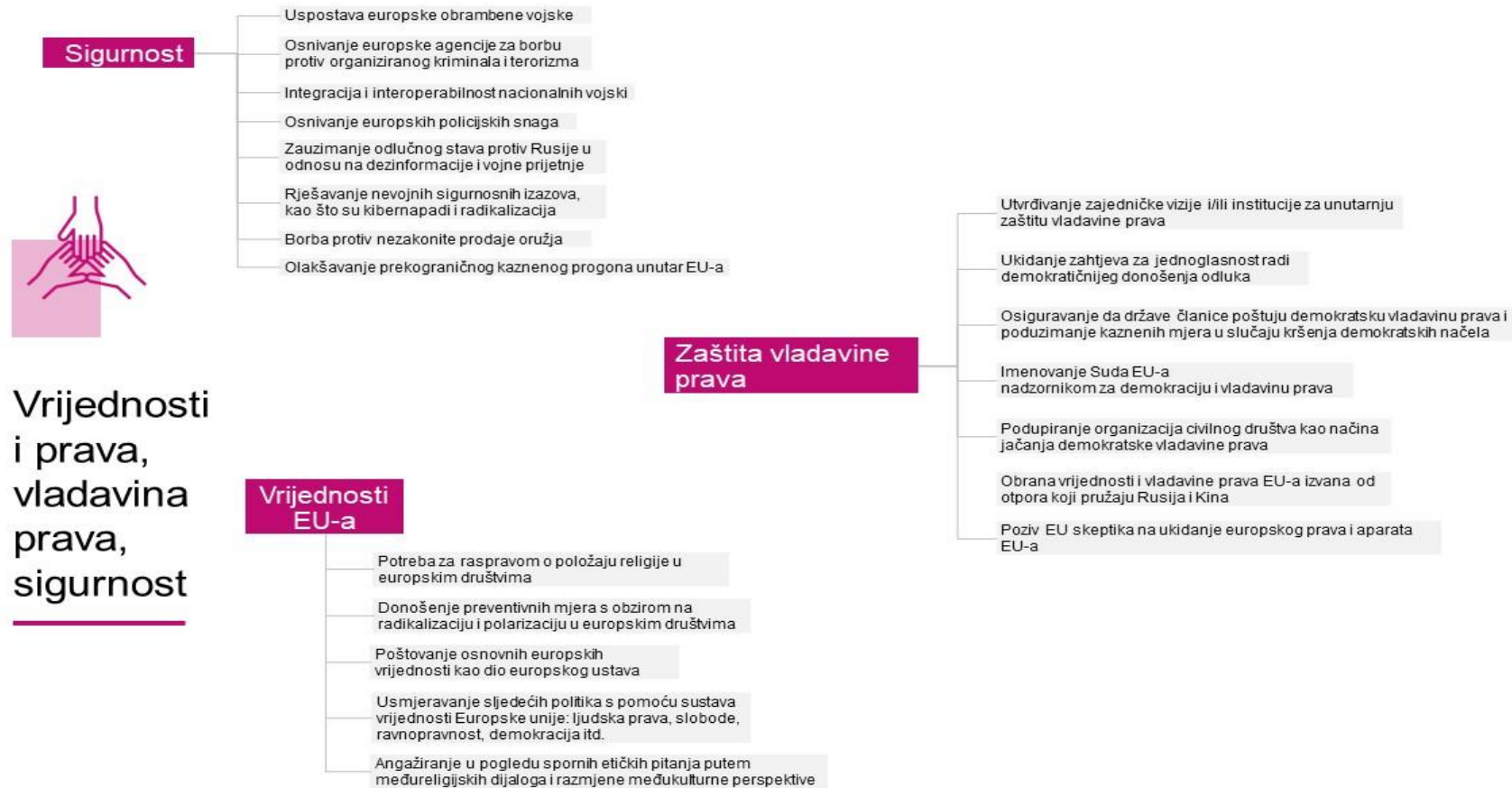

Prikaz 17 – Mentalna mapa za tematsko područje „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost”, dio 1.

Prikaz 18 – Mentalna mapa za tematsko područje „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost”, dio 2.

7. Digitalna transformacija

U okviru tematskog područja „Digitalna transformacija” prikupljeno je 893 ideja, 1169 komentara i organizirano 357 događanja, što ukupno iznosi 2419 doprinosa. Sudionici i sudionice koji su dali doprinos općenito naglašavaju potrebu za digitalnom transformacijom što se tiče budućega gospodarstva, suradnje, zdravlja i drugih područja života. Međutim, ističu i nekoliko izazova povezanih s digitalnom transformacijom, kao što su etička pitanja, rastući digitalni jaz, nedostaci Opće uredbe o zaštiti podataka i kiberprijetnje. U vezi s time, u temama koje se najčešće javljaju sudionici i sudionice ističu potrebu za ulaganjem u digitalno obrazovanje i poticanje digitalnih vještina te ulaganje u digitalne inovacije i prelazak na digitalno suverenu Europu. Različite ideje mogu se grupirati prema sljedećim temama:

- **obrazovanje i osposobljavanje: digitalne vještine**
- **digitalna suverenost i etika**
- **opća digitalizacija društva**
- **europski digitalni alati: digitalizacija javnih usluga**
- **digitalni podaci**
- **kibersigurnost**
- **digitalna prava i uključivanje**
- **onečišćenje, održivost i trajnost**
- **digitalizacija gospodarstva**
- **digitalno zdravstvo.**

Događanja

U nizu događanja raspravljalo se o potrebi za digitalizacijom, koristima i rizicima, kao i o mogućim pristupima postizanju povećane digitalizacije. Događanja često imaju lokalnu perspektivu, kao u slučaju rasprave s građanima i građankama u Sloveniji o ubrzanju digitalizaciji ruralnih područja i lokalnom gospodarstvu (vidjeti [događanje](#)).

Na brojnim se događanjima raspravlja o temi umjetne inteligencije, primjerice u otvorenom dijalogu s građanima i građankama Dresdena u Njemačkoj (vidjeti [događanje](#)). Sudionici i sudionice izrazili su niz ideja, primjerice potrebu za razvojem standarda usmjerenih na čovjeka u vezi s upotrebom i razvojem umjetne inteligencije (vidjeti [ideju](#)). O temi umjetne inteligencije raspravljalo se i na više tehnički usmjerenim i specijaliziranim događanjima, kao što je sastanak na vrhu dionika umjetne inteligencije u studenome na kojem se raspravljalo o koristima i rizicima tehnologija umjetne inteligencije i za javnost i za poduzeća (vidjeti [događanje](#)).

Druga kategorija događanja odnosi se na rasprave o pitanju cenzure i širenju govora mržnje i lažnih vijesti na digitalnim platformama i društvenim medijima. U nekoliko interakcija među sudionicima i sudionicama naglašena je potreba za jačanjem slobode izražavanja i zaštitom prava potrošača (vidjeti [događanje](#)).

U portugalskom dijalogu s građanima i građankama, suorganiziranom s mrežom Europe Direct, kao rješenje za zaustavljanje depopulacije predlažu se jednak pristup i digitalizacija ruralnih područja te je naglašena potreba da se osiguraju dobri uvjeti za rad na daljinu ili digitalne nomade (vidjeti [događanje](#)).

Na nekim se događanjima raspravljalo o utjecaju digitalizacije na okoliš u pogledu stvaranja otpada i okolišnim troškovima proizvodnje digitalnih proizvoda. Na latvijskom događanju izneseni su prijedlozi o načinima suzbijanja upotrebe proizvoljnih rokova valjanosti i poticanja recikliranja tehnologije (vidjeti [događanje](#)).

Na događanju u organizaciji mađarskog Nacionalnog vijeća mladih sa sudionicima i sudionicama raspravljalo se o digitalizaciji i digitalnoj tranziciji. Izražena je ideja o zajedničkoj platformi za internetsko obrazovanje na razini EU-a u cilju prikupljanja dobrih praksi u digitalnom obrazovanju, kao i drugih načina za poticanje procesa digitalizacije i digitalizacije rada s mladima, uz snažan poziv na pružanje potpore mladima kojima nedostaju digitalno znanje i alati (vidjeti

[događanje](#)). O tim se temama raspravljalo i na poljskoj nacionalnoj raspravi o digitalnoj transformaciji, kao i o digitalizaciji drugih sektora kao što su javni sektor, poljoprivreda i turizam (vidjeti [događanje](#)).

Događanje organizirano u Švedskoj rezultiralo je trima idejama povezanim s digitalnom transformacijom, odnosno osiguravanjem privatnosti u području digitalnih plaćanja, djelovanjem u području kibersigurnosti i osiguravanjem uključenosti u novo digitalno društvo (vidjeti [događanje](#)).

Obrazovanje i osposobljavanje: digitalne vještine

Jedna od najčešćih ideja na platformi u okviru tematskog područja „Digitalna transformacija” odnosi se na potrebu da se građanima EU-a pruže vještine i alati potrebni za rast i uspjeh u svijetu koji se sve više digitalizira. U nizu ideja na platformi zagovaraju se sveobuhvatni naporu u području digitalne pismenosti na razini EU-a, u svim njegovim zemljama, jer se smatra da su za gospodarstvo glavni prioritet razvoj i promicanje digitalnih vještina (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici posebno spominju potrebu za razvojem digitalnih vještina mladih u svim državama članicama EU-a kako bi se poboljšala njihova zapošljivost (vidjeti primjer [ideje](#)). Poboljšanje digitalnih vještina i osiguravanje sposobnosti za snalaženje u digitaliziranom društvu imaju ne samo gospodarsku korist, već se i sve više smatraju preduvjetom za osiguravanje šireg pristupa obrazovanju, kulturi i važnim javnim uslugama (vidjeti primjer [ideje](#)). U idejama se predlaže da se s time počne od osnovne škole i nastavi tijekom cijelog obrazovanja (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), uključujući među starijim stanovništvom (vidjeti primjer [događanja](#) i [ideje](#)). Jedan sudionik upućuje na Program EU-a za vještine i Akcijski plan za digitalno obrazovanje za razdoblje 2021. – 2027. te traži njihovu ubranu provedbu u pogledu digitalnih vještina, posebno s obzirom na pandemiju bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). Osim osposobljavanja u području digitalnih vještina, poziva se i na pružanje osposobljavanja o opasnostima interneta, kao što su uvjerljivo krivotvoreni videozapisi

i obrazovanje o metodama za sprečavanje prijevara na internetu (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici i sudionice izražavaju potrebu za donošenjem zakonodavstva EU-a o digitalnom obrazovanju kako bi se zaštitilo maloljetnike u virtualnom prostoru i osiguralo visokokvalitetno obrazovanje (vidjeti [ideju](#)).

U okviru tematskog područja „Obrazovanje, kultura, mladi i sport” jednako se tako raspravljalo i o temi e-učenja u kontekstu zdravstvene krize, što je postalo česta tema u doprinosima sa zajedničkim pozivom na veća ulaganja i napore za poticanje digitalizacije obrazovanja (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim hardverske infrastrukture sudionici i sudionice predlažu stvaranje jedinstvene europske platforme za učenje na daljinu (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)), razvoj virtualnih i imerzivnih pedagoških alata (vidjeti [ideju](#)) ili zajedničkog internetskog portala za internetske digitalne potvrde (vidjeti primjer [ideje](#)). S tim u vezi sudionici i sudionice također predlažu daljnje promicanje znanstvenih karijera (vidjeti primjer [ideje](#) i [dogaćanja](#)) i razvoj programa znanstvenog istraživanja za mlade studente, uz ulaganje u područje digitalizacije i inovacija (vidjeti [ideju](#)).

Digitalna suverenost i etika

Tema digitalne suverenosti često je prisutna, a veliku podršku dobilo je nekoliko ideja za ulaganje u softver otvorenog koda. Ideje za poticanje digitalnog suvereniteta podnesene na platformi usmjerene su na stratešku neovisnost Europe u pogledu hardvera, softvera i platformi društvenih medija, uz nekoliko poziva na jačanje i promicanje otpornosti i neovisnosti softvera te ulaganja u inovacije (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Niz ideja poziva na ulaganje u europski softver otvorenog koda iz egalitarnih razloga i povećanu suradnju među državama članicama (vidjeti primjer vrlo podržane [ideje](#)), među ostalim i kako bi se postigla veća digitalna autonomija (vidjeti primjer [ideje](#)). Podtema ideja uključuje unapređenje EU-ova digitalnog razvoja i proizvodnje, poduzimanje mjera u pogledu monopola internetske industrije (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) u odnosu na druge aktere kao što su SAD ili Kina. Kao i u drugim tematskim područjima

sudionici i sudionice promiču ideju o digitalnim medijskim platformama u vlasništvu Europe i koje ona predvodi, poput europske platforme za internetski prijenos (vidjeti primjer [ideje](#)). S tim u vezi, sudionik raspravlja o potrebi da Akt o digitalnim uslugama i Akt o digitalnim tržištima idu korak dalje kako bi se suzbio hegemonijski položaj digitalnih divova koji dolaze izvan EU-a. Kako bi se potaknuo digitalni suverenitet EU-a, jedan sudionik poziva na poticanje inovacija, među ostalim, ulaganjem u europska *start-up* poduzeća velikog potencijala i suvereni oblak (vidjeti [ideju](#)). Taj poziv na stratešku autonomiju Europske unije u digitalnom području i europski model digitalizacije isto je jedna od ideja koje su proizašle iz programa građanske participacije i foruma u organizaciji Opservatorija Njemačke, Italije i Europe (vidjeti [dogaćanje](#)).

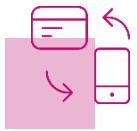
Osim suvereniteta u pogledu digitalnog softvera, drugi sudionici i sudionice posebno ističu potrebu da EU postigne suverenitet u pogledu hardvera (vidjeti [dogaćanje](#)). Primjerice, u jednoj od najpodržanijih ideja predlaže se razvoj i promicanje vlastite proizvodnje čipova u Europi (vidjeti [ideju](#)), a u drugoj se izričito spominju ovisnosti o posebnim metalima (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik opisuje suvereni i „zeleni” europski pametni telefon koji bi bio u potpunosti proizveden u EU-u (vidjeti [ideju](#)).

Središnji element poziva na digitalnu suverenost potreba je za ulaganjem u inovacije i istraživanje, pri čemu se više puta spominju europski centri za digitalne inovacije (vidjeti primjer [ideje](#)). Kako bi digitalni suverenitet i održivost postali okosnica europske digitalne politike, jedan sudionik predlaže da se financiranje EU-a usko poveže s projektima digitalne, održive transformacije i europskim zonama slobodne digitalne trgovine (vidjeti [ideju](#)).

U još jednoj skupini ideja snažan naglasak stavlja se na etički aspekt. Konkretno, sudionici i sudionice žele ojačati digitalni suverenitet EU-a kako bi bio u potpunosti usklađen s europskim vrijednostima, standardima, transparentnošću i etikom (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice izrazili su potrebu da EU bude predvodnik u digitalizaciji, među ostalim i u području znanstvenog i tehnološkog zakonodavstva (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, u najpodržanijoj ideji u okviru tog tematskog područja poziva se na pravednu digitalizaciju koja se temelji na ljudskim pravima,

uključujući radnička i sindikalna prava (vidjeti [ideju](#)), kao i na zaštitu slobode izražavanja mjerama protiv oblika govora mržnje i širenja lažnih vijesti (vidjeti [dogaćanje](#)).

Opća digitalizacija društva

Doprinosi na temu digitalne transformacije uglavnom su usmjereni na povećanu digitalizaciju raznih područja društva EU-a i napore koji su potrebu u tu svrhu. U tom pogledu sudionici i sudionice upućuju na digitalno desetljeće i pozivaju na ubrzanje i pomno praćenje napretka država članica (vidjeti primjer [ideje](#)). Niz sudionika i sudionica nadalje predlaže digitalnu tranziciju s idejama o digitalizaciji javnog prijevoza EU-a sa zajedničkom elektroničkom pokaznom kartom za prijevoz (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionici raspravljaju o digitalizaciji u vezi s poljoprivredom (vidjeti primjer [dogaćanja](#)), pravosuđem u EU-u (vidjeti primjer [dogaćanja](#)) ili u okviru postizanja održivog i zelenijeg gospodarstva (vidjeti primjer [dogaćanja](#)).

Jedna od podtema odnosi se na digitalno glasovanje, pri čemu brojni sudionici i sudionice na platformi ističu prednosti elektroničkog glasovanja i elektroničkih potpisa (vidjeti [ideju](#)), posebno u kontekstu pandemije (vidjeti primjer [ideje](#)). To se pitanje razmatralo s gledišta učinkovitosti, sigurnosti i inovacija, a ne iz perspektive jačanja demokracije. Međutim, u komentarima se javljaju oprečna stajališta u kojima se upućuje na niz nedostataka elektroničkog glasovanja. Sudionici i sudionice predlažu primjenu tehnologije lanca blokova ili uspostavu europskog visokokodiranog sustava e-pošte kao potencijalne načine jamčenja sigurnosti digitalnog glasovanja u EU-u.

Kad je riječ o digitalnim inovacijama, u idejama koje su iznesene na platformi u vezi s digitalnim rastom zagovara se prije svega jačanje uloge EU-a u daljnjem razvoju alata umjetne inteligencije. Poziv na ulaganje zajedničkih napora u cilju suradnje izražen je u ideji o osnivanju europskog odjela za istraživanja u području umjetne inteligencije (vidjeti [ideju](#)). Za neke sudionike i sudionice umjetna inteligencija ključna je sastavnica za poticanje gospodarskog rasta i blagostanja u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Zabilježen je zajednički poziv na pojačano planiranje i regulaciju u pogledu postojećih mogućnosti umjetne inteligencije i algoritamskih sustava za donošenje odluka kako bi se rizici sveli na najmanju moguću mjeru te povećala sigurnost i pristupačnost (vidjeti primjer [ideje](#), vidjeti primjer [dogaćanja](#)). Izražena je potreba za zakonodavnim mjerama kako bi se rizici povezani s tehnologijama umjetne inteligencije sveli na najmanju moguću mjeru (vidjeti primjer [dogaćanja](#)) i kako bi se poštovala temeljna prava. Primjer potonjeg je poziv da se izradi popis zabranjenih uporaba umjetne inteligencije, primjerice algoritamskog nadzora radnika (vidjeti [dogaćanje](#)). U jednoj od ideja u okviru te teme koja je primila veliku podršku raspravlja se o etičkoj umjetnoj inteligenciji i predlaže zakonodavstvo kojim bi se ograničili rizici umjetne inteligencije, regulirala upotreba podataka i izbjegle nejednakosti (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, neki sudionici ističu prednosti umjetne inteligencije, primjerice za javni sektor ili hitne medicinske usluge (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, drugi sudionici i sudionice oprezniji su i ističu budući rizik stvaranja umjetne inteligencije koja bi bila superiorna ljudskom mozgu (vidjeti primjer [ideje](#)).

U okviru još jedne ideje koja je primila veliku podršku razmatra se potreba osiguravanja toga da se glavnim platformama za skupno financiranje može pristupiti iz svih država članica (vidjeti [ideju](#)).

U nekim se idejama raspravlja i o (potencijalnim) nedostacima digitalizacije društva, kao što su isključenost osoba koje su manje digitalno osviještene, pritisci na okoliš, dehumanizacija, robotizacija te pojačano praćenje i nadzor pojedinaca (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Sudionici i sudionice žele da se istraže te negativne posljedice digitalizacije. S tim u vezi, u nekim se doprinosima želi ažurirati zakonodavstvo s obzirom na sve veću digitalizaciju društva (vidjeti primjer [ideje](#)).

Europski digitalni alati: digitalizacija javnih usluga

Brojni sudionici i sudionice predlažu digitalizaciju upravljanja i javnog sektora unutar EU-a kako bi se omogućilo interoperabilnost i e-upravljanje (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#), vidjeti [dogaćanje](#)). Građani predlažu niz

posebnih tehnoloških i digitalnih alata za europske građane i građanke. Uvelike se raspravlja o podtemi digitalnog ujedinjenja EU-a (vidjeti [ideju](#)) te se poziva na veću usklađenost na europskoj razini usvajanjem zajedničkih digitalnih alata: primjerice europske socijalne mreže namijenjene izražavanju javnog mišljenja (vidjeti [ideju](#)) i stvaranjem okvira s pomoću kojeg bi se svim državama članicama EU-a olakšala suradnja na informatičkim projektima. Ta je ideja dodatno razrađena uz nekoliko prijedloga o sveobuhvatnim digitalnim portalima za građanski angažman i utvrđivanje svakodnevnih životnih potreba (vidjeti [ideju](#)).

U velikom broju ideja raspravlja se o stvaranju digitalnog građanstva pri čemu su prisutne ideje za identifikaciju na razini Europe s pomoću digitalne osobne iskaznice (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)) ili vrlo sigurnih sustava EU-a za identifikaciju, primjerice na temelju koda otisaka prstiju (vidjeti primjer [ideje](#)). Slično tome, sudionici i sudionice predlažu uspostavu europskog digitalnog novčanika pri čemu bi se svi papirnati dokumenti zamijenili digitalnim dokumentima (vidjeti [ideju](#)).

Druga kategorija doprinosa usmjerena je na europske e-usluge: primjerice uspostavu jedinstvenog europskog pružatelja identiteta potpisa za omogućavanje pristupa javnim uslugama (vidjeti [ideju](#)), i na potrebu za usklađivanje standardâ i stvaranje jedinstvenog računa za autentifikaciju na europskoj razini (vidjeti [ideju](#)). Isto tako, predlaže se uvođenje „digitalne kartice EU-a za prekogranične usluge” kako bi se građanima koji žive u prekograničnim regijama pojednostavnio pristup javnim i hitnim službama (vidjeti [ideju](#)). Na događanjima se raspravljalo i o razvoju digitalnih alata i usluga kao što su digitalni identitet za EU, stvaranje europske aplikacije ili uvođenje digitalne europske putovnice (vidjeti primjer [događanja](#)).

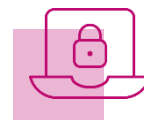

Digitalni podaci

Što se tiče teme digitalnih podataka, sudionici i sudionice ističu dosadašnji napredak, navodeći da je EU predvodnik u zaštiti pojedinaca u digitalnom svijetu. Međutim, poziva se na daljnji napredak u tom području (vidjeti primjer [događanja](#), vidjeti primjer [ideje](#)). Prijedlozi su primjerice usmjereni na izmjenu odredaba Opće

uredbe o zaštiti podataka kako bi se olakšalo odbijanje prikupljanja osobnih podataka na internetu (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednom se pak doprinosu zahtijevaju jasniji propisi kad je riječ o Općoj uredbi o zaštiti podataka i podacima zaposlenika (vidjeti [ideju](#)). Istodobno u više se doprinosa poziva na donošenje razumljivijeg zakonodavstva bez opterećivanja korisnika i korisnica stalnim zahtjevima za suglasnost (vidjeti primjer [ideje](#)). Među ostalim predlaže se da se u pogledu Opće uredbe o zaštiti podataka krene još korak dalje prema većoj autonomiji podataka za građane i građanke EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nekoliko sudionika i sudionica poziva na ograničavanje ili zabranu geografskog blokiranja (vidjeti primjer [ideje](#)), usklađivanje sustava za zaštitu podataka diljem EU-a i uvođenje osobnog oblaka za građane i građanke EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Kibersigurnost

Općenito, opetovano se poziva na suradnju na europskoj razini u pogledu infrastrukture, znanja i ljudskih resursa radi jačanja kibersigurnosti u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)).

U nizu ideja predlaže se jačanje zaštite od kiberkriminaliteta prvenstveno povećanjem mrežne sigurnosti, što za mnoge sudionike ide ruku pod ruku s povećanom digitalnom suverenosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Osim toga, trebalo bi poboljšati transparentnost i odgovornost u pogledu podatkovnih sustava (vidjeti primjer [ideje](#)). U okviru prijedloga od pet stupova, nadovezujući se na preporuke ENISA-e o rizicima uređaja povezanih s internetom stvari, sudionici i sudionice predlažu stvaranje oznake EU-a za sve proizvode interneta stvari kako bi se osiguralo da uređaj ispunjava minimalne zahtjeve u pogledu internetske sigurnosti i učinkovitosti, zajedno s propisima za proizvođače o preispitivanju i kontroli softvera trećih strana (vidjeti [ideju](#)). Predlaže se i oblik inspekcije kako bi se osigurala sigurnost aplikacija putem europskog tijela za nadzor sigurnosti mreže (vidjeti [ideju](#)).

O kibernetizmu raspravlja se i u nekoliko prijedloga za centralizirani pristup obrani EU-a, njegovih građana i poduzeća u slučaju internetskih prijetnji (vidjeti primjer [ideje](#)). Prijedlozi uključuju doprinose u rasponu od europske kibervojске (vidjeti [ideju](#)) do proširenja mandata agencije ENISA u europski centar za kiberobranu (vidjeti

[ideju](#)). Neki sudionici i sudionice smatraju da bi EU trebao biti predvodnik u nastojanjima da se sklopi globalni ugovor o kibersigurnosti, na temelju primjera Budimpeštanske konvencije iz 2001. (vidjeti [ideju](#)).

Osim obrambenih strategija postoji i nekoliko prijedloga zakonodavnih mjera, primjerice zagovaranje uvođenja zakonodavstva na razini EU-a za zaštitu privatnosti građana (vidjeti [ideju](#)). U nizu doprinosa jednako se tako naglašava potreba za uvođenjem propisa o platformama društvenih medija radi suzbijanja dezinformacija, lažnih vijesti i postizanja suvereniteta nad podacima (vidjeti primjer [ideje](#)). Kao primjer takvog propisa mogli bi biti protokoli za digitalnu identifikaciju mreža koje bi provjerilo europsko tijelo kako bi se izbjeglo klevetanje, digitalno zlostavljanje ili objavljivanje lažnih informacija (vidjeti [ideju](#)). Jedan sudionik smatra da bi Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) trebao imati ulogu u jačanju europskog djelovanja protiv kiberkriminaliteta te predlaže proširenje njegove nadležnosti na prekogranični kiberkriminalitet (vidjeti [ideju](#)).

Osim toga, poziva se na snažniju zaštitu potrošača u internetskom okruženju (vidjeti primjer [ideje](#)), primjerice tako da se u budućnosti potrošači mogu lakše predomisliti u pogledu kupnje.

Digitalna prava i uključivanje

Sudionici i sudionice smatraju da postoji više izazova uzrokovanih sve digitalnijim društvom. Jedan od razloga za zabrinutost vidljiv iz doprinosa jest digitalni jaz koji pogađa ranjive skupine. Primjerice, u jednoj se internetskoj raspravi razgovaralo o povećanoj digitalizaciji našeg društva te, kao posljedica toga, sve većoj isključenosti određenih skupina stanovništva, tzv. „gubitnicima u digitalizaciji” (vidjeti [događanje](#)).

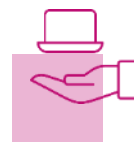
Sudionici i sudionice stoga naglašavaju potrebu da se zajamči slobodan i uključiv pristup digitalnom prostoru i sadržaju, primjerice pozivima na dostupne i cjenovno pristupačne digitalne usluge i uređaje (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Drugi sudionici predlažu da se digitalni pristup prepozna kao osnovna potreba tako da se na europskoj ili nacionalnoj razini osigura sustavno financiranje za pružanje digitalnih usluga (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Kao što je ranije navedeno, u nekoliko se ideja predlaže poboljšanje razine digitalne pismenosti i obrazovanja skupina mladog i starijeg stanovništva kako bi se promicala digitalna kohezija (vidjeti

primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Jedan sudionik predlaže uvođenje mehanizma praćenja kako bi se osiguralo pravednu i jednaku digitalizaciju i stjecanje digitalnih vještina (vidjeti [ideju](#)).

U još jednoj velikoj skupini ideja posebno se naglašava digitalna nejednakost između urbanih i ruralnih područja: poboljšanje digitalne povezivosti i pristupa osnovnim javnim i privatnim uslugama neki su od prijedloga o kojima se u okviru ove teme najviše raspravljalo (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o digitalnim pravima, neki sudionici i sudionice željeli bi da se ograniči ili smanji oglašavanje na kanalima digitalnih medija (vidjeti primjer [ideje](#)), dok drugi žele, u interesu slobode informiranja, uklanjanje naplatnih sustava (eng. *paypal*) i stavljanje informacija na raspolaganje bez plaćanja (vidjeti [ideju](#)).

U jednom se doprinosu poziva na pristup digitalizaciji u kojem se uzima u obzir rod s prijedlozima za pravni okvir za borbu protiv digitalnog nasilja i poziv na promicanje rodno prilagođenog digitalnog dizajna (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, sudionici i sudionice upućuju na potrebu za povećanjem ženskog poduzetništva i poticanjem stjecanja digitalnih vještina među ženama (vidjeti [događanje](#)). O pozivu na povećanje rodne ravnopravnosti u tehnološkom sektoru raspravljalo se i na radionici YEP-a (vidjeti [događanje](#)).

Onečišćenje, održivost i trajnost

U nekoliko slučajeva sudionici i sudionice digitalizaciju povezuju s održivijim društvom. Na primjer, poziva se na uvođenje digitalne putovnice za proizvode kako bi se promicalo lokalnu potrošnju i kružno gospodarstvo, a kojoj bi se moglo pristupiti s pomoću QR kodova koji sadrže informacije o podrijetlu proizvoda, sastavu, utjecaju na okoliš, recikliranju i završnom rukovanju (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, tu postoji problem jer digitalizacija, među ostalim, jednako pridonosi onečišćenju. Kako bi se to suzbilo, sudionici i sudionice pozivaju na održivu digitalizaciju uz više istraživanja utjecaja digitalizacije na okoliš i informiranje potrošača o utjecaju digitalnih proizvoda na okoliš (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)). Upućeni su prijedlozi za održivu proizvodnju, primjerice pozivom na stvaranje zelenijih podatkovnih

centara uz upotrebu zelene energije (vidjeti [ideju](#)) ili na proizvodnju novih proizvoda s pomoću recikliranog elektroničkog otpada ili drugih održivih alternativa (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Druga skupina ideja odnosi se na digitalni otpad te se u njoj poziva da se, primjerice, proširi jamstvo za digitalne proizvode (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, naglasak je na trajnoj, popravljivoj i pravednoj digitalnoj opremi koja je proizvedena na etičan način i koja bi se mogla promovirati, primjerice, nižim porezima (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice usmjereni su na proširenje održivosti i pristupačnosti ne samo na digitalne uređaje nego i na digitalnu infrastrukturu te na razvoj pametnih gradova (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugoj kategoriji ideja u tom pogledu predlaže se poticanje razvoja pristupačnih i održivih tehnologija ulaganjem u niskotehnološka rješenja (vidjeti [ideju](#)).

Digitalizacija gospodarstva

U skladu s temom koja je također razvijena u okviru teme „Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta”, u velikom broju ideja poziva se na prihvaćanje digitalnog gospodarstva i jedinstvenog digitalnog tržišta (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice raspravljaju primjerice o uvođenju platforme EU-a za lance blokova (vidjeti primjer [ideje](#) i [ideje](#)). Podjednako se spominju ideja programa digitalnog jedinstvenog tržišta za promicanje e-trgovine, kao i načini jačanja kapaciteta MSP-ova za upotrebu digitalnih alata i naprednih tehnologija (vidjeti [ideju](#)).

Drugi sudionici i sudionice raspravljaju i o kriptovalutama te zahtijevaju da vlade uvedu kriptovalute kako bi bile od koristi digitalnom i gospodarski aktivnom društvu i razvijale ga (vidjeti primjer [ideje](#)) ili pozivaju na uvođenje europske kriptovalute (vidjeti primjer [ideje](#)). Na platformi se iznose i protuargumenti o potrebi reguliranja ili zabrane kriptovaluta (vidjeti primjer [ideje](#)).

Osim toga, u nekoliko ideja zagovara se uvođenje digitalnog eura kao sigurnog i praktičnog načina plaćanja (vidjeti primjer [ideje](#)).

U drugoj se skupini ideja potiču ulaganja i jačanje konkurentnosti europskog digitalnog tržišta promicanjem strategije digitalizacije za mala i srednja poduzeća (MSP) (vidjeti primjer [ideje](#)) i poboljšanjem tržišnih uvjeta za razvoj *start-up* poduzeća u okviru europskih digitalnih

infrastruktura (vidjeti [ideju](#)). S tim u vezi, jedan sudionik raspravlja o pojačanoj digitalizaciji gospodarstva s digitalnim računima te pojednostavljenju digitalnih transakcija i internetskog bankarstva koji bi bili dostupniji putem telefona (vidjeti [ideju](#)).

Digitalno zdravstvo

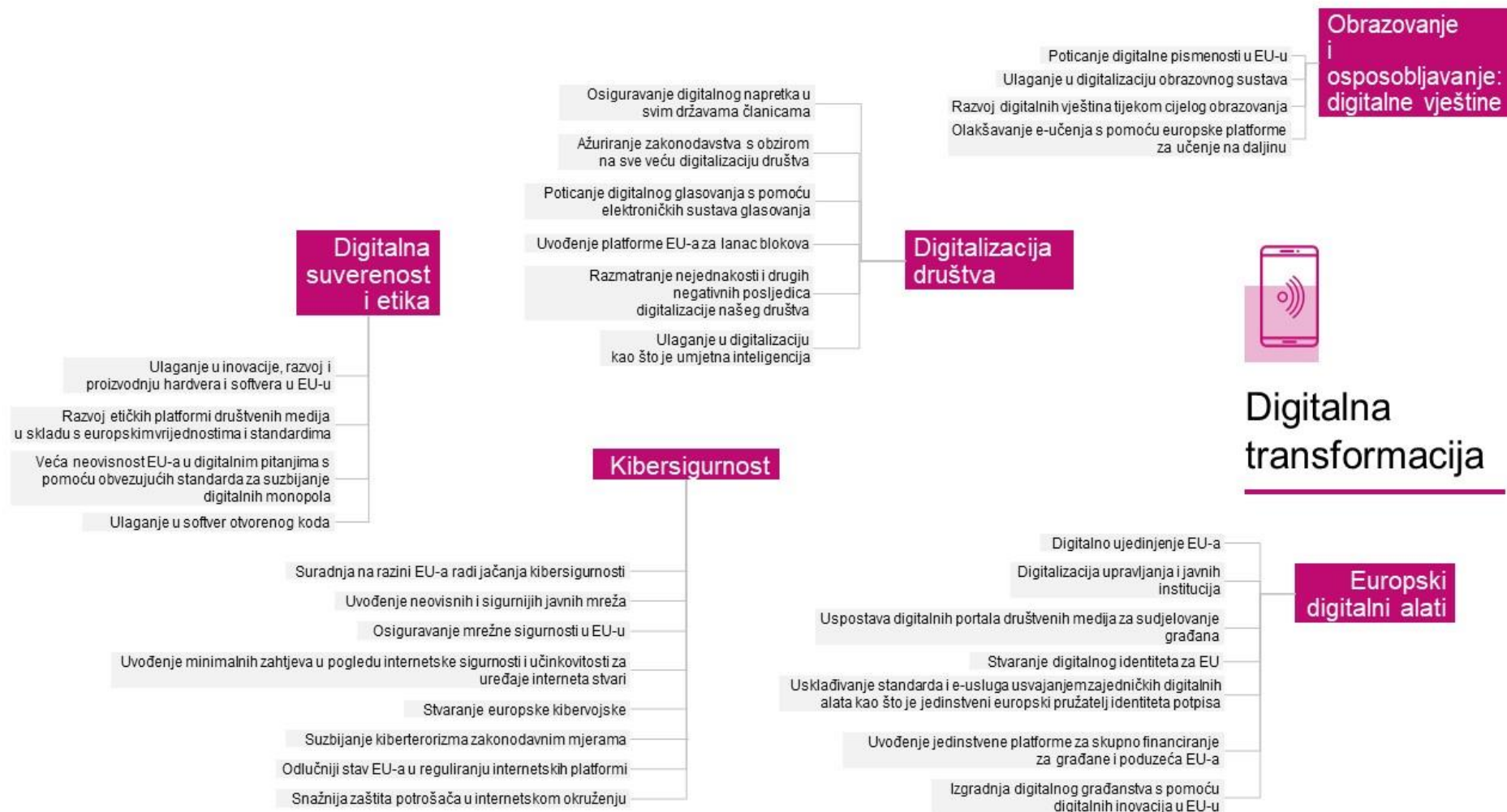
U okviru teme digitalnog zdravstva nizom ideja na platformi predlažu se konkretne mjere za poboljšanje zdravlja građana i građanki u digitalnom svijetu, kao što su prava zaposlenika da se isključe s posla (vidjeti primjer [ideje](#)), uvođenje dana odmora od društvenih medija (vidjeti [ideju](#)), mentalno zdravlje (vidjeti primjer [ideje](#)) ili poticanje digitalnog osposobljavanja mladih s ciljem promicanja zdrave i svjesne upotrebe tehnologije.

U tom pogledu jedan sudionik poziva na veću regulaciju računalnih i videoigara, posebno onih koje su usmjerene na djecu (i popularne među njima) jer bi se nekima od njih mogli, među ostalim, uvoditi koncepti kockanja (vidjeti [ideju](#)).

U ideji o kojoj je jednako raspravljano i u okviru tematskog područja „Zdravlje”, poziva se na digitalnu integraciju u području zdravstva unutar EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)) ili uvođenje digitalne europske zdravstvene iskaznice (vidjeti primjer [ideje](#)). U razrađenijim idejama predlaže se stvaranje jedinstvene platforme za elektroničko upravljanje zdravljem, koja bi bila posebno zanimljiva mnogim Europljanima i Europljankama koji se koriste mogućnostima prekogranične mobilnosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Potonja je ideja proširena na izradu elektroničkih certifikata EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, u komentarima se često izražava zabrinutost u pogledu privatnosti i zaštite podataka. O ideji europske platforme za digitalno zdravstvo često se raspravlja u kontekstu cijepljenja protiv bolesti COVID-19 i zelene putovnice (vidjeti primjer [ideje](#)).

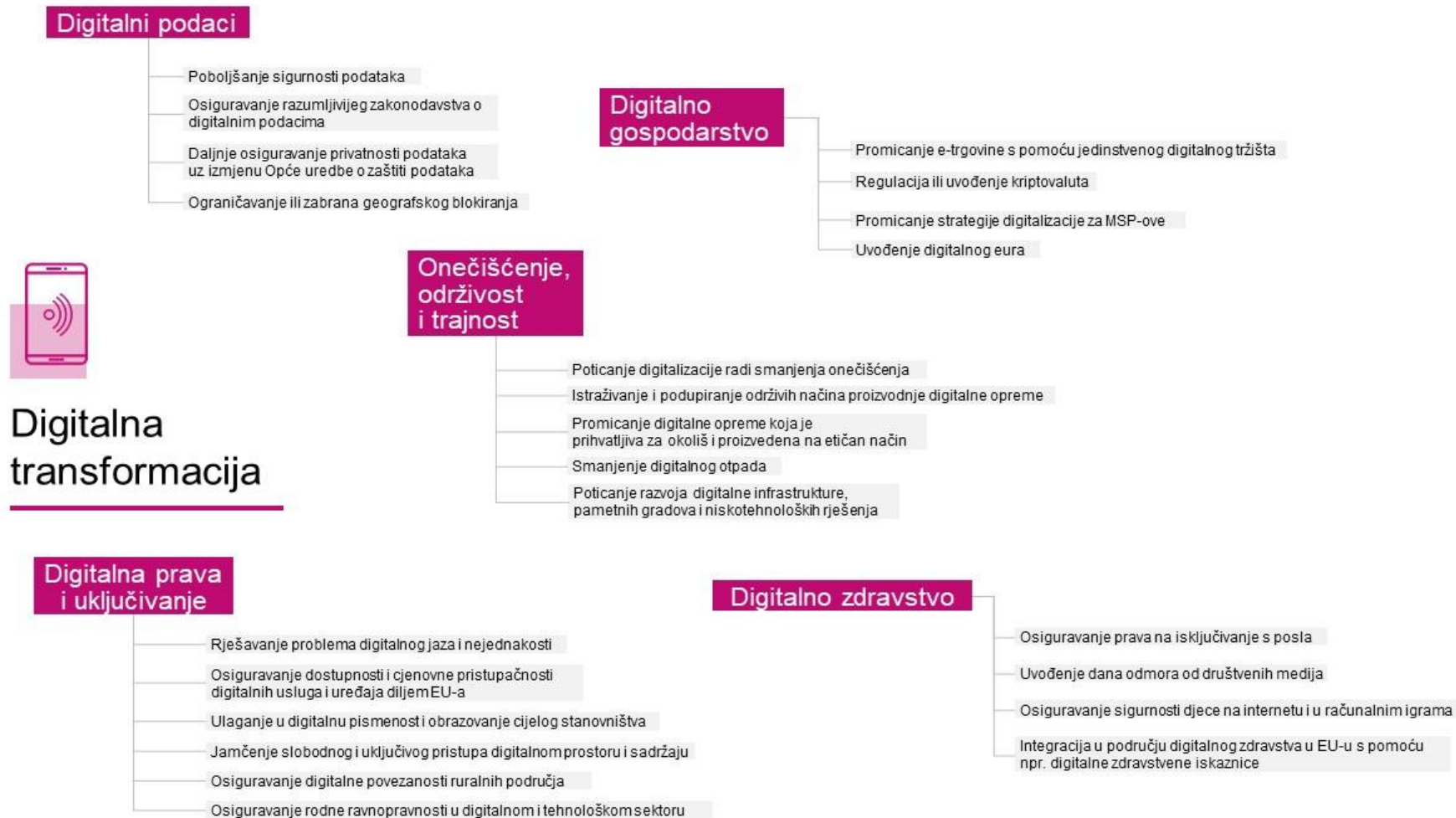

Prikaz 19 – Mentalna mapa za tematsko područje „Digitalna transformacija”, dio 1.

Prikaz 20 – Mentalna mapa za tematsko područje „Digitalna transformacija”, dio 2.

8. Europska demokracija

U okviru tematskog područja „Europska demokracija” na digitalnoj platformi bilo je ukupno 2316 ideja, 4248 komentara i 940 događanja. Teme o kojima se najčešće raspravlja izbori su za Europski parlament i poziv na restrukturiranje europskih institucija (ili čak federalizaciju EU-a), nakon čega slijedi širok spektar prijedloga za povećanje sudjelovanja građana i znanja o europskim pitanjima te za poticanje zajedničkog europskog identiteta. Cjelokupne interakcije u okviru tog tematskog područja konstruktivne su i okrenute budućnosti, iako se u nekim interakcijama izražava strah da će EU biti izložen riziku od kolapsa zbog napetosti, populizma i nacionalizma. Iako postoji niz preklapanja među različitim temama i općenito usporedivih razina angažmana, doprinosi su svrstani na sljedeći način:

- **izbori za Europski parlament**
- **federalizacija Europske unije**
- **sudjelovanje građana i građanki i savjetovanje s njima**
- **institucijske reforme**
- **poticanje zajedničkog europskog identiteta i javnog prostora**
- **zaštita i jačanje demokracije.**

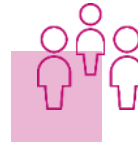
Događanja

Zajednički cilj mnogih događanja organiziranih u okviru tematskog događanja „Europska demokracija” jest prikupljanje ideja kojima se može doprinijeti raspravi u okviru Konferencije o budućnosti Europe. O tome se općenito raspravljalo na brojnim događanjima, pri čemu su se promovale ideje za poboljšanje demokratskog funkcioniranja Europe (vidjeti primjer [događanja](#)). Na drugim događanjima zauzeto je uže stajalište, pri čemu se posebno ističe federalističko gledište (vidjeti primjer [događanja](#)) ili zalaganje za veću političku i kulturnu „heterogenost” Unije (vidjeti [događanje](#)).

Neka događanja usmjerena su na demokratsko uključivanje skupina u nepovoljnom položaju u politiku i njihovo sudjelovanje u politici. U Francuskoj inicijativa pod nazivom GHETT'UP, usmjerena na mlade koji žive u područjima u nepovoljnom položaju, ima za cilj steći uvid u način na koji oni žele doprinijeti postupku donošenja odluka EU-a (vidjeti [događanje](#)). Zastupljenosti migranata u politici posvećeno je internetsko događanje na kojem su predloženi načini za borbu protiv diskriminacije i jačanje političke angažiranosti migranata (vidjeti [događanje](#)).

Cilj mnogih događanja o europskoj demokraciji organiziranih u okviru Konferencije bio je saznati mišljenje mladih o budućnosti demokratskog sustava EU-a. Na jednom događanju u Milanu studentima je postavljeno pitanje kako „ojačati europsku demokraciju” (vidjeti [događanje](#)). Tijekom rasprave sudionici su predložili ukidanje ili smanjenje prava na veto, jačanje komunikacijskih kanala između institucija EU-a i njegovih građana te jačanje prisilnih mjera protiv onih država članica koje ne poštuju vladavinu prava.

Na internetskom događanju koje je organizirala jedna litavska knjižnica analizirane su uloga nejavnog upravljanja i s time povezana demokratska dilema, odnosno mogu li neizabrani državni službenici utjecati na javno upravljanje. Na konferenciji se raspravljalo i o tome kako povećati transparentnost u javnom upravljanju (vidjeti [događanje](#)).

Izbori za Europski parlament

U skupini ideja u okviru tematskog područja „Europska demokracija” raspravlja se o izmjenama načina na koji se održavaju izbori za Europski parlament kako bi se povećao angažman građana i građanki u demokratskim procesima EU-a. Široko prihvaćena ideja, koja je privukla različite reakcije, odnosi se na stvaranje transnacionalnih izbornih lista na razini cijelog EU-a (vidjeti [ideju](#)). Predloženo je i osnivanje nove izborne jedinice za Europljane koji žive u drugoj državi članici kako bi se kandidate potaknulo da se usredotoče na europska, a ne domaća pitanja (vidjeti [ideju](#)). Predložene su i druge ideje za izbornu reformu u svrhu promicanja paneuropske rasprave, a da se zastupnici Europskog parlamenta istodobno približe građanima (vidjeti primjer [ideje](#)). Među svim predloženim izbornim reformama jedna se ističe jer je usmjerena na promjenu raspodjele mjesta unutar Parlamenta kako bi se sadašnji proporcionalni sustav zamijenio sustavom koji se temelji na većini, tj. koalicijama (vidjeti [ideju](#)). U jednoj od ideja predlaže se da zastupnike i zastupnice Europskog parlamenta imenuju nacionalni zakonodavci, umjesto da ih se izravno bira (vidjeti [ideju](#)).

Neki od prijedloga odnose se na posebne načine povećanja odaziva birača na europskim izborima. Poziva se na uvođenje obveznog glasovanja (vidjeti [ideju](#)), a predlaže se i olakšavanje sudjelovanja, primjerice tako da se omogući glasovanje poštanskim glasačkim listićima (vidjeti [ideju](#)) i registracija birača istog dana ili da dan izbora bude državni praznik (vidjeti [ideju](#)) te čak i da se na isti dan glasuje na više vrsta izbora (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice raspravljaju i o digitalnom glasovanju, među ostalim o ideji stvaranja skupine paneuropskih digitalnih glasača (vidjeti [ideju](#)). Pitanje digitalnog glasovanja obuhvaćeno je i tematskim područjem „Digitalna transformacija”.

Podneseni su i prijedlozi za usklađivanje minimalne dobi za glasovanje na izborima za Europski parlament (vidjeti primjer [ideje](#)) te da ona po mogućnosti bude 16 godina (vidjeti [ideju](#)). Te su ideje, među ostalim,

usmjerene na poticanje mladih da se uključe u politiku, što sudionici često smatraju ključnim pitanjem. Na radionici u Beču raspravljalo se, među ostalim, o načinima povećanja sudjelovanja mladih građana i građanki na europskim izborima (vidjeti [događanje](#)). U prijedlozima iznesenima na radionici naglašena je potreba za povećanjem broja mladih zastupnika i zastupnica u Europskom parlamentu, kako bi se kandidatima u dobi već od 16 godina omogućilo da se kandidiraju na izborima. Sudionici i sudionice [događanja](#) organiziranog na Malti raspravljali su o ishodima projekta Eurovoters, inicijative usmjerene na osposobljavanje mladih glasača u toj zemlji. Na tom događanju izneseni su brojni prijedlozi, uključujući potrebu da se „mlade” prestane smatrati jedinstvenom skupinom, jer bi se na taj način mogle umanjiti specifične potrebe unutar određenih zajednica. Na platformi se poziva na to da se mladim ljudima omogući da redovito iznose svoja stajališta u Europskom parlamentu (vidjeti [ideju](#)), a druga ideja predviđa drugu vrstu platforme na kojoj se mladi korisnici upoznaju sa zastupnicima i zastupnicama u Europskom parlamentu i njihovim političkim prijedlozima (vidjeti [ideju](#)). U jednom od doprinosa na tu temu predlaže se uvođenje kvote za zastupnike i zastupnice u Europskom parlamentu mlađe od 35 godina (vidjeti [ideju](#)).

Ostali sudionici i sudionice razmatraju pitanje glasačkih prava iz perspektive osoba s invaliditetom ili osoba koje imaju zdravstvene tegobe koje ograničavaju njihovu mogućnost glasovanja. U tim se doprinosima zagovaraju izbori za Europski parlament koji su uključiviji za te kategorije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Jedan sudionik predlaže uvođenje popisa s rodnim paritetom na izborima za Europski parlament (vidjeti [ideju](#)).

Neke ideje tiču se posebnih pitanja u vezi s političkim strankama. Na primjer, jedan sudionik predlaže upotrebu samo simbola europskih stranaka umjesto simbola nacionalnih stranaka (vidjeti [ideju](#)) kako bi se dodatno ojačalo transnacionalnu prirodu izbora. Prema drugom doprinosu, stranke bi trebale postati pristupačnije za osobe različitog kulturnog ili socioekonomskog podrijetla (vidjeti [ideju](#)).

Federalizacija Europske unije

U okviru tematskog područja „Europska demokracija” velik broj doprinosa poziva na federalizaciju Europske unije, uz različita tumačenja tog koncepta. O tome je često riječ na događanjima povezanim s tim tematskim područjem (vidjeti primjer [događanja](#)). „Federalizacija” je potaknula neke od ideja koje je podržalo najviše osoba na platformi (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)), kao i različite komentare sudionika i sudionica.

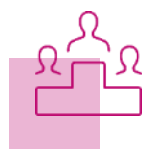
Za neke je federalizacija najbolji način da EU ostvari svoj puni potencijal (vidjeti primjer [ideje](#) i [događanja](#)), ali i način da zadobije veći kredibilitet i utjecaj na globalnoj političkoj sceni te snagu za rješavanje transnacionalnih problema s kojima se danas suočavamo, kao što su klimatske promjene i pandemija bolesti COVID-19 (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, sudionici i sudionice koji podržavaju tu ideju smatraju da bi se federalizacijom prevladali euroskepticizam i nacionalistički stavovi.

Primjerice, u jednoj od ideja o kojoj se uvelike raspravljalo i koja je dobila znatnu podršku zagovara se uspostava ustavotvorne skupštine za izradu europskog ustava kojim bi se definirali ključni elementi i načela demokratske europske federacije (vidjeti [ideju](#)). Rasprava uključuje i konkretnije pozive na zajedničku fiskalnu i gospodarsku politiku (vidjeti [ideju](#)), među ostalim ideju „Europske unije poreznih obveznika” (vidjeti [ideju](#)), jedinstvenu europsku vojsku i federalizaciju vanjske politike, uz preoblikovanje institucija EU-a u skladu s federalističkim načelima.

Međutim, neki sudionici i sudionice skeptični su u pogledu federalizacije. Neki sudionici i sudionice zabrinuti su da bi to moglo dovesti do prekomjerne centralizacije moći ili izazvati neravnoteže među državama članicama. Drugi smatraju da postoji mnogo problema koje je potrebno riješiti kako bi takva ideja postala stvarnost. Neki sudionici i sudionice zalažu se za decentralizaciju s većim ovlastima za države članice (vidjeti primjer [ideje](#)), uz veću slobodu i poštovanje identiteta država članica te slobodnu suradnju u područjima u kojima je korisna (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj od tih ideja izražava se zabrinutost zbog ideje „sve tješnje povezane Unije” i

potencijalnih ovlasti saveznih sudova te se zalaže za konfederaciju umjesto federalne Unije (vidjeti [ideju](#)).

S obzirom na različite nacionalne kontekste i razine spremnosti država članica da postanu dio federalne unije, neki sudionici i sudionice zagovaraju ideju postupne federalizacije sa sustavom „prijelaznih zona” (vidjeti [ideju](#)). Ti sudionici i sudionice podupiru ideju federalne Europe, ali je možda smatraju nerealnom u sadašnjoj fazi te se stoga zalažu za Uniju s više brzina, čime bi se kratkoročno poboljšala strateška autonomija EU-a te izgledi za federalizam (vidjeti [ideju](#)).

Sudjelovanje građana i građanki i savjetovanje s njima

Doprinosi na platformi uključuju niz prijedloga za jačanje sudjelovanja građana i građanki i osjećaja odgovornosti u pogledu donošenja odluka u EU-u.

U nizu ideja i događanja raspravlja se o razvoju trajnijih mehanizama utemeljenih na participativnoj demokraciji i interakciji među građanima i građankama kako bi se ojačala i dopunila predstavnička demokracija, među ostalim nadovezujući se na iskustvo s Konferencije o budućnosti Europe. Sudionici i sudionice predlažu, primjerice, da se pri oblikovanju najvažnijih i najsloženijih političkih odluka u EU-u sustavnije koristi skupštinama i panelima građana i građanki (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba predlaže da takve skupštine sazivaju izravno građani i građanke nakon uspješne europske građanske inicijative (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice predlažu osnivanje „građanskog parlamenta”, „skupštine posvećene organizacijama civilnog društva” (vidjeti [ideju](#)) ili „ustavne skupštine” (vidjeti [ideju](#)) koji bi savjetovali Europski parlament. Sudionici i sudionice raspravljaju i o ideji da se održavaju referendumima na razini EU-a o institucijskim temama i temama politike EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki sudionici i sudionice smatraju da je to alternativa nacionalnom referendumu o europskim pitanjima, čiji ishod može blokirati određene političke inicijative EU-

a, bez obzira na razinu potpore EU-a tim inicijativama (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nekima od tih doprinosa posebno se raspravlja o prednostima višejezične digitalne platforme, izražavaju se pohvale i kritike, ali se iznose i prijedlozi za poboljšanje. Na primjer, različiti sudionici i sudionice naglašavaju potrebu za uspostavljanjem sustava povratnih informacija za praćenje prijedloga građana tijekom Konferencije (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba odgovara na ideju da Konferencija postane trajna isticanjem potrebe da se s vremena na vrijeme izradi sažetak sadržaja platforme i o njemu pokrene rasprava (vidjeti [ideju](#)).

Među doprinosima je i prijedlog za osmišljavanje internetske platforme „sve na jednom mjestu” na kojoj bi se u institucijskoj participativnoj strukturi EU-a objedinili svi javni doprinosi, bez obzira na to je li riječ o europskim građanskim inicijativama, pritužbama ili peticijama (vidjeti [ideju](#)), dok je jedna osoba istaknula ideju platforme koja je namijenjena isključivo udrugama (vidjeti [ideju](#)).

Među vrstama internetskih platformi predloženima za jačanje demokratskog sudjelovanja, jedna ima za cilj uspostaviti sustav lobiranja utemeljen na pristupu „odozdo prema gore” koji financiraju obični europski građani individualnim donacijama te dijele ideje na istom portalu (vidjeti [ideju](#)). Ta je platforma namijenjena rješavanju pitanja nejednakih sposobnosti utjecaja između pojedinačnih građana i velikih organizacija.

Drugi sudionici i sudionice predložili su da se uspostavi internetski digitalni forum na kojem bi građani i građanke EU-a mogli raspravljati o zakonodavstvu EU-a, koristeći se sustavom glasova „za” i komentara utemeljenom na društvenim medijima (vidjeti [ideju](#)). S time povezana ideja uključuje platformu za građansko lobiranje kao alternativni način da obični građani i građanke EU-a te manja poduzeća prenesu svoje stručno znanje i stajališta o zakonodavstvu u postupku donošenja odluka EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Mnogi sudionici i sudionice raspravljaju o važnosti građanske tehnologije, posebno u trenutačnom dobu sve većeg nepovjerenja prema političkim strankama (vidjeti [ideju](#)). U skladu s tom idejom, građanske tehnologije omogućile bi razumijevanje sve veće

složenosti javnog upravljanja u našem vremenu i poboljšale aktivni angažman i sudjelovanje.

Na [dogođanju](#) organiziranom u talijanskom gradu Brindisiju istaknut je širok raspon ideja za poboljšanje izravnih demokratskih mehanizama na razini EU-a, uključujući povećanje razine znanja javnosti o nekim već postojećim instrumentima, kao što su peticije EU-a, privremeni odbori, europski posrednici i platforma Solvit.

Približavanje članova Europskog parlamenta i građana također se smatra načinom za poboljšanje europske demokracije. Jedna osoba promiče različite strategije za poboljšanje komunikacije i poticanje izravne razmjene ideja između zastupnika i zastupnica u Europskom parlamentu i njihovih birača (vidjeti [ideju](#)). Među ostalim predstavljena je i ideja da zastupnici i zastupnice u Europskom parlamentu osnivaju lokalne urede u vlastitim izbornim kolegijima. Ta ideja djelomično slični jednom drugom prijedlogu o stvaranju sustava lokalnih vijećnika EU-a (vidjeti [ideju](#)) kako bi se i na taj način europskim građanima i približile institucije EU-a.

Institucijske reforme

U znatnom broju ideja također se raspravlja konkretnije o reformama europskih institucija kako bi ih se učinilo učinkovitijima i transparentnijima te kako bi ih se približilo građanima. Istaknute ideje o institucijskoj reformi mogu uključivati prijedloge za širu reformu institucionalnog ustroja (vidjeti primjer [ideje](#)), ali i strategije za veću odgovornost oblikovatelja politika za učinkovitost inicijativa politika. Na primjer, jedna osoba promiče ideju uvođenja obvezne procjene učinka u svim fazama zakonodavnog postupka (vidjeti [ideju](#)).

Kad je riječ o Europskom parlamentu, sudionici i sudionice najčešće traže da mu se dodijeli stvarna moć zakonodavne inicijative (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki pozivaju i na to da mu se dodijele fiskalne ovlasti (vidjeti [ideju](#)). Raspravlja se i o sjedištu Europskog parlamenta, pri čemu sudionici i sudionice pozivaju da se odabere Strasbourg ili Bruxelles (vidjeti primjer

[ideje](#)), što je i način smanjenja logističkih troškova (vidjeti [ideju](#)).

U raspravi o Europskom vijeću i Vijeću Europske unije, ideja koja se često javlja na platformi i u okviru tematskog područja europske demokracije jest prelazak na glasovanje kvalificiranom većinom, barem u određenim područjima politike (vidjeti primjer [ideje](#)), kako bi se okončalo pravo veta (vidjeti primjer [ideje](#)). Raspravljalo se i o ulozi Vijeća u institucijskom ustroju EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)) te su dani prijedlozi za produblivanje dvodomne zakonodavne vlasti u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kad je riječ o Europskoj komisiji, u nizu doprinosa raspravlja se o izboru predsjednika Komisije i imenovanju povjerenikâ, među ostalim o sustavu vodećih kandidata (vidjeti primjer [ideje](#)) te ideji da građani izravno biraju predsjednika Komisije (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice također su postavili pitanje o broju povjerenika (vidjeti primjer [ideje](#)).

Jedna od ideja o kojoj se mnogo raspravljalo jest da se uspostavi funkcija predsjednika EU-a koji će se izravno birati, primjerice spajanjem uloga predsjednika Europske komisije i Europskog vijeća (vidjeti primjer [ideje](#)). Također se poziva na uspostavu jedinstvene kontaktne točke u okviru koje bi EU mogao jednoglasno nastupati u vanjskim odnosima (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba predlaže spajanje uloge predsjednika Euroskupine i potpredsjednika Europske komisije zaduženog za euro kako bi se uspostavilo Ministarstvo gospodarstva i financija i na taj način poboljšala koordinacija (vidjeti [ideju](#)).

Osim toga, spomenute su reforme Odbora regija i Gospodarskog i socijalnog odbora, primjerice kako bi se povećala učinkovitost njihova rada. Prijedlozi obuhvaćaju reformu Odbora regija kako bi se obuhvatili odgovarajući kanali dijaloga za regije, kao i za gradove i općine, (vidjeti [ideju](#)) ili povećanje uloge Odbora regija (vidjeti [ideju](#)). U vezi s time, još jedna osoba predlaže priznavanje euroregija kao institucijskih subjekata (vidjeti [ideju](#)).

U jednoj iznimno prihvaćenoj ideji od EU-a se traži da uspostavi jasan mehanizam za pravo naroda bez države na samoodređenje (vidjeti [ideju](#)).

Uloga Suda Europske unije također je uobičajena tema rasprave (vidjeti primjer [ideje](#)) te se poziva na

pojašnjenje ili čak jačanje njegovih ovlasti (vidjeti primjer [ideje](#)) odnosno na njihovo smanjenje (vidjeti primjer [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice usredotočili su se na ulogu Europske središnje banke (vidjeti [ideju](#)) i Euroskupine (vidjeti [ideju](#)) te predlažu reforme tih institucija. U jednoj od ideja poziva se na dovršetak bankovne unije s europskim sustavom osiguranja depozita (vidjeti [ideju](#)).

Mnoge ideje za reformu temelje se na usmjerenosti na određene generacije. Na primjer, jedna osoba predlaže uvođenje procjene učinka za politike i zakonodavstvo EU-a s ciljem mjerenja njihova konkretnog učinka na mlade (vidjeti [ideju](#)). Stoga bi „test mladih” pomogao da se institucijama predstavi perspektiva mladih i da politike EU-a budu uključivije za mlade. S druge strane, jedna osoba predlaže da jedan europski povjerenik bude nadležan za starije osobe (vidjeti [ideju](#)).

Poticanje zajedničkog europskog identiteta i javnog prostora

U okviru te teme sudionici i sudionice raspravljaju o zajedničkom europskom identitetu na temelju zajedničkih europskih vrijednosti demokracije (vidjeti [događanje](#)), kako se o tome raspravljalo u okviru drugih tema. Međutim, oni promiču i praktične ideje za poticanje takvog zajedničkog europskog identiteta, kao i zajedničkog europskog javnog prostora, među ostalim doprinosom medija.

O temi jezika najviše se raspravlja. Zajednički jezik smatra se djelotvornim (a ponekad i jedinim) načinom stvaranja snažnog europskog identiteta (vidjeti primjer [ideje](#)). Esperanto se često predlaže kao zajednički jezik (vidjeti primjer [ideje](#)), među ostalim kako bi se zaobišle podjele među podupirateljima svakog nacionalnog jezika. Iako se sudionici i sudionice možda ne slažu oko jezika kojemu bi Europljani trebali dati prednost, svi se slažu da je potrebno poticati učenje jezika kako bi se pronašao zajednički jezik (vidjeti primjer [ideje](#)). U drugim se doprinosima poziva na veće poštovanje načela višejezičnosti (vidjeti

primjer [ideje](#)), primjerice prevođenjem svih službenih publikacija EU-a na svaki jezik EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Osim toga, predložene su ideje u cilju poticanja europskog duha, primjerice da se osnuje sportski sastav EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)), da 9. svibnja bude državni praznik u svim državama članicama (vidjeti [ideju](#)) ili da se uvede putovnica EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Jedna osoba također predlaže uspostavu programa povezivanja među zaposlenicima kako bi se Europljanima koji nisu školske dobi omogućilo da otkriju kulturu druge države članice EU-a, primjerice pohađanjem tečaja osposobljavanja u inozemstvu (vidjeti [ideju](#)). Budući naraštaji smatraju se ključnim pokretačima zajedničkog identiteta EU-a te stoga mnogi sudionici i sudionice naglašavaju važnost obrazovanja mladih u pogledu europskih političkih pitanja (vidjeti [ideju](#)), o čemu se opširno raspravlja i u poglavlju „Obrazovanje, kultura, mladi i sport”.

Osim jezika, smatra se i da kulturni proizvodi mogu povezati Europljane i Europljanke. Stoga je jedna osoba pozvala na poticanje širenja kulturne produkcije unutar europskih granica uspostavljanjem prostora za „slobodno kretanje informacija”, što znači slabljenje autorskih prava i smanjenje ograničenja prouzrokovanih licenciranjem unutar EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Brojni doprinosi u okviru teme europskog identiteta odnose se na područje medija i načine na koji oni mogu doprinijeti širenju znanja o EU-u i stvaranju europskog duha (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedan od prijedloga koji se uvijek iznova navode, koji je dobio relativno veću podršku, jest osnivanje paneuropskih medijskih kuća ili mreža (vidjeti primjer [ideje](#)) ili osnivanje jedinstvene javne radiotelevizijske kuće u EU-u (vidjeti primjer [ideje](#)). To se uglavnom predlaže kako bi se povećala osviještenost građana i građanki o pitanjima u vezi s EU-om, primjerice prijenosom uživo rasprava i događanja, ali i kako bi se potaknuo zajednički duh EU-a kojim bi se slavile europske vrijednosti i europske kulture, te bi sadržavao dokumentarne filmove o zemljama EU-a. Neki sudionici i sudionice također pozivaju na uspostavu televizijskog i radijskog kanala EU-a u cilju promicanja vrijednosti EU-a izvan njegovih granica (vidjeti primjer [ideje](#)).

Drugi sudionici i sudionice predlažu osposobljavanje novinara o izvješćivanju o EU-u ili uvođenje obveze javnim radiotelevizijama da određeni postotak vremena emitiranja namijene pitanjima u vezi s EU-om (vidjeti [ideju](#)).

Zaštita i jačanje demokracije

Niz ideja u okviru ove teme odnosi se na zaštitu demokracije u EU-u, pri čemu se poziva na snažno djelovanje protiv vlada koje krše demokratska načela s posebnim osvrtom na Mađarsku i Poljsku (vidjeti primjer [ideje](#)). To je pitanje detaljnije obrađeno u okviru tematskog područja „Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost”.

Sudionici i sudionice također prepoznaju opasnost koju dezinformacije i lažne vijesti mogu predstavljati za demokraciju. Poziva se na pojačani pristup suzbijanju širenja obmanjujućih informacija, što obuhvaća prijedloge za stvaranje mobilne aplikacije za provjeru činjenica (vidjeti [ideju](#)) ili neovisnog instituta EU-a za provjeravanje činjenica u medijima (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice zagovaraju i posebnu uredbu EU-a o sadržaju koji se može objaviti na društvenim mrežama (vidjeti primjer [ideje](#)).

U nizu ideja i komentara raspravlja se o potrebi reguliranja lobiranja te poziva na izradu kodeksa ponašanja za političare ili uspostavu neovisnog europskog tijela za suzbijanje korupcije i neželjenog utjecaja lobija (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba poziva na zabranu sponzorstava tijekom predsjedanja Vijeća EU-a, što je praksa u okviru koje vlada države članice EU-a koja predsjedava Vijećem prima financijsku potporu za prikazivanje logotipa robne marke na službenom internetskom ili fizičkom materijalu (vidjeti [ideju](#)).

Poziva se i na poduzimanje općih mjera za borbu protiv korupcije, na primjer pri dodjeli javnih natječaja na lokalnoj razini (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba predlaže uvođenje jedinstvene baze podataka koja bi obuhvaćala postojeće višestruke sustave izvješćivanja EU-a (vidjeti [ideju](#)). Druga osoba predlaže da se europskim političarima i javnim

službenicima zaposlenima na važnim položajima, kao što su zastupnici i zastupnice u Europskom parlamentu ili povjerenici i povjerenice Komisije, zabrani posjedovanje dionica (vidjeti [ideju](#)).

Jedna osoba izražava zabrinutost zbog neželjenog stranog utjecaja na europsku demokraciju, zahtijeva provjeru koliko je ključne infrastrukture EU-a u vlasništvu Kine i traži da EU prednost da Indiji pred Kinom kao strateškom gospodarskom partneru u trgovinskim sporazumima (vidjeti [ideju](#)).

Na [događanju](#) organiziranom u Bruxellesu istaknuta je ključna uloga gradova i lokalnih zajednica u jačanju demokracije i promicanju društvenog napretka. U vrijeme snažne nepovezanosti između institucijskog središta i periferija, uloga gradova i općina mogla bi biti ključna u izgradnji povjerenja građana i građanki u demokratske institucije.

Prikaz 21 – Mentalna mapa za tematsko područje „Europska demokracija”, dio 1.

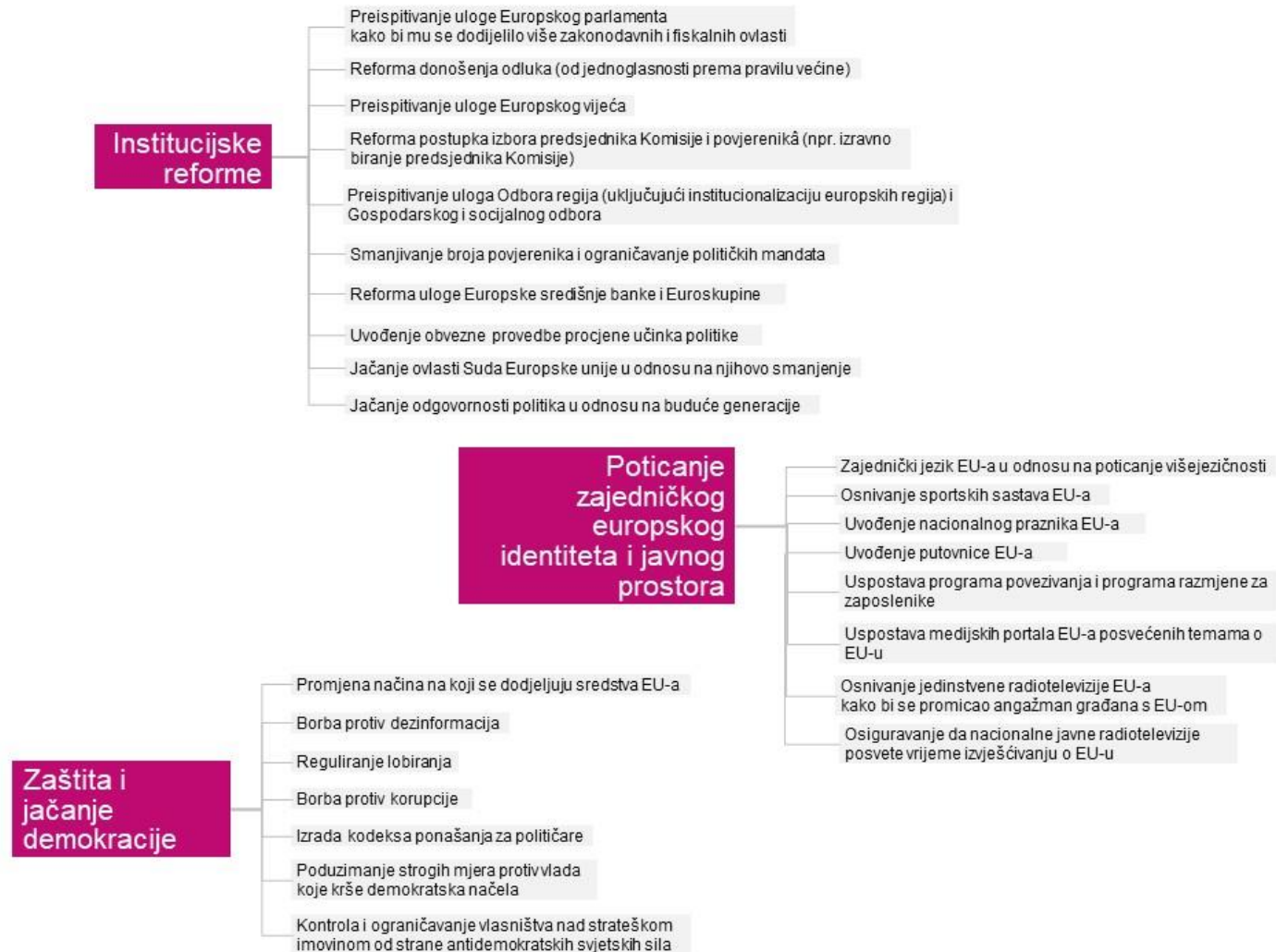
**Europska
demokracija**

Prikaz 22 – Mentalna mapa za tematsko područje „Europska demokracija”, dio 2.

Europska demokracija

9. Migracije

Od pokretanja platforme u okviru tematskog područja „Migracije” prikupljeno je ukupno 2488 doprinosa, što obuhvaća 847 ideja, 1457 komentara i 184 događanja. U doprinosima u okviru tog tematskog područja koji se najviše navode mogu se zamijetiti tri opća trenda. S jedne strane, u jednoj se skupini interakcija poziva na veću solidarnost i bolje postupke integracije, dok se u drugim doprinosima, s druge strane, želi snažnije djelovanje u cilju kontrole i smanjenja migracija. Treća skupina sudionika i sudionica zauzima srednji položaj te se zalažu za poticanje međunarodne mobilnosti, ali samo među gospodarski razvijenim demokracijama. U skladu s time analiziraju se sljedeće teme:

- **zajednička migracijska politika EU-a**
- **humanistički stav prema migracijama**
- **integracija**
- **migracije iz trećih zemalja kao prijetnja**
- **nadzor državne granice**
- **rješavanje glavnih uzroka migracija.**

Događanja

Među događanjima na kojima se raspravljalo o migracijama iz europske političke perspektive došlo je do „kratkih razmjena mišljenja” o migracijskoj politici koje su se održale u Bruxellesu (vidjeti [događanje](#)). Na tom se događanju posebno raspravljalo o uključivanju migranata iz kulturne perspektive i perspektive zapošljavanja. Sudionici i sudionice zatražili su veći angažman EU-a u borbi protiv rasizma i diskriminacije te predložili načine za poboljšanje zastupljenosti migranata u kulturi i na tržištu rada.

Pitanja sigurnosti i nadzora granica prevladavala su na drugim događanjima povezanim s migracijama, kao što je rasprava organizirana u Vilniusu (vidjeti [događanje](#)). Osim što su raspravljali o načinima poboljšanja zaštite europskih granica, sudionici su razmijenili mišljenja o migracijskoj krizi na granici između Europske unije i Bjelorusa te analizirali njezine posljedice na zemlje odredišta. Za razliku od drugih događaja povezanih s nadzorom granice, u toj su se raspravi razmatrala i humanitarna pitanja povezana s nadzorom granice te se nastojalo odgovoriti na pitanje: „Mogu li granice EU-a zaštititi i demokraciju i humanost?”.

To je pitanje na neki način obilježilo mnoge rasprave o migracijskim politikama, kao što je internetska rasprava koju je organizirala grčka zaklada (vidjeti [događanje](#)). Na tom se događanju uvelike raspravljalo o sporazumu između Turske i EU-a u pogledu kontrole migracijskih tokova. Sudionici i sudionice bili su podijeljeni između jednih koji su ga podržali kao djelotvorno rješenje za neuspjeh Dublinskog sustava, i drugih koji su ga osudili zbog toga što Turska neprestano krši ljudska prava. Slično tomu, na događanju za mlade u Poljskoj mladi su se založili za uravnotežen stav o migracijama, uz strog nadzor granice, ali i humanitarni pristup (vidjeti [događanje](#)). Na događanju u Švedskoj raspravljalo se o sadašnjim izazovima i budućim perspektivama europskog migracijskog sustava (vidjeti [događanje](#)). Na tom je događanju istaknuto da je potrebno uzeti u obzir kulturni šok s kojim se suočavaju migranti kada se integriraju u europska društva. Sudionici i sudionice naglasili su važnost obiteljske potpore u mnogim nezapadnim društvima i promjenu s kojom se migranti mogu suočiti nakon što se presele u

društva u kojima se pojedinci manje oslanjaju na obitelj, kao što su europska društva.

Na nekim se događanjima u Španjolskoj raspravljalo o načinu na koji se u školama predstavljaju migracije i ulogi obrazovanja u integraciji migranata (vidjeti primjer [događanja](#)). Na školskom događanju u Portugalu organizirana je simulacija Europskog parlamenta u okviru koje su učenici i učenice raspravljali o prednostima i ograničenjima europskog područja slobodnog kretanja i EU-ove politike granica (vidjeti [događanje](#)).

Zajednička migracijska politika EU-a

Mnoge ideje u okviru tog tematskog područja zahtijevaju zajedničku migracijsku politiku EU-a. One su često popraćene pozivima na veće poštovanje ljudskih prava i djelotvoran sustav preraspodjele. Često se spominje i potreba za reformom Dublinskog sustava.

U okviru podteme zakonitih migracija, osobe koje zagovaraju strože migracijske politike pozivaju na zajedničku politiku EU-a o selektivnim migracijama, s kvotama, strožim postupcima odabira i prihvaćanja (vidjeti primjer [ideje](#)). Predlažu se alternativni pristupi zakonitim migracijama, kao što je europski imigracijski sustav utemeljen na bodovima, koji se ponekad smatra potrebnim za učinkovitiju regulaciju migracijskih tokova (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice isto tako žele istražiti model kojim se tražiteljima azila omogućuje premještanje u centre u partnerskoj zemlji radi preispitivanja predmeta (vidjeti [događanje](#)).

Slično tome, u doprinosima koji su otvoreniji prema migracijama traži se jedinstven i učinkovitiji pristup, ali koji je više u skladu s europskim (socijalnim) vrijednostima. Primjerice, u doprinosima se posebno raspravlja o jedinstvenom i učinkovitom postupku azila EU-a (vidjeti [ideju](#)) te se također ističe potreba za reformom Dublinske uredbe kako bi se spriječila nejednaka raspodjela tražitelja azila i migranata (vidjeti primjer [ideje](#)). Neki od tih doprinosa predlažu da se migrantima odobri privremena putovnica EU-a za pristup tržištu rada i kako bi ostvarili pravo na

boravište (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednoj ideji u okviru tematskog područja „Migracije” koju je podržalo mnogo ljudi jednako se tako poziva na konkretniju i pravedniju europsku politiku o gospodarskim migracijama, uz zakonite kanale za ulazak i integracijsku politiku koja se temelji na jednakom postupanju i potpunom poštovanju ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)).

Jedan doprinos promiče ideju stvaranja funkcije europskog povjerenika za azil i migracije, koji bi trebao djelovati u koordinaciji s drugim institucijama kako bi nadzirao zajednički sustav azila EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Građani i građanke također se zalažu za politiku migracija radne snage EU-a ili strategije EU-a za zapošljavanje studenata i kvalificiranih zaposlenika iz trećih zemalja. U tom pogledu jedna osoba ističe potrebu za većim ovlastima EU-a u području migracija kako bi se migracijama upravljalo u skladu s načelima i vrijednostima Unije (vidjeti [ideju](#)).

Skupina sudionika i sudionica podupire ideju poticanja selektivne vrste useljavanja. Ti sudionici i sudionice obično gledaju na migracije u pozitivnom svjetlu zbog gospodarskih prednosti koje one donose. Predlažu usmjeravanje na određene zemlje kako bi privukli njihove talente (vidjeti [ideju](#)) ili ublažavanje kriterija mobilnosti među gospodarski naprednim demokracijama, i na zapadu i u Aziji, posebno u kontekstu sporazumâ o slobodnoj trgovini (vidjeti [ideju](#)).

Humanistički stav prema migracijama

Sudionici i sudionice koji imaju humanistički stav prema migracijama zalažu se za promjenu diskursa o migrantima, posebno s obzirom na doprinos koji kao zdravstveni radnici daju tijekom pandemije (vidjeti [događanje](#)).

U nekim se doprinosima zagovara stvaranje humanitarnih koridora ili politika potpuno otvorenih granica te kritizira nedostatak solidarnosti prema migrantima (vidjeti primjer [ideje](#)). Sudionici i sudionice koji su takvog mišljenja općenito smatraju da su inicijative usmjerene na ophodnje na Sredozemlju radi

vraćanja migranata ili sporazumi o kontroli migracijskih tokova, kao što je sporazum između EU-a i Turske, neuspjeh migracijskog sustava EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Sudionici i sudionice pozivaju na poštovanje ljudskih prava uz rješenja za suzbijanje nezakonitih migracija te politiku useljavanja EU-a, što bi uključivalo jednostavnije i dostupnije postupke azila u zemljama podrijetla, zakonite i sigurne migracijske rute i suzbijanje trgovine ljudima kako bi se izbjegli smrtni slučajevi izbjeglica na granicama EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Neki sudionici i sudionice predlažu da se uspostavi pravni okvir kojim bi se zaustavilo prisilno vraćanje integriranih osoba i obitelji u nesigurne zemlje podrijetla (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionici i sudionice podupiru strategiju dobrovoljnog, a ne prisilnog, vraćanja zato što se, ako se provodi u dogovoru sa zemljama podrijetla, pokazala znatno učinkovitijom (vidjeti [ideju](#)).

U nekim se od tih doprinosa rješavaju i pitanja nejednakosti koja utječu na postojeći postupak traženja azila. Primjerice, naglašava se činjenica da je udio muškaraca tražitelja azila znatno veći od udjela žena ili obitelji koji traže azil (vidjeti [ideju](#)). U drugim doprinosima navode se poteškoće s kojima se suočavaju tražitelji azila koji su ujedno pripadnici skupine LGBTIQ, te se poziva na veću zaštitu i bolju pomoć za tu skupinu (vidjeti [ideju](#)).

Integracija

Mnogi prijedlozi povezani su s integracijom migranata. Sudionici i sudionice prepoznaju potrebu za stvaranjem djelotvornijih programa integracije, pri čemu se posebna pozornost posvećuje učenju jezika. Niz sudionika i sudionica raspravlja o ideji kojom se od EU-a traži da izradi programe integracije te je podržava, pri čemu se iznose različita stajališta (vidjeti [ideju](#)).

Među idejama u kojima se raspravlja o integraciji u mnogima se poziva na sustav praćenja migranata kako bi se osigurala njihova potpuna integracija u

državama članicama EU-a. Neki sudionici i sudionice smatraju da prepoznavanje i daljnje angažiranje migranata i članova zajednica domaćina kao pokretača promjena ima velik potencijal (vidjeti [ideju](#)). U više doprinosa ističe se važnost uključivanja migranata u lokalne projekte i volonterske aktivnosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba naglašava važnost usvajanja transverzalnog pristupa integraciji, s naglaskom na prenosivosti politika donesenih na lokalnoj razini, i pristupa koji obuhvaća institucije i lokalne udruge, pri čemu je EU odgovoran za uspostavu takvog okvira (vidjeti [ideju](#)). Obrazovanje se smatra ključnim za integraciju, pri čemu središnju ulogu imaju jezici i europske vrijednosti. S tim u vezi, sudionici i sudionice smatraju da postoji potreba za dostatno financiranim programima kojima se podupire uključivanje djece migranata školske dobi u javni obrazovni sustav (vidjeti [ideju](#)). Druge ideje usmjerene su na tercijarno obrazovanje kao ključnu polugu za bolju integraciju. U tom smislu jedna osoba zagovara bolji pristup mladih izbjeglica sveučilišnim programima (vidjeti [ideju](#)). U jednom od prijedloga traži se rješenje za jezične prepreke, pri čemu se promiče ideja o upotrebi umjetne inteligencije kako bi se prevladale jezične razlike (vidjeti [ideju](#)).

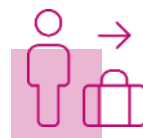
Uspješna integracija migranata na lokalnom tržištu rada smatra se korisnom za europsko gospodarstvo. To posebno vrijedi u razdoblju nakon pandemije, kao što je istaknuto na dvodnevnom događanju u suorganizaciji Europske komisije i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora u Bruxellesu (vidjeti [događanje](#)). Jedna osoba posebno ističe pozitivne ishode imigracije u gospodarski nerazvijenim područjima (vidjeti primjer [ideje](#)).

Poziva se na pokretanje informativnih kampanja i programa za senzibiliziranje građana EU-a kako bi se suzbio rasizam i ostvario napredak prema uključivijem društvu. Jedna osoba poziva na veću raznolikost među osobljem koje radi u tijelima koja oblikuju politike i javnim službama povezanim s migracijama (vidjeti [ideju](#)). U vezi s mišljenjima o rasizmu i isključenosti s tržišta rada, poziva se na jednako i pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja sa zakonitim boravkom (vidjeti [ideju](#)). Kad je riječ o diskriminaciji na tržištu rada, jedna osoba ukazuje na potrebu za prikupljanjem podataka o etničkom podrijetlu migranata (prilikom izrade popisa

stanovništva) kako bi se politike oblikovale na informiran način (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice izražavaju žaljenje zbog ograničenih prava osoba sa stalnim boravištem u EU-u. Napominju da Unija osobama sa stalnim boravištem ne daje pravo glasa i zahtijevaju da se glasačka prava temelje na boravištu (vidjeti [ideju](#)).

Neki sudionici i sudionice smatraju da je to pitanje posebno važno kad je riječ o građanima Ujedinjene Kraljevine koji su živjeli u EU-u prije Brexita. Jedna od ideja koja izaziva kontroverzne rasprave jest uvođenje ubrzanog postupka za ostvarivanje prava na razini EU-a za britanske građane koji su živjeli u EU-u prije Brexita (vidjeti [ideju](#)).

Migracije iz trećih zemalja kao prijetnja

Unatoč tome što se neki sudionici i sudionice protive migracijama, ideje u kojima se migracije otvoreno definiraju kao prijetnja europskoj civilizaciji ili političkoj stabilnosti imaju relativno manju podršku od ideja povezanih s integracijom i poštovanjem ljudskih prava. Konkretno iznesene bojazni u pogledu europske civilizacije i političke stabilnosti dobivaju znatnu podršku sudionika i sudionica (vidjeti primjer [ideje](#) koja je dobila veliku podršku).

Na događanju u Mađarskoj raspravljalo se o nekim temeljnim pravnim pitanjima povezanim s migracijama. Među pitanjima na koja je to događanje nastojalo odgovoriti nalazi se i „pravo (društva) na očuvanje vlastite nacionalne kulture, identiteta i načina života” u kontekstu masovnih migracija (vidjeti [događanje](#)).

Sudionici i sudionice u tim temama otvoreno se izražavaju o temi migracija u svojim idejama i doprinosima. Jedna od zamijećenih tema jest osjećaj da migracije iz zemalja izvan EU-a predstavljaju prijetnju civilizaciji, identitetu, vrijednostima i kulturi EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Ti sudionici i sudionice pozivaju na donošenje mjera za ograničavanje migracija iz trećih zemalja, strožu politiku repatrijacije i strategije kojima bi se ograničila mobilnost

migranata, kao što su strože granične kontrole (vidjeti primjer [ideje](#)).

Više sudionika i sudionica upozorava na upotrebu nezakonitih migracija kao (političkog) oružja, pri čemu konkretno misle na velik priljev migranata iz Bjelarusa na litavsku i poljsku granicu (vidjeti primjer [ideje](#)). Kada je riječ o migrantskoj krizi na granici s Bjelarusom, mišljenja sudionika i sudionica razlikuju se.

Nadzor državne granice

Relativno velik broj ideja podupire čvrst stav prema imigraciji. Sudionici i sudionice koji su tog mišljenja protive se reguliranju nezakonitih imigranata i pozivaju na daljnje osnaživanje europskih tijela za nadzor državne granice, kao što je Frontex. Međutim, neki od njih prednost daju nacionalnom, a ne europskom pristupu kontroli imigracije, iz straha da bi EU tražiteljima azila previše izlazio u susret.

Općenito se izražava potpora za bolju organizaciju i koordinaciju napora u pogledu nadzora državne granice, uz pozive na sveobuhvatnije granične kontrole, uključujući ovlasti za prisilno vraćanje (vidjeti primjer [ideje](#)), veću potporu Frontexu uz bolju definiciju njegovih funkcija (vidjeti [ideju](#)) i pravno obvezujući pristup u operacijama potrage i spašavanja na Sredozemlju (vidjeti [ideju](#)). Međutim, na platformi se često raspravlja o ulozi Frontexa i inicijativa za ophodnju na moru, pri čemu neki sudionici i sudionice traže veću kontrolu njihova funkcioniranja kako bi se osiguralo poštovanje ljudskih prava (vidjeti [ideju](#)). Ideja koju je podržao veći broj ljudi zahtijeva brzo protjerivanje iz EU-a za one migrante koji počinu teško kazneno djelo (vidjeti primjer [ideje](#)). Slična ideja kojom se traži vraćanje nezakonitih migranata izaziva raspravu među zagovornicima i protivnicima neodgodive repatrijacije (vidjeti [ideju](#)). Jedna osoba predlaže prekid strane pomoći zemljama koje odbijaju repatrijaciju svojih državljana (vidjeti [ideju](#)).

U drugim doprinosima poziva se na veću solidarnost i poštovanje ljudskih prava. U tim doprinosima raspravlja se o idejama kao što su uspostava centraliziranog distribucijskog sustava EU-a koji se

temelji na solidarnosti, financiranje za poboljšanje infrastrukture za prihvata na granicama (smještaj i hrana) ili uspostava nadnacionalne agencije koja bi upravljala europskim izbjegličkim kampovima, a kojom bi zajednički upravljale različite zemlje te bi se financirala sredstvima EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nedavna rasprava o proširenju financiranja EU-a na izgradnju nacionalnih prepreka protiv migranata djelomično se odražava u nekim doprinosima kojima se zahtijeva veća financijska potpora EU-a državama članicama za jačanje fizičke zaštite granica (vidjeti [ideju](#)).

Međutim, kada sudionici i sudionice traže veću financijsku potporu EU-a za rješavanje pitanja migracija na granicama, ne zagovaraju uvijek stvaranje novih prepreka. Neki od njih prepoznaju ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti koje djeluju na nacionalnim granicama te žele povećati financiranje projekata povezanih s prihvatom i integracijom migranata (vidjeti primjer [ideje](#)).

Na događanju pod nazivom „Jače granice, snažnija Europa”, koje se održalo u Budimpešti, sudionici su zagovarali pragmatičniju i strožu graničnu politiku (vidjeti [događanje](#)).

Rješavanje glavnih uzroka migracija

U manjem se dijelu ideja dublje razmatra pitanje migracija i potreba da se, uz mjere politike za upravljanje migracijama u EU-u, poduzmu mjere za rješavanje temeljnih uzroka migracija drugdje. Suradnja između europskih i trećih zemalja, posebno afričkih, smatra se ključnom za rješavanje temeljnih uzroka migracija (vidjeti primjer [ideje](#)). Pri razmišljanju o budućnosti Europe, sudionici i sudionice ističu potrebu za rješavanjem temeljnih uzroka migracija kako bi se riješili problemi u vezi s migracijama s kojima se EU trenutačno suočava. Uloga međunarodnih partnerstava, uključujući sporazume s trećim zemljama, u upravljanju imigracijskim tokovima bila je tema događanja u Portugalu (vidjeti [događanje](#)).

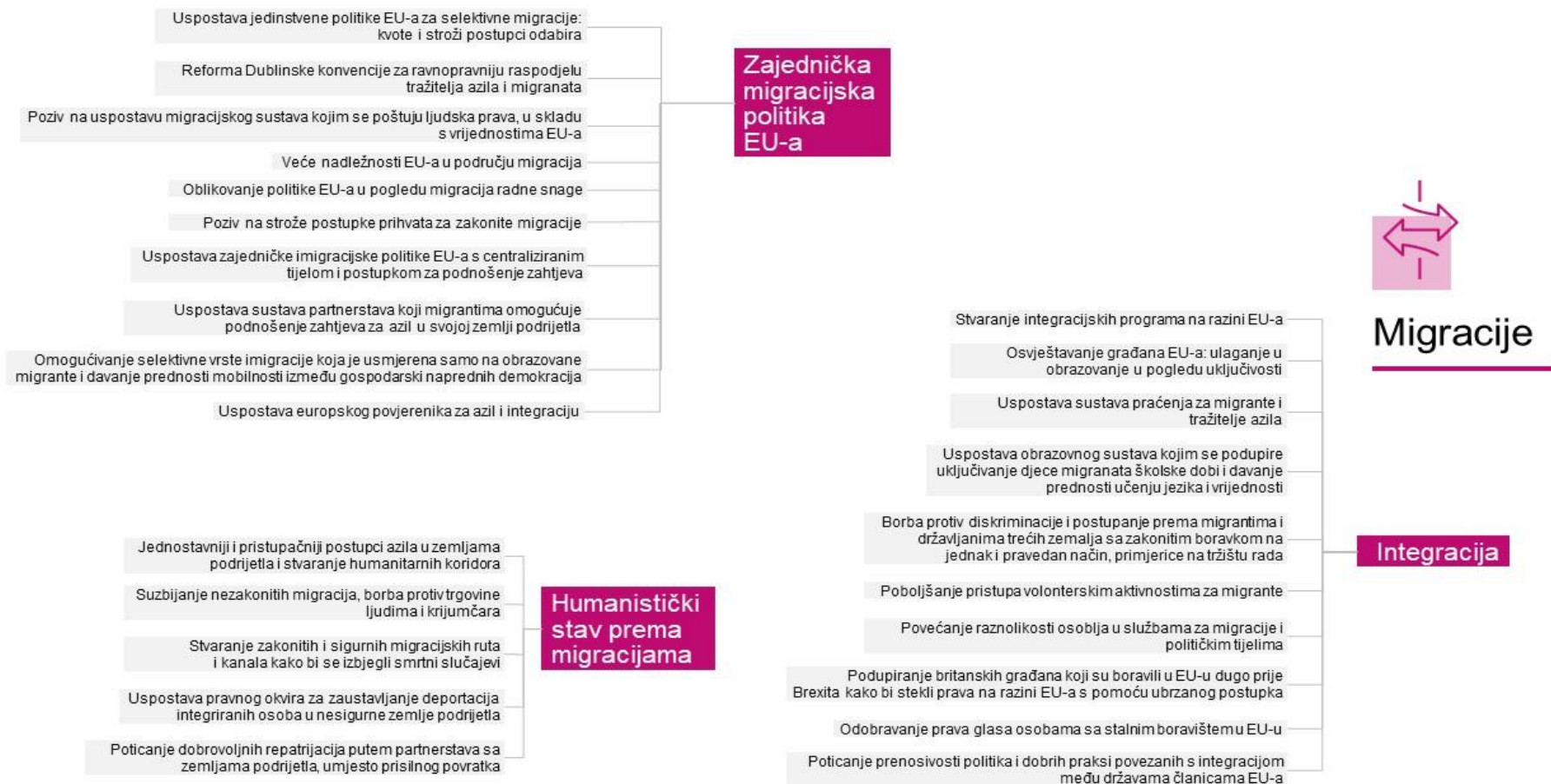
Prijedlozi u tom pogledu obuhvaćaju uspostavu jednakih trgovinskih odnosa, ulaganje u više planova razvojne pomoći i akademsko osposobljavanje te profesionalni razvoj osoba koje žive u zemljama trećeg svijeta (vidjeti [ideju](#)). Sudionici i sudionice općenito su zabrinuti da zemlje primateljice zloupotrebljavaju razvojnu pomoć, zbog čega je ona neučinkovita. U tom je smislu jedna osoba predložila da se poboljša sljedivost sredstava i na taj način prati njihova upotreba primjenom tehnologija lanca blokova i pametnih certifikata (vidjeti [ideju](#)).

U jednoj skupini doprinosa EU se proziva na temelju toga što je odigrao ulogu u regionalnoj destabilizaciji putem, primjerice, izvoza subvencioniranih poljoprivrednih proizvoda u zemlje u razvoju (vidjeti [ideju](#)).

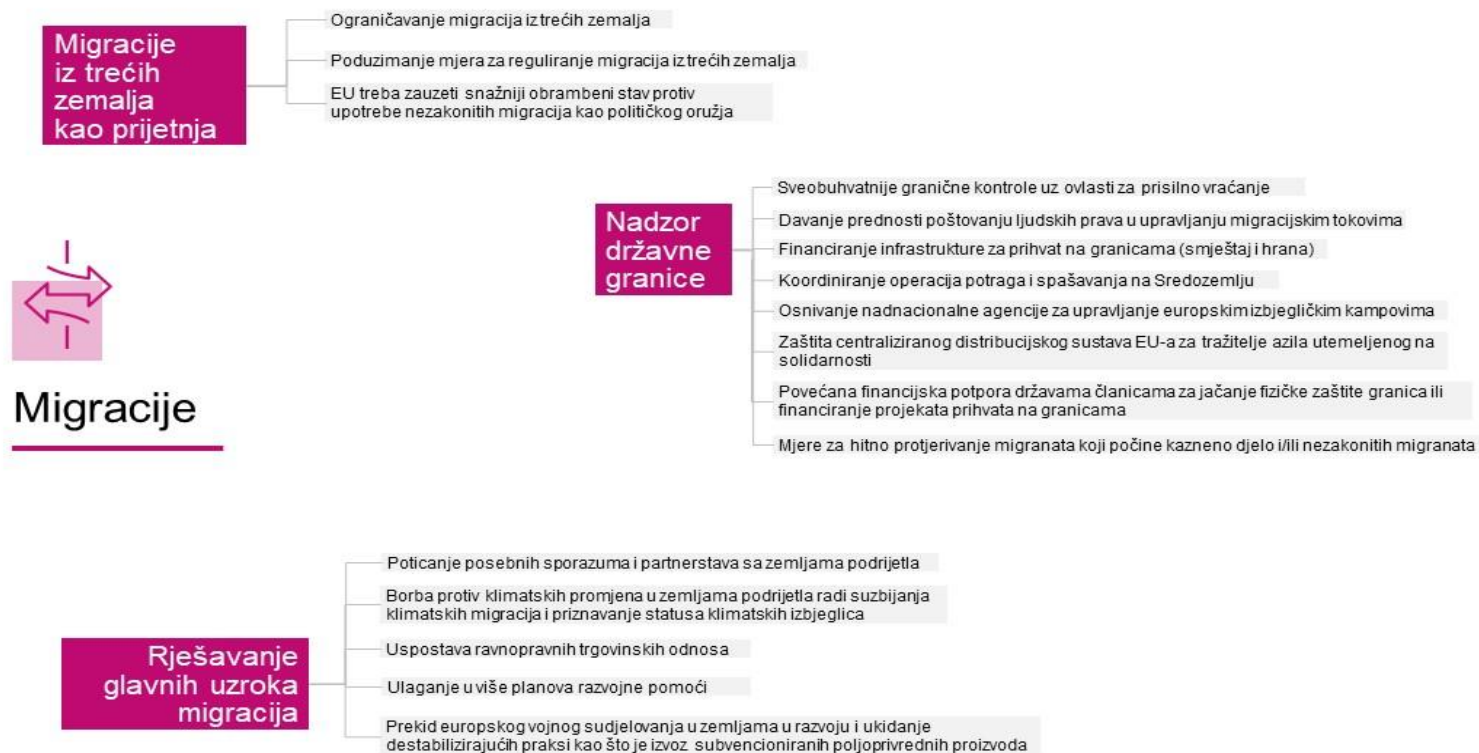
Kako bi se riješilo pitanje gospodarskih nejednakosti između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju, neki sudionici i sudionice zagovaraju i promicanje održive poljoprivrede otporne na klimatske promjene u zemljama trećeg svijeta (vidjeti [ideju](#)). To bi također pomoglo u borbi protiv „klimatskih migracija” (vidjeti primjer [ideje](#) i [dogadanja](#)). Pojavu „klimatskih migracija” u velikoj mjeri ističu sudionici i sudionice koji žele veću javnu usredotočenost na to pitanje i priznavanje statusa klimatskih izbjeglica u međunarodnom pravu (vidjeti [ideju](#)).

Prikaz 23 – Mentalna mapa za tematsko područje „Migracije”, dio 1.

Prikaz 24 – Mentalna mapa za tematsko područje „Migracije”, dio 2.

10. Obrazovanje, kultura, mladi i sport

S obzirom na njegovu višetematsku prirodu, ideje objavljene u okviru područja „Obrazovanje, kultura, mladi i sport” obuhvaćaju razne teme. Kao i drugdje na platformi, u temama utvrđenima u tom tematskom području često se provlači poziv na poticanje zajedničkog identiteta EU-a, pri čemu se doprinosi odnose na, između ostalog, razmjenu, izloženost različitim kulturama i mobilnost. U okviru tog tematskog područja prikupljeno je ukupno 4340 doprinosa koji se sastoje od 1738 ideja, 1605 komentara i 997 događanja. Različite ideje mogu se grupirati u sljedeće teme:

- **promicanje zajedničkog identiteta EU-a**
- **mobilitet unutar EU-a**
- **obrazovanje otporno na buduće promjene**
- **nesigurnost radnih mjesta i nezaposlenost među mladima**
- **europska baština**
- **pristup obrazovanju i kulturi**
- **kreativni i akademski stručnjaci**
- **uključivost u sportu.**

Događanja

Događanja usredotočena na pitanja povezana s obrazovanjem, kulturom, mladima i sportom odražavaju raznolikost tema obuhvaćenih tim područjem. Od početka Konferencije o budućnosti Europe organizirane su stotine događanja u različitim zemljama EU-a.

Na raznim događanjima raspravljalo se o načinima poboljšanja politika u području obrazovanja, među ostalim na razini EU-a (vidjeti primjer [događanja](#)), i djelotvornog sudjelovanja mladih u demokratskim procesima. U tom su smislu analizirane prednosti i ograničenja same konferencije (vidjeti primjer [događanja](#)). U nekim su slučajevima primijenjeni domišljatiji pristupi za uključivanje mlade publike. U Španjolskoj je od studenata na Sveučilištu Carlos III zatraženo da se stave u ulogu dekana i da predstave prijedloge za poboljšanje akademske zajednice (vidjeti [događanje](#)). Jedno događanje bilo je u obliku kviza u kojem su pobjedničkom timu dodijeljene karte za Interrail (vidjeti [događanje](#)).

Rasprave o budućnosti obrazovanja u nekim su slučajevima bile općenite i sveobuhvatne, dok su u drugim slučajevima bile usmjerene na konkretnija pitanja. Na događanju u Hrvatskoj raspravljalo se o mogućnostima profesionalnog razvoja mladih, uključujući usavršavanje, samozapošljavanje i aktivacijske programe (vidjeti [događanje](#)). Tijekom tog događanja raspravljalo se i o mobilnosti mladih. U vezi s time, neke zanimljive ideje proizašle su iz događanja za mlade organiziranog u Parizu, na kojem se raspravljalo o načinima poboljšanja inicijativa EU-a i njihove vidljivosti (vidjeti [događanje](#)). Među ostalim, mladi sudionici i sudionice tog događanja predložili su dodjelu ECTS bodova u zamjenu za sudjelovanje i angažman u inicijativama EU-a.

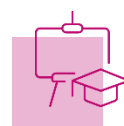
Na drugim događanjima raspravljalo se o tome kako određene organizacije mladih mogu doprinijeti budućnosti Unije. Na primjer, na jednom događanju raspravljalo se o mogućim doprinosima vjerskih izviđačkih skupina EU-u (vidjeti [događanje](#)).

Odnos između mladih u EU-u i mladih izvan njega bio je tema niza događanja. Na primjer, na događanju na Kosovu prikupljene su preporuke lokalnih mladih sudionika i sudionica o mjestu mladih u Europi (vidjeti [događanje](#)). Internetska inicijativa austrijske skupine mladih raspravljala je o

ulozi mladih Rusa koji borave u europskim zemljama (vidjeti [događanje](#)).

Kad je riječ o kulturi i kulturnoj razmjeni, na događanju posvećenom mladima u Litvi raspravljalo se o prednostima kulturnih razmjena među europskim zemljama, ali i o načinima za poboljšanje uzajamnog kulturnog razumijevanja (vidjeti [događanje](#)). Na tom je događanju naglašena važnost kulture u stvaranju tolerantnijeg društva. Isto tako, organizirano je događanje za promicanje inicijative „We All Need Theatre” („Svima nam treba kazalište”), čiji je cilj podizanje svijesti o tome koliko su osobama s invaliditetom važne mogućnosti pristupa na kulturnim lokalitetima, a posebno u kazalištima (vidjeti [događanje](#)).

Na jednom događanju u Mađarskoj analiziran je učinak digitalnog obrazovanja na učenike i učenice srednjih škola i njihove obitelji (vidjeti [događanje](#)). Sudionici i sudionice smatraju da je učinak digitalnog obrazovanja nejednak jer ovisi o razini pristupa obitelji internetu i informatičkim vještinama roditelja. To je dovelo do različitih obrazovnih rezultata za učenike: dok su neki iskoristili digitalno obrazovanje, drugi nisu, već su postali ovisni o tehnologiji. Sudionici i sudionice zatražili su od EU-a da podupre digitalnu pismenost i informatičku podršku, uz istodobno jamčenje široke pokrivenosti internetom.

Promicanje zajedničkog identiteta EU-a

Kad je riječ o europskom identitetu, jedna od tema o kojima se najviše raspravljalo jest učenje jezika.

U okviru pojma jezičnog obrazovanja kao sredstva za poticanje međukulturnih razmjena i načina na koji ono doprinosi zajedničkom identitetu EU-a, nekoliko doprinosa naglašava potrebu za prevladavanjem jednojezičnog školovanja i poziva na prepoznavanje heterogene i višejezične prirode Europe kao resursa (vidjeti primjer [ideje](#)). Slično tome, na panelu u Berlinu promišljalo se o višejezičnosti Europe i načinima prepoznavanja i poticanja višejezične raznolikosti (vidjeti [događanje](#)). Jedna osoba koja se zalaže za

višejezičnost poziva na veću potporu poučavanju manjinskih jezika u školi (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionik predlaže uvođenje putničkih vaučera za jezične razmjene koje financira EU (vidjeti [ideju](#)).

Mnogi sudionici i sudionice smatraju da je uvođenje jednog zajedničkog europskog jezika nešto što bi moglo potaknuti europsku integraciju (vidjeti primjer [ideje](#)). O tome se uvelike raspravlja i u okviru tematskog područja „Druge ideje” (vidjeti primjer [ideje](#)). Rasprava se bavi različitim prednostima i nedostacima takvog zajedničkog europskog jezika i različitih mogućih jezika, uključujući esperanto (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#); obje je podržao velik broj ljudi), latinski (vidjeti primjer [ideje](#)) ili engleski jezik (vidjeti primjer [ideje](#)). Razgovor o esperantu posebno je izazvao određeni interes na internetu, odražavajući dinamičnost rasprave o jednom neutralnom jeziku za sve države članice EU-a (vidjeti [događanje](#)).

Među idejama koju je podržao velik broj ljudi jest i ideja koja se odnosi na stvaranje europske javne radiotelevizije (vidjeti [ideju](#)). Nekoliko ideja odnosi se na uspostavu više medijskih portala EU-a (televizija, radio i društveni mediji) kako bi se europski građani bolje angažirali u pogledu pitanja EU-a, s krajnjim ciljem jačanja europskog identiteta i temeljnih vrijednosti (vidjeti primjer [ideje](#)). Više sudionika i sudionica raspravljalo je o ideji davanja prednosti distribuciji europskih medijskih produkcija, primjerice uspostavom zajedničkog medijskog tržišta EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna je od ideja stvaranje posebne medijske platforme EU-a prilagođene učenju jezika (vidjeti [ideju](#)).

U idejama koje se odnose na podtemu obrazovanja sudionici i sudionice predlažu uvođenje obveznog predmeta o povijesti i institucijama EU-a u svim europskim srednjim školama kao alata kojim bi se u mlađim generacijama razvijao interes i osjećaj odgovornosti u odnosu na EU, čime bi se poboljšao proces izgradnje identiteta EU-a (vidjeti primjer [ideje](#)). Poznavanje europske povijesti smatra ključnim i jedna osoba koja predlaže pokretanje europske ankete za mjerenje povijesne svijesti mladih (vidjeti [ideju](#)), dok druga promiče ideju izrade službenog udžbenika europske povijesti (vidjeti [ideju](#)).

Mnogi sudionici i sudionice smatraju da je postojanje školskih događanja povezanih s EU-om ključno (vidjeti primjer [ideje](#)), pri čemu jedna osoba predlaže da se

jednog nastavnika ili nastavnicu zaduži za koordinaciju događanja i programa povezanih s EU-om (vidjeti [ideju](#)). Mnogim idejama u vezi s promicanjem zajedničkog identiteta EU-a predlažu se različiti oblici razmjene ili povezivanja među školama u različitim državama članicama radi poticanja prijateljstva preko njihovih granica (vidjeti [ideju](#)). U jednoj se ideji predlaže promicanje proučavanja europske povijesti u školskim nastavnim programima, uključujući povijest svake pojedine europske zemlje (vidjeti [ideju](#)).

U okviru podteme sporta u odnosu na promicanje zajedničkog identiteta EU-a raspravlja se o organizaciji više transnacionalnih, međueuropskih sportskih događanja (vidjeti primjer [ideje](#)) i mogućnosti stvaranja europskog sportskog sastava koji bi se mogao natjecati na međunarodnim događanjima (vidjeti primjer [ideje](#)). Nadalje, istaknuta je važnost zajedničkih simbola EU-a u pogledu stvaranja zajedničkog identiteta EU-a s, među ostalim, idejom uključivanja zastava EU-a na sportsku opremu i uniforme sportaša iz država članica EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Druga ideja, koju podržava više osoba i koja se spominje u drugim temama, zalaže se za uspostavu europskog državnog praznika 9. svibnja radi poticanja zajedničkog europskog duha (vidjeti primjer [ideje](#)).

Promicanje europske kulture, kao što je glazba na različitim europskim jezicima, motivacija je jedne osobe koja želi da se od radija zahtijeva prijenos najmanje 20 % glazbe koja nije na engleskom (vidjeti [ideju](#)).

Hrana se također smatra načinom za izgradnju mostova među europskim zemljama i kulturama (vidjeti [ideju](#)), pri čemu jedna osoba predlaže stvaranje aplikacije za europske recepte koju financira EU (vidjeti [ideju](#)).

Mobilnost unutar EU-a

O mobilnosti unutar EU-a podnesen je relativno velik broj doprinosa. Njima se promiču ideje za poboljšanje postojećih programa mobilnosti ili se iznose novi i originalni prijedlozi.

Neki sudionici i sudionice predlažu stvaranje internetskog portala kojim bi upravljao EU i koji bi služio za prijave na programe visokog obrazovanja u Uniji. Taj bi portal mogao omogućiti studentima i da se istodobno prijave na različite programe unutar Europske unije (vidjeti primjer [ideje](#)).

Još jedna podtema koju je istaknulo nekoliko sudionika i sudionica odnosi se na proširenje programa Erasmus na mlade koji ne studiraju, primjerice tako da se proširi na učenike srednjih škola, uključujući one u sustavu strukovnog obrazovanja. Time bi se učenicima koji nisu u sustavu visokog obrazovanja pružila prilika za život u inozemstvu, razmjenu dobrih praksi, učenje novih jezika i kultura te općenito stjecanje novih vještina (vidjeti primjer [ideje](#)).

Štoviše, sudionici i sudionice istaknuli su da program Erasmus treba biti uključiviji kada je riječ o studentima lošijeg ekonomskog statusa. Jedna od ideja uključuje veću prilagodbu stipendija Erasmus troškovima života u dotičnoj zemlji (vidjeti ideju). U tom kontekstu drugi sudionik predlaže da se sveučilištu u zemlji odredišta povjeri zadaća dodjele stipendija Erasmus kako bi se podnositelji zahtjeva mogli prijavljivati izravno na sveučilište na kojem žele boraviti, a ne na matično sveučilište (vidjeti [ideju](#)).

Želja za poboljšanjem trenutačnog oblika programa dokaz je da su ljudi svjesni važnosti programa za mobilnost u području obrazovanja. To dokazuje i postojanje raznih događanja povezanih s tom temom kao i s dvjema navedenim idejama (vidjeti [događanje](#)).

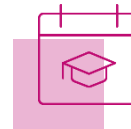
Jedan sudionik poziva na ponovno uključivanje studenata iz Ujedinjene Kraljevine u program Erasmus+ (vidjeti [ideju](#)).

Općenito, često se ponavljaju ideje o pristupačnosti i uključivosti programa Erasmus. Na primjer, u najnovijim doprinosima predlaže se proširenje programa Erasmus na druge kategorije osposobljavanja, kao što su poljoprivreda i drugi obrti (vidjeti [ideju](#)).

Još jedno područje interesa jest inicijativa „DiscoverEU”. Neki sudionici i sudionice predlažu da se inicijativa „DiscoverEU” proširi tako da obuhvati svakog mladog Europljanina ili Europljanku u dobi od 18 godina nadalje (vidjeti primjer [ideje](#)).

Naposljetku, ideja u pogledu akademske mobilnosti odnosi se na ratifikaciju Lisabonske konvencije o priznavanju kvalifikacija kako bi se olakšala profesionalna i akademska mobilnost u Grčkoj (vidjeti [ideju](#)).

Jedinstvena ideja o mobilnosti, potencijalno iz zemalja koje nisu članice EU-a, odnosi se na stvaranje europskog programa stipendija „Student at Risk” („Student u opasnosti”) za studente koje se kazneno goni u njihovoj zemlji kako bi se zaštitila akademske slobode (vidjeti [ideju](#)).

Obrazovanje otporno na buduće promjene

U mnogim se idejama izražava potreba za preispitivanjem obrazovanja u trenutačnom digitaliziranom dobu, posebno nakon što je pandemija bolesti COVID-19 promijenila nastavne prakse u školama i na sveučilištima. Mnogi sudionici i sudionice smatraju da je ponovno promišljanje obrazovanja u digitalnom dobu preduvjet za buduću globalnu konkurentnost i modernizaciju Europe (vidjeti primjer [ideje](#)).

Kako bi se olakšao pristup nastavnim predmetima, sudionici predlažu digitalne vjerodajnice i istraživačke materijale te stvaranje jedinstvenog repozitorija svih akademskih resursa ili jedinstvenu europsku digitalnu platformu otvorenu svim akreditiranim visokim učilištima EU-a (vidjeti [ideju](#)). Taj poziv ide ruku pod ruku s potrebom za promicanjem IKT-a u školama i na sveučilištima, među ostalim subvencioniranjem škola radi kupnje hardvera (vidjeti primjer [ideje](#)).

U vezi s pitanjem odgovarajuće opreme i prostora za obrazovanje, prijedlog koji su u velikoj mjeri podržali sudionici i sudionice na platformi jest prijedlog o europskom planu za obrazovanje. To bi bila „europska strategija usmjerena na podupiranje izravnih ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i poboljšanje dostupnosti, povezanosti i kvalitete obrazovanja i cjeloživotnog učenja” (vidjeti [ideju](#)). U još jednoj vrlo prihvaćenoj ideji predlaže se uspostava prava na cjeloživotno učenje i osposobljavanje (vidjeti [ideju](#)).

Promicanje mekih vještina, a posebno umjetničkih aktivnosti, sudionici i sudionice često smatraju još jednim ključnim korakom u razvoju kritičkog razmišljanja učenika EU-a i jačanju njihovih globalnih vrijednosti, posebno u mladoj dobi (vidjeti primjer [ideje](#)).

Uvođenje uključivih obrazovnih metoda i općenito promicanje raznolikosti u obrazovanju smatraju se važnim ciljem za budućnost obrazovanja u EU-u (vidjeti [ideju](#)). To odražava i ideje o nužnosti borbe protiv femicida (vidjeti [ideju](#)) i antisemitizma putem obrazovanja (vidjeti [ideju](#)).

U okviru jedne podteme ideja ukazuje se na potrebu za reformom obrazovnih praksi u svrhu odgajanja mladih u odrasle osobe koje mogu biti aktivni građani EU-a. Osim razmjena i obrazovanja o EU-u, kako je prethodno navedeno, ova podtema obuhvaća ideje o potrebi za poticanjem aktivnog sudjelovanja mladih učenika u školama (vidjeti [ideju](#)) ili razvoju međukulturnih vještina s pomoću, primjerice, više mogućnosti za vježbanje stranih jezika (vidjeti [ideju](#)). Na nizu događanja raspravljalo se o srodnoj ideji, tj. raznolikosti jezika i ulozi koju njihova medijska izloženost može imati u olakšavanju učenja i stvaranju zajedničkog europskog identiteta (vidjeti primjer [događanja](#)).

Skupina sudionika i sudionica skrenula je pažnju na potrebu za preispitivanjem postojećeg obrazovnog sustava kako bismo naše mlade ljude pripremili za svijet budućnosti. Sudionici i sudionice pozivaju na uvođenje obrazovanja o ekonomiji i financijama (vidjeti [ideju](#)) i klimatskim promjenama (vidjeti primjer [ideje](#)), uključujući osnivanje europskih klimatskih snaga (vidjeti [ideju](#)). Nadalje, pozivaju na uspostavu mehanizama za poboljšanje vještina mladih ljudi u području STEM-a (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika), npr. putem programa osnovnih vještina u području STEM-a na razini EU-a (vidjeti [ideju](#)). Osim toga, kao što je istaknuto u okviru tematskog područja „Digitalna transformacija“, sudionici i sudionice pozivaju na osposobljavanje mladih u području digitalne dobrobiti (vidjeti primjer [ideje](#)). Pitanje digitalne dobrobiti može biti obuhvaćeno i općenitijim pozivom na veću potporu za mentalno zdravlje u školama (vidjeti [ideju](#)).

U ideji obrazovanja otpornog na promjene u budućnosti koju su osmislili neki sudionici i sudionice

školski su nastavni programi fleksibilni (vidjeti [ideju](#)), a škole podupiru učeničke udruge i aktivnosti osposobljavanja učenika kako bi postali samostalne odrasle osobe (vidjeti [ideju](#)). U tom smislu prijedlog za povećanje utjecaja organizacija civilnog društva u školama mogao bi ići ruku pod ruku s tim „participativnijim“ konceptom škole (vidjeti [ideju](#)). Isto tako, u skladu s tim stajalištem ideja je poticanja bavljenja sportom i povećanja satnice tjelesne i zdravstvene kulture u školi (vidjeti [ideju](#)). Drugi sudionici i sudionice zagovaraju ocjenjivanje nastavnika, koje u idealnom slučaju koordinira Europska unija (vidjeti [ideju](#)).

U nizu ideja raspravlja se i o usklađivanju (strukovnog) obrazovanja sa svijetom rada (vidjeti primjer [ideje](#)) i potrebi za poticanjem poduzetničkih vještina u obrazovanju (vidjeti [ideju](#)). Neke ideje dodane na platformi usmjerene su na osposobljavanje u područjima inovacija i poduzetništva (vidjeti primjer [ideje](#)) te na potrebu za boljim priznavanjem neformalnog učenja (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom pogledu jedan prijedlog uključuje uvođenje obvezne profesionalne orijentacije kako bi se procijenili talenti i interesi učenika u ranoj fazi njihova školovanja (vidjeti [ideju](#)).

Još jedna tema koja se pojavila nakon širenja nastave putem interneta tijekom pandemije jest školovanje kod kuće. Jedna osoba poziva na priznavanje školovanja kod kuće u svim državama članicama EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Jedna osoba iznijela je ideju o uspostavljanju standardnog završnog ispita, koji je zajednički svim državama članicama EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Nesigurnost radnih mjestâ i nezaposlenost među mladima

Zapošljavanje mladih tema je koja se ponavlja na platformi, među ostalim i zato što je strogo povezana s obrazovanjem i osposobljavanjem. Mnoge ideje o obrazovnim programima usmjerene su i na zapošljivost i prijelaz na tržište rada (vidjeti primjer [ideje](#)). Međutim, kad je riječ o mladima, sudionici i

sudionice smatraju da je ključno i pitanje nezaposlenosti i „mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih” (NEET), a neke s tim povezane ideje imaju snažnu podršku (vidjeti primjer [ideje](#)). O temi nesigurnosti rada među mladima raspravlja više sudionika i sudionica, koji pozivaju na pružanje potpore mladima u nesigurnim radnim uvjetima putem kvalitetnih radnih mjesta, pravedne naknade i pristupa socijalnoj zaštiti (vidjeti [ideju](#) i [ideju](#)). Kad je riječ o nesigurnim radnim mjestima, jedna osoba traži od EU-a da ukine neplaćeno stažiranje (vidjeti [ideju](#)). Drugi predlažu proširenje određenih jamstava i oblika potpore za zapošljavanje namijenjenih mladima (vidjeti [ideju](#)) ili čak provedbu standarda kvalitete koji bi bili obvezujući za sva radna mjesta otvorena u okviru EU-ovih i nacionalnih planova za oporavak (vidjeti [ideju](#)). Neki sudionici i sudionice posebno su se usredotočili na države članice koje su više pogođene nezaposlenošću mladih, poput država članica na Sredozemlju (vidjeti [ideju](#)).

Događanje u Litvi bilo je usmjereno na višestruke izazove s kojima se suočavaju mladi u razdoblju nakon pandemije, uključujući nezaposlenost. Na događanju se raspravljalo o tome jesu li u Strateškom programu Europskog vijeća za razdoblje 2019. – 2024. u potpunosti uzeti u obzir specifični problemi mladih (vidjeti [događanje](#)).

Europska baština

Relativno manja kategorija doprinosa poziva na zaštitu i slavljenje europske kulture i baštine, primjerice uvođenjem povjerenika EU-a za kulturu (vidjeti [ideju](#)) i općenito većim ulaganjem u očuvanje zajedničke kulturne baštine EU-a. Poziva se i na očuvanje tradicija, posebno manjinskih skupina (vidjeti [događanje](#)), kao i vjerske kulturne baštine (vidjeti [ideju](#)).

Na općenitijoj razini predloženo je stvaranje virtualne knjižnice povezane s knjižnicama različitih država članica EU-a, kako bi rijetke knjige i umjetnička djela

postali dostupniji svim građanima i građankama EU-a (vidjeti [ideju](#)).

Pristup obrazovanju i kulturi

Često se spominje pristup obrazovanju. Ta tema obuhvaća različite vrste nejednakosti u pristupu, kao i različite razine obrazovanja, s posebnim naglaskom na tercijarnom obrazovanju. Iako se o idejama koje se odnose na tu temu relativno manje raspravlja, neki sudionici i sudionice pozitivno su pozdravili prijedlog da se svima omogući besplatan pristup obrazovanju (vidjeti [ideju](#)).

Sudionici i sudionice ključnim smatraju prijelaz između sekundarnog i tercijarnog obrazovanja. U tom pogledu postoji više poziva sudionika i sudionica da se podrže učenici u tom ključnom prijelazu (vidjeti primjer [ideje](#)), među ostalim s pomoću poboljšanih orijentacijskih programa za sveučilišta (vidjeti [ideju](#)). Neke su kategorije u posebno nepovoljnom položaju kad je riječ o pristupu tercijarnom obrazovanju. U tom smislu poziva se na pružanje potpore etničkim manjinama i osobama s invaliditetom prilikom pristupanja tercijarnom obrazovanju (vidjeti [ideju](#)). Ostali sudionici i sudionice svjesni su da druge prepreke obrazovanju mogu biti zemljopisne ili gospodarske prirode. Kako bi se prevladale te prepreke, više sudionika i sudionica poziva na povećanje obrazovnih resursa u ruralnim područjima (vidjeti primjer [ideje](#)), a neki predlažu uspostavu različitih vrsta socijalnih naknada koje bi financirao EU kako bi se zajamčila financijska autonomija studenata i studentica (vidjeti primjer [ideje](#)).

Nejednakosti u pristupu ne utječu samo na tercijarno obrazovanje, već i na kulturne objekte i muzeje. Stoga je jedna osoba predložila da se osobama s invaliditetom olakša pristup muzejima (vidjeti [ideju](#)). To je također bila tema kampanje kazališta „We All Need Theatre” (vidjeti [događanje](#)), koja je bila posebno posvećena mogućnostima pristupa za osobe s invaliditetom u kazališta. Drugi prijedlog odnosi se na uvođenje muzejske propusnice EU-a kako bi

muzeji postali cjenovno pristupačniji (vidjeti [ideju](#)). Ta ideja odražava ideju uvođenja kulturnih propusnica ili vaučera koju zagovara više sudionika i sudionica (vidjeti primjer [ideje](#)). Druga je ideja usmjerena na rješavanje tog pitanja iz šire perspektive, pri čemu se predlaže povećanje javnog financiranja za kulturu, čime bi se smanjilo njezino oslanjanje na privatna sredstva (vidjeti [ideju](#)).

Posebno nepovoljan položaj koji je istaknula jedna osoba odnosi se na bivše zatvorenike. Unatoč odsluženju kazne, mnogi bivši zatvorenici teško se vraćaju u normalan društveni život, što povećava opasnost da se opet okrenu kršenju zakona. Stoga su obrazovanje i osposobljavanje u zatvorima posebno važni (vidjeti [ideju](#)).

Kako bi se podigla svijest o tim pitanjima, jedna osoba promiče ideju uspostave Dana jednakih mogućnosti na europskoj razini (vidjeti [ideju](#)).

Kreativni i akademski stručnjaci

Kao što je već spomenuto, pitanje nesigurnosti rada, osobito među mladima, privlači veliku pozornost sudionika i sudionica na platformi. Kreativni sektor posebno je zahvaćen nesigurnošću radnih mjesta.

Utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na radne uvjete kulturnih djelatnika i djelatnica i kreativnih zajednica doveo je do ozbiljnog promišljanja o njihovu statusu i ulozi institucija EU-a u osiguravanju pravnog okvira kojim bi se smanjila nesigurnost sektora (vidjeti primjer [ideje](#)). Jedna osoba traži od EU-a da pruži potporu kreativnom sektoru kako bi se osigurala pravedna naknada za kreativne djelatnike (vidjeti [ideju](#)). U drugom doprinosu predlaže se da se sredstvima iz fonda za oporavak financira kulturni sektor, a posebno sektor knjiga (vidjeti [ideju](#)), a u jednoj se ideji izričito zahtijeva povećanje financijske potpore za plesne institute (vidjeti [ideju](#)).

Profesionalizacija kulturnih djelatnika bila je ključna tema rasprave na nekoliko događanja u području kulture organiziranih diljem Europe (vidjeti primjer [događanja](#)). Jedna osoba predlaže da EU prizna

status umjetnika, čime bi se također olakšale kulturne razmjene (vidjeti [ideju](#)).

Ostale preporuke u pogledu kreativne sfere odnose se i na potporu organizacijama koje djeluju na lokalnoj razini i na uspostavu integriranog sustava nacionalnog i regionalnog sufinanciranja kojim bi se olakšala veća međunarodna kulturna suradnja (vidjeti primjer [ideje](#)).

Akademski stručnjaci i istraživači također su profesionalna kategorija na koju uvelike utječe nesigurnost rada. U jednoj se ideji predlaže promjena načina na koji se dodjeljuju bespovratna sredstva za istraživanja kako bi bila prikladnija za interdisciplinarna istraživanja (vidjeti [ideju](#)).

Uključivost u sportu

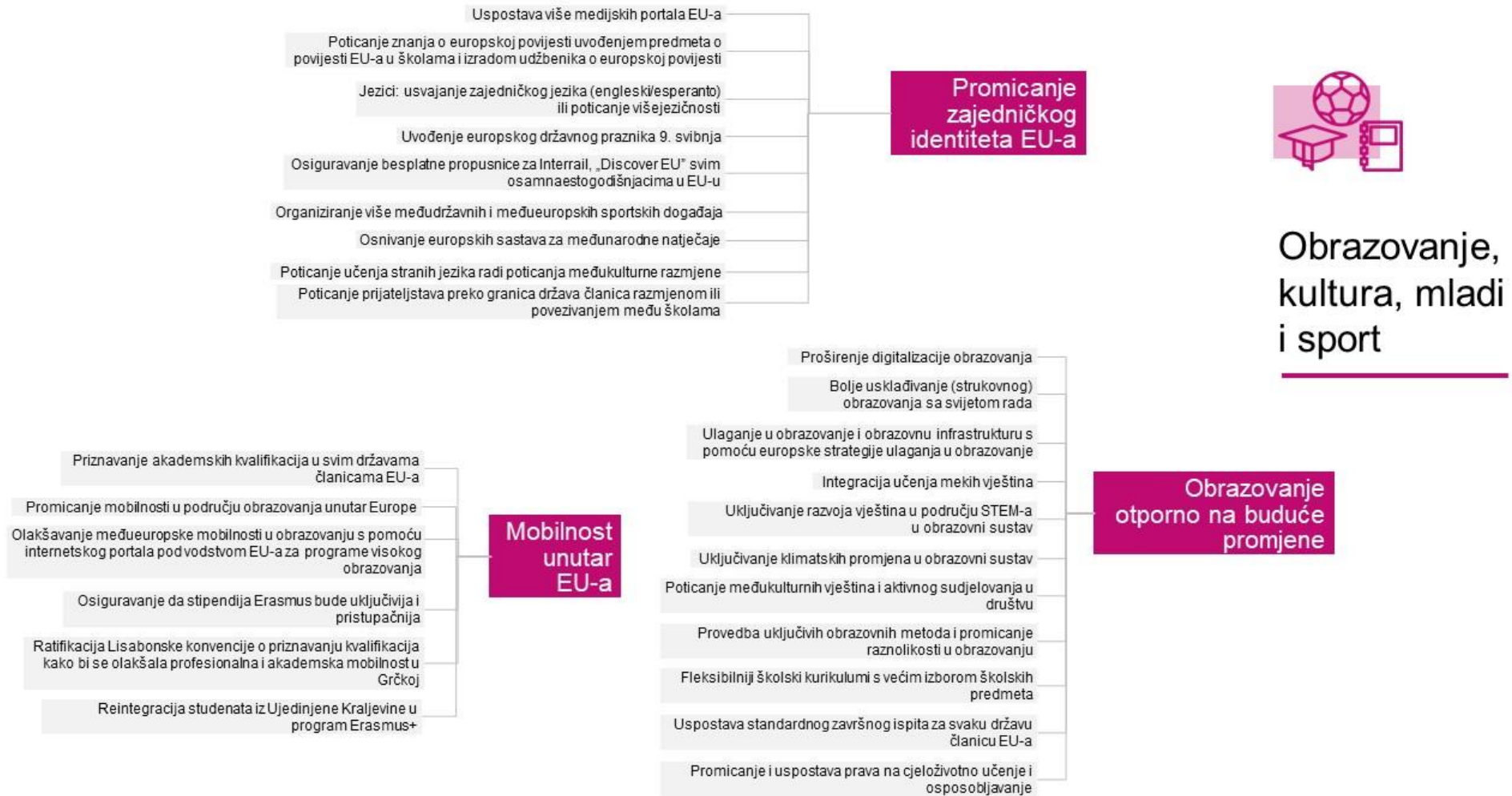
Ideje povezane sa sportom, posebno kada se raspravlja o samom sportu, zauzimaju nešto manji prostor na platformi. Ipak, o temi sporta raspravlja više sudionika i sudionica.

Kao što je već spomenuto, mnogi sudionici zagovaraju europsku sportsku ekipu, a drugi pozivaju na više sportskih aktivnosti u školama, no sport se često spominje i u vezi s drugim temama, kao što je uključivost. Sudionici i sudionice pitaju se može li sport biti uključiv (vidjeti primjer [ideje](#)) i predlažu ideje za poboljšanje uključivosti sporta (vidjeti primjer [ideje](#)). U jednom se doprinosu od EU-a traži da zajamči rodnu ravnopravnost u sportu, među ostalim uspostavom posebnog europskog tijela (vidjeti [ideju](#)). Na sastanku koji je organizirala novinska agencija Europa Press sudionici su raspravljali o tome seksualiziraju li se žene sportskom modom (vidjeti [ideju](#) i [događanje](#)).

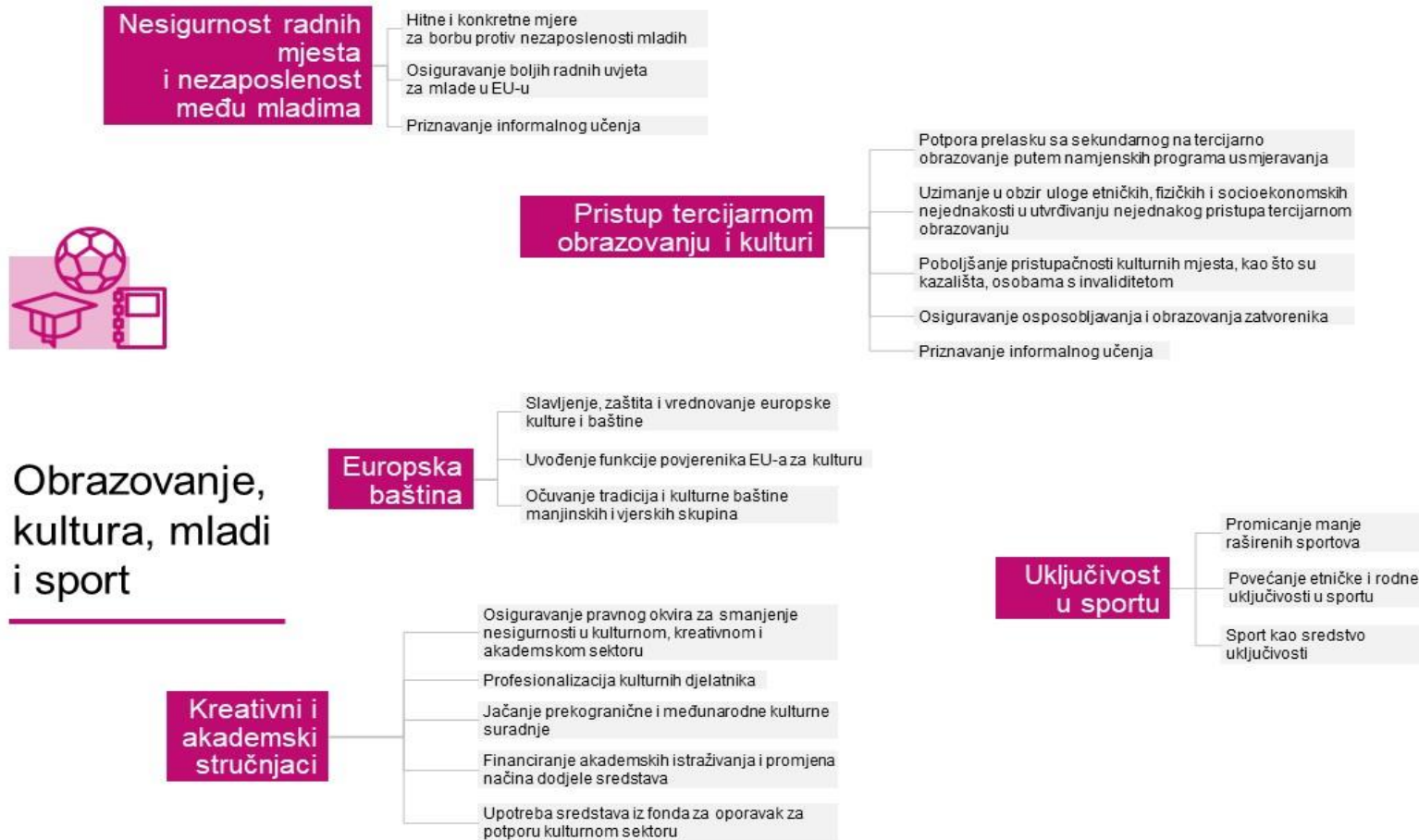
Drugi često spomenuti aspekt sporta jest nejednako znanje javnosti o manje raširenim sportovima (vidjeti primjer [ideje](#)). U tom smislu, podnesena je ideja da bi institucije trebale intervenirati kako bi podržale manje raširene sportove (vidjeti [ideju](#)).

Na događanju u Njemačkoj raspravljalo se o načinima na koje sport može doprinijeti klimatskom djelovanju, a sudionici i sudionice, koji su uglavnom bili članovi sportskih klubova, razmijenili su primjere dobre prakse (vidjeti [događanje](#)).

Prikaz 25 – Mentalna mapa za tematsko područje „Obrazovanje, kultura, mladi i sport”, dio 1.

Prikaz 26 – Mentalna mapa za tematsko područje „Obrazovanje, kultura, mladi i sport”, dio 2.

**PRILOG I. Popis ideja
po tematskom području
koje trenutačno imaju
najveću podršku i
najviše komentara**

Ideje koje su dobile najviše komentara i najveću podršku po tematskom području (19. travnja 2021. – 20. veljače 2022.)

U ovom Prilogu predstavljene su ideje koje imaju najveću podršku i najveći broj komentara po tematskom području na dan 20. veljače 2022., uključujući prijedloge pojedinaca, kao i ideje koje promiču organizacije. Uključuje i ideje zabilježene u okviru tematskog područja „Druge ideje”; u ostatku izvješća ideje u okviru kategorije „Druge ideje” uvrštene su u jedno od devet tematskih područja ili u nekoliko tematskih područja u slučaju međusektorskih pitanja. Cilj je ovog Priloga prikazati visoku razinu interesa za neke ideje na platformi ili rasprave o njima.

Napominjemo da je podrška na platformi slična glasovima „za” i „sviđa mi se” na društvenim medijima. Tim podacima određuju se interesi sudionika i sudionica i opće sklonosti prema određenoj ideji, ali pritom se ne daju naznake o protivljenju toj ideji. Stoga broj osoba koje su dale podršku nije pokazatelj ukupne podrške za tu ideju, već samo jedan od mnogih aspekata koji se trebaju uzeti u obzir u analizi doprinosâ na platformi. Komentari mogu obuhvatiti niz povratnih informacija, od neutralnog stajališta do prihvaćanja ili snažnog protivljenja. Za više informacija o analizi doprinosâ na platformi vidjeti Prilog II.

	Najveća podrška	Najviše komentara
Klimatske promjene i okoliš	Ideja: pravedna tranzicija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 472 Broj komentara: 19	Ideja: promicanje nuklearne energije u slučajevima u kojima se ne može upotrebljavati energija iz obnovljivih izvora (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 118 Broj komentara: 159
	Ideja: ukinuti sve subvencije za fosilna goriva (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 321 Broj komentara: 28	Ideja: poboljšanje zaštite prirode, okoliša, bioraznolikosti i ljudi pri razvoju industrijskih vjetroelektrana u Europi (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 36 Broj komentara: 96
	Ideja: uspostava europske željezničke mreže koja bi bila pristupačnija i primjerenija kao zamjena za veze unutar EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 237 Broj komentara: 35	Ideja: zelenu transformaciju utemeljiti na nuklearnoj energiji (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 37 Broj komentara: 76
	Ideja: aplikacija Euro Trainscanner (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 202 Broj komentara: 63	Ideja: smanjenje onečišćenja okoliša imigracijskom politikom (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 8 Broj komentara: 74
	Ideja: zabrana ribolova živim mamcem u EU-u (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 175 Broj komentara: 20	Ideja: aplikacija Euro Trainscanner (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 202 Broj komentara: 63

	Najveća podrška	Najviše komentara
Zdravlje	<p>Ideja: tehnologije zdrave dugovječnosti utemeljene na znanosti: razvoj i pristup (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 596</p> <p>Broj komentara: 83</p>	<p>Ideja: ukidanje ljetnog računanja vremena: usvajanje astronomskog točnog vremena i po mogućnosti pomicanje radnog vremena jedan sat ranije (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 41</p> <p>Broj komentara: 131</p>
	<p>Ideja: jednak pristup cjenovno pristupačnim i visokokvalitetnim javnim uslugama, uključujući zdravstvo (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 456</p> <p>Broj komentara: 17</p>	<p>Ideja: tehnologije zdrave dugovječnosti utemeljene na znanosti: razvoj i pristup (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 596</p> <p>Broj komentara: 83</p>
	<p>Ideja: istraživanje o mijalgičnom encefalomijelitisu (ME/CFS) (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 217</p> <p>Broj komentara: 5</p>	<p>Ideja: djelotvornija pomoć zahvaljujući zajedničkom jeziku: esperanto (prevedeno) (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 43</p> <p>Broj komentara: 36</p>
	<p>Ideja: naglasak na istraživanjima u području dugovječnosti i borbe protiv starenja (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 168</p> <p>Broj komentara: 32</p>	<p>Ideja: višejezičnost u bolnici: medicinsko osoblje koje se obrazovalo na međunarodnom jeziku esperantu (prevedeno) (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 22</p> <p>Broj komentara: 35</p>
	<p>Ideja: izmjena Ugovora kako bi se ojačale ovlasti EU-a u području zdravstva (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 117</p> <p>Broj komentara: 6</p>	<p>Ideja: naglasak na istraživanjima u području dugovječnosti i borbe protiv starenja (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 168</p> <p>Broj komentara: 32</p>

	Najveća podrška	Najviše komentara
Snažnije gospodarstvo, socijalna pravda i radna mjesta	Ideja: neka proračun EU-a funkcionira za dobrobit Europljana: fiskalna unija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 580 Broj komentara: 33	Ideja: bezuvjetni osnovni prihod u cijelom EU-u kojim bi se osigurala materijalna egzistencija i mogućnost sudjelovanja u društvu svake osobe (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 317 Broj komentara: 124
	Ideja: novi gospodarski model i upravljanje EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 547 Broj komentara: 33	Ideja: Koliko bi Europska unija uštedjela uporabom esperanta? (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 79 Broj komentara: 85
	Ideja: europski stup socijalnih prava za socijalno tržišno gospodarstvo (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 550 Broj komentara: 36	Ideja: bezuvjetni osnovni prihod (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 77 Broj komentara: 83
	Ideja: obnovljeni socijalni ugovor za Europu za pravedan oporavak (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 523 Broj komentara: 32	Ideja: socijalni protokol u ugovorima za zaustavljanje dampaing plaća i radnih uvjeta (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 33 Broj komentara: 66
	Ideja: socijalni protokol u Ugovorima za zaustavljanje dampaing plaća i radnih uvjeta (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 329 Broj komentara: 66	Ideja: započnimo borbu protiv poreznih oaza unutar i izvan EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 269 Broj komentara: 52

	Najveća podrška	Najviše komentara
EU u svijetu	<p>Ideja: Europska konfederacija sindikata poziva na reformu trgovinske i investicijske politike EU-a i ponovno pokretanje globalnog multilateralizma (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 460</p> <p>Broj komentara: 17</p>	<p>Ideja: stvaranje europske vojske (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 434</p> <p>Broj komentara: 203</p>
	<p>Ideja: stvaranje europske vojske (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 434</p> <p>Broj komentara: 203</p>	<p>Ideja: internetski portal „Europska unija – vijesti” trebao bi pružati informacije i na svjetskoj <i>lingui franci</i> esperantu (prevedeno) (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 40</p> <p>Broj komentara: 63</p>
	<p>Ideja: jedinstveno djelovanje: EU kao globalni akter (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 299</p> <p>Broj komentara: 24</p>	<p>Ideja: ujedinjenje Europe: nastaviti proširenje EU-a (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 230</p> <p>Broj komentara: 61</p>
	<p>Ideja: vanjska politika na razini EU-a na temelju apsolutne većine, a ne jednoglasnosti (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 257</p> <p>Broj komentara: 51</p>	<p>Ideja: vanjska politika na razini EU-a na temelju apsolutne većine, a ne jednoglasnosti (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 257</p> <p>Broj komentara: 51</p>
	<p>ujedinjenje Europe: nastaviti proširenje EU-a (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 230</p> <p>Broj komentara: 61</p>	<p>Ideja: integracija oružanih snaga država članica na europskoj razini (vidjeti ideju)</p> <p>Broj osoba koje su dale podršku: 21</p> <p>Broj komentara: 33</p>

	Najveća podrška	Najviše komentara
Vrijednosti i prava, vladavina prava, sigurnost	Ideja: 10 milijuna glasova: neka katalanski postane službeni jezik EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 823 Broj komentara: 95	Ideja: zaštita ugroženih ljudskih života: vrijednost Europe (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 242 Broj komentara: 190
	Ideja: bez dvostrukih standarda u obrani demokracije i vladavine prava (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 573 Broj komentara: 39	Ideja: stvaranje zajedničke europske vojske (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 68 Broj komentara: 183
	Ideja: jačanje provedivosti instrumenata za ljudska prava (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 476 Broj komentara: 14	Ideja: trisomija 21: želimo više... (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 82 Broj komentara: 142
	Ideja: rodna ravnopravnost (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 465 Broj komentara: 21	Ideja: zaštita naših temeljnih vrijednosti: mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 256 Broj komentara: 116
	Ideja: zaštita naših temeljnih vrijednosti: mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 256 Broj komentara: 116	Ideja: priznavanje esperanta kao jednog od kulturnih jezika građana i građanki EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 220 Broj komentara: 90

	Najveća podrška	Najviše komentara
Digitalna transformacija	Ideja: pravedna digitalizacija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 489 Broj komentara: 43	Ideja: EU-CAP = platforma za podizanje svijesti europskih građana (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 0 Broj komentara: 81
	Ideja: javna potpora softveru i hardveru otvorenog koda (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 152 Broj komentara: 9	Ideja: zabraniti kriptovalute (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 14 Broj komentara: 52
	Ideja: proizvodnja čipova u Europi (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 120 Broj komentara: 34	Ideja: promicanje radijskih i televizijskih programa putem kanala za digitalnu distribuciju (DAB+ ili DVB-T2) koji pružaju informacije i na esperantu, svjetskoj <i>lingui franci</i> (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 26 Broj komentara: 47
	Ideja: Kickstarter bi trebao biti jednako dostupan svim građanima EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 100 Broj komentara: 11	Ideja: univerzalni dohodak za održavatelje otvorenog koda (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 58 Broj komentara: 43
	Ideja: ususret etičkoj umjetnoj inteligenciji: promovirati raspravu i izbjegavati nejednakosti (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 96 Broj komentara: 5	Ideja: pravedna digitalizacija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 489 Broj komentara: 43

	Najveća podrška	Najviše komentara
Europska demokracija	Ideja: zajedno smo jači: demokratska europska federacija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 935 Broj komentara: 183	Ideja: treba nam zajednički europski jezik (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 120 Broj komentara: 186
	Ideja: za mehanizam jasnoće u pogledu prava na samoodređenje (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 905 Broj komentara: 153	Ideja: zajedno smo jači: demokratska europska federacija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 932 Broj komentara: 183
	Ideja: ukinuti veto Vijeća! (peticija upućena predstavnicima Konferencije) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 757 Broj komentara: 87	Ideja: za mehanizam jasnoće u pogledu prava na samoodređenje (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 905 Broj komentara: 153
	Ideja: plan reformi za europsku demokraciju koja se temelji na građanima i građankama (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 611 Broj komentara: 61	Ideja: izravno biranje predsjednika Europske unije (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 221 Broj komentara: 114
	Ideja: stvarna europska demokracija ne može postojati bez autonomne fiskalne moći EU-a (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 585 Broj komentara: 38	Ideja: bolje jezične vještine – bolja demokracija. Engleski_i_esperanto! (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 180 Broj komentara: 110

	Najveća podrška	Najviše komentara
Migracije	Ideja: zajednička migracijska politika i politika azila koja se temelji na poštovanju prava i jednakom postupanju (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 482 Broj komentara: 56	Ideja: stop useljavanju iz neeuropskih zemalja ili zemalja koje ne pripadaju prvom svijetu (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 132 Broj komentara: 136
	Ideja: stop useljavanju iz neeuropskih zemalja ili zemalja koje ne pripadaju prvom svijetu (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 133 Broj komentara: 136	Ideja: udaljavanje tražitelja azila/migranata koji za to ne ispunjavaju uvjete (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 44 Broj komentara: 91
	Ideja: nema granica za čovječanstvo: jedinstvena imigracijska politika (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 89 Broj komentara: 11	Ideja: migracije i integracija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 77 Broj komentara: 71
	Ideja: protjerivanje iz EU-a (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 88 Broj komentara: 38	Ideja: podučavanje nacionalnog jezika putem esperanta: promicanje organizacija koje to čine (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 22 Broj komentara: 57
	Ideja: migracije i integracija (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 77 Broj komentara: 71	Ideja: zajednička migracijska politika i politika azila koja se temelji na poštovanju prava i jednakom postupanju (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 482 Broj komentara: 56

	Najveća podrška	Najviše komentara
Obrazovanje, kultura, mladi i sport	Ideja: potrebno je poboljšati učenje jezika u EU-u (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 718 Broj komentara: 151	Ideja: potrebno je poboljšati učenje jezika u EU-u (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 718 Broj komentara: 151
	Ideja: mladi. EU ne može financirati nesigurnost (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 475 Broj komentara: 20	Ideja: sretniji učenici jezika, uspješniji učitelji jezika (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 139 Broj komentara: 88
	Ideja: neka cjeloživotno učenje i pravo na osposobljavanje postane stvarnost za sve u Europi (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 464 Broj komentara: 21	Ideja: poučavanje jezika u Europi (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 184 Broj komentara: 83
	Ideja: lekcija o esperantu za školsku djecu u Europskoj uniji (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 238 Broj komentara: 62	Ideja: lekcija o esperantu za školsku djecu u Europskoj uniji (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 238 Broj komentara: 62
	Ideja: osmišljeno na Europskoj javnoj radioteleviziji (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 195 Broj komentara: 54	Ideja: esperanto – međunarodna lingua franca (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 111 Broj komentara: 60

	Najveća podrška	Najviše komentara
Druge ideje	Ideja: za europski suverenitet. Potrebne reforme (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 505 Broj komentara: 26	Ideja: esperanto, zajednički neutralni jezik, osmišljen za lako učenje, alat za ujedinjeniju Europsku uniju (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 261 Broj komentara: 233
	Ideja: službeno priznavanje esperanta kao jednog od jezika građana i građanki EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 325 Broj komentara: 138	Ideja: službeno priznavanje esperanta kao jednog od jezika građana i građanki EU-a (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 325 Broj komentara: 138
	Ideja: esperanto, zajednički neutralni jezik, osmišljen za lako učenje, alat za ujedinjeniju Europsku uniju (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 261 Broj komentara: 233	Ideja: pozdrav europskoj zastavi (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 0 Broj komentara: 120
	Ideja: akcijski plan za prijelaz na znanost bez eksperimenata na životinjama (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 226 Broj komentara: 22	Ideja: Europska unija – savezna država (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 125 Broj komentara: 79
	Ideja: spriječiti patnju životinja uzrokovanu trgovanjem egzotičnim kućnim ljubimcima s pomoću pozitivnog popisa (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 221 Broj komentara: 7	Ideja: usvajanje europskog jezika (prevedeno) (vidjeti ideju) Broj osoba koje su dale podršku: 75 Broj komentara: 73

PRILOG II. Metodologija

Parametri koji se upotrebljavaju za analizu u ovom izvješću uzimaju se s platforme u realnom vremenu na kojoj se podaci kontinuirano ažuriraju, čak i tijekom razdoblja u kojem istraživački tim analizira podatke.

U nastavku slijede glavni parametri koji se upotrebljavaju za **kvantitativnu analizu**:

- brojčani podaci o idejama koje su učitali sudionici i sudionice, bilo da je riječ o pojedincima ili predstavnicima organizacije, brojčani podaci sastoje se od broja ideja – ukupno i unutar različitih tematskih područja,
- brojčani podaci o broju osoba koje su dale podršku: podrška na platformi slična je glasovima „za” i „sviđa mi se” na društvenim medijima. Ti podaci pomažu u određivanju interesa sudionika i sudionice i opće sklonosti prema određenoj ideji, ali pri tom ne daju naznake o protivljenju toj ideji. Stoga broj osoba koje su dale podršku sam po sebi nije pokazatelj ukupne podrške za tu ideju, već samo jedan od mnogih aspekata koji se uzimaju u obzir u analizi doprinosâ na platformi, brojčani podaci sastoje se od broja osoba koje su dale podršku – ukupno, u okviru različitih tematskih područja i u vezi s određenom idejom (upotrebljava se i za navođenje ideja prema broju osoba koje su dale podršku),
- brojčani podaci o komentarima sudionika i sudionica: analizom je obuhvaćen i broj komentara sudionika i sudionica o međusobnim

idejama jer ukazuje na razinu aktivnog angažmana u pogledu određene ideje. Kad je riječ o sadržaju, komentari mogu obuhvatiti niz povratnih informacija, od neutralnog stajališta do prihvaćanja ili snažnog protivljenja. To je odraženo u kvalitativnoj analizi (vidjeti u nastavku), brojučani podaci sastoje se od broja komentara – ukupno, u okviru različitih tematskih područja i u vezi s određenom idejom (upotrebljava se i za navođenje ideja prema broju komentara),

- brojučani podaci o događanjima: sudionici i sudionice mogu stvarati događanja na platformi i učitavati izvješća o događanjima, brojučani podaci obuhvaćaju broj događanja – ukupno i unutar različitih tematskih područja,
- sociodemografski podaci (anonimizirani): prije ostavljanja doprinosa na platformi od sudionika i sudionica traži se da navedu svoju državu boravišta, obrazovanje, dob, rod i radni status. Podaci se obrađuju anonimno. Budući da se te informacije dijele dobrovoljno (pruža ih oko 73 % sudionika i sudionica), postoje ograničenja u pogledu uvida u njihove profile. Sudionici i sudionice osobito nevoljko pružaju informacije o svojem zanimanju, obrazovanju i zemlji boravišta. U slučaju organizacija može se unijeti samo zemlja boravišta.

Izvješće je prvenstveno usmjereno na **kvalitativnu analizu** na temelju ideja, komentara i izvješća o događanjima kako bi se dobio pregled sadržaja na platformi. Teme i pod teme utvrđene su u okviru prethodno definiranih tematskih područja.

U praksi je u okviru svakog tematskog područja istraživački tim proveo ručnu analizu teksta i grupiranje svih predloženih ideja i zatvorenih događanja te izradio izvješća o događanjima. Kako bi se podržao taj rad, sadržaj dostupan putem platforme obrađen je u automatiziranom sustavu za analizu teksta, koji se upotrebljavao kako bi analitičari lakše razumjeli velike količine unesenog teksta. Navedeni sustav omogućuje grupiranje doprinosa na svim jezicima i pretraživanje sličnog sadržaja na cijeloj platformi i na svim jezicima. Analitičari upotrebljavaju sustav za analizu teksta kako bi olakšali analizu višejezičnog sadržaja i lakše utvrdili višestruke pojave sličnih ideja u različitim doprinosima.

Time se olakšava procjena učestalosti pojavljivanja utvrđene teme ili pod teme. Sustavom za analizu teksta ocjenjuje se samo sadržaj dostavljen putem platforme. To uključuje pseudonimizirane odgovore na sociodemografski upitnik, koji se upotrebljava za prikupljanje sociodemografskih podataka, i ostali sadržaj (ideje, komentari i podrška) dostavljen na platformi (uključujući povezane metapodatke kao što je vrijeme unosa). Nakon toga istraživački tim pročitao je ideje unutar utvrđene grupe, kao i opise događanja i izvješća o događanjima kako bi izradio sažetak zajedničkih tema i mogućih pod tema, uz navođenje razlika i mogućih točaka neslaganja u odjeljcima s komentarima. Upućuje se i na ideje koje obuhvaćaju temu ili pod temu, a koje su dobile veliku podršku ili koje su često podržane. Utvrđene teme i pod teme prikazane su prema učestalosti pojavljivanja kako ju je procijenio analitičar s pomoću sustava za analizu teksta.

Krajnji cilj ovog kvalitativnog pristupa nije samo zabilježiti teme ili ideje koje privlače najveću pozornost na platformi, već i zabilježiti širinu i raznolikost ideja koje potpadaju u jedno tematsko područje. U slučaju da su neke ideje podnesene na platformi u suštini varijacije iste ideje ili pod teme, u sažetku su za to navedene kvalitativne oznake, upućivanjem na „čestu” ili „dominantnu” ideju ili pod temu.

Sažeci sadržavaju i poveznice na ilustrativne ideje ili događanja koji opisuju konkretan prijedlog ili daju dobar sažetak općeg argumenta za utvrđenu temu ili pod temu.

Prilikom analiziranja događanja istraživački tim usredotočuje se na zatvorena događanja popraćena izvješćem o događanju. Posebna pozornost posvećuje se događanjima s većom razinom sudjelovanja i savjetodavne aktivnosti kako bi se uključili glasovi i mišljenja onih građana koji inače možda ne bi naišli na digitalnu platformu.

Razvrstavanje tematskog područja na teme i pod teme ili ideje vizualno je prikazano u odgovarajućoj mentalnoj mapi.

Konferencija
o **budućnosti**
Europe